

GORENJSKI GLAS

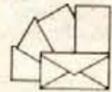
GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

stran 8

LOJZEK BO ŠEL NA ZDRAVLJENJE V LONDON

ODKAR SPLAVI NISO VEČ PREKLETSTVO

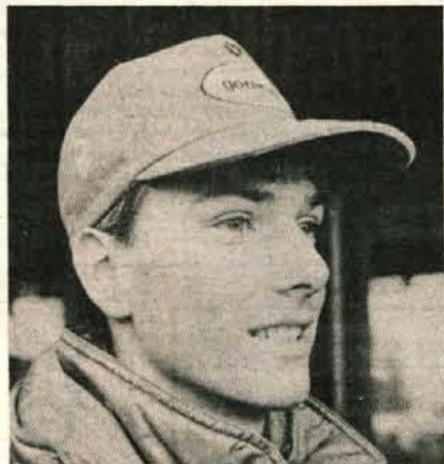
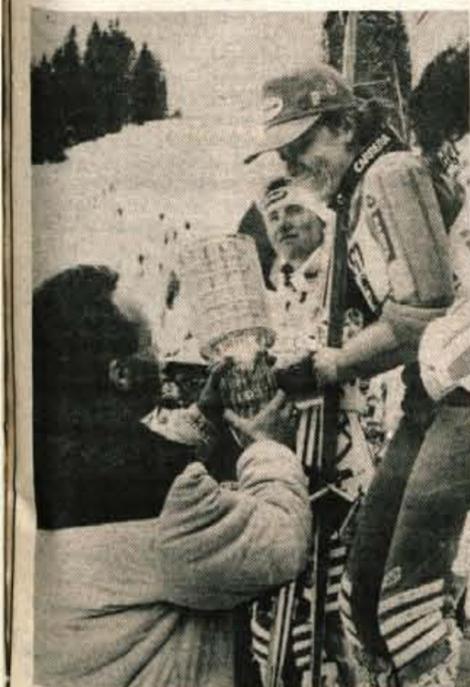
*pismo
zaupanja*

Ljubljanska banka
Temeljna banka Gorenjske

stran 9 MLADINSKA STRAN

NOVA DRUŽBENA GIBANJA

Mateja Svet je v soboto in v nedeljo osvojila na tekmovanju za Zlato lisico v Kranjski gori kar dve prvi mesti. Za prvo mesto ji je med drugim čestital predsednik častnega odbora dr. Marjan Rožič.

Prav tako nas je razveselil Gregor Grile iz Senčurja, ki je postal mladinski svetovni prvak v veleslalomu. (Več na športni strani)
Foto: F. Perdan

Sindikatu vsebino, ne le obliko

Da danes obstaja globok in skoraj nepremostljiv prepad med delavci in tistimi, ki stvarno odločajo, nam kaže tudi neučinkovitost sindikatov.

V simbolni ekonomiji navidezne družbene blaginje in socialnega miru so sindikati lahko zavzeli miroljubni zorni kot. V obdobju socialno-ekonomskih pretresov, ko je morala popustiti naša samocenzura mišljenja in kot tudi pri nas kot po vsem sodobnem svetu počasi puhti tradicionalna čustvena navezanost na delo, se je pojavil pogum za spremembo — tudi v sindikatih.

Ne le stavke, tudi sindikalni sestanki kažejo, da delavci ne marajo več po sedanjem sindikalnem kurzu, ne marajo več samospraševanja o metodah dela, teoretskih razprav in družbeno usmerjenih sindikalnih akcij. Čutijo, kako vplivna je oblast strokovnih služb po kolektivih, kako jih utesnjuje sindikalna hierarhija, saj kot "nižji" in razumljivo strokovno manj podkovani, nimajo o čem odločati. Ni jim več za to, da bi bili državna organizacija, želijo si končno biti delavski sindikat.

Stavke kot zahteve po osnovnih socialnih prodobitvah, po plači, ki naj bi bila vsaj za preživetje, so tudi zahteve po vsebinski spremembi organizacije. V tem smislu so stavkovna pravila, ki so zdaj v sindikalni presoji, napredek. A če jih podrobno pogledamo, potem je še laiku jasno, kako se v osnovne člene stavkovnih pravil vpeljuje vsedružbeni nadzor in birokratska kontrola. Stavke naj bi bile torej nadzorovane in tako zavirale samostojno akcijo delavcev, ki s stavko in v stavki terjajo svoje elementarne pravice.

Zdaj sindikati razpravljajo o ustavnih spremembah in bati se je, da bodo tudi te razprave delile usodo enoglasnega akcijskega govoričenja in naletele na delavsko ravnodušnost. Zato, ker se več desetletna praksa pač nikjer ne more spremeniti čez noč. Naj bo trenutek še tako prelomen, ustava še tako usodno pomembna, godilo se nam bolje pač ne bo, dokler bo vsebina našega sindikalizma več ali manj le njegova oblika ...

D. Sedej

Zelena luč ostalim bankam

Kranj, 1. februarja — Izvršni odbor Ljubljanske banke Temeljne banke Gorenjske je v petek s predlogom, da kreditni odbor odobri dobre 4 milijarde dinarjev posojila podprl nov program Iskre Telematike za proizvodnjo javnih digitalnih telefonskih sistemov. S tem je tako rekoč dal tudi zeleno luč ostalim v bančnem konzorciju, da se Telematiki odobri dobrih devet milijard dinarjev posojila.

Odločitev za takšen predlog pa ni bila ravno lahka, saj praviloma ni običaj, da bi zgubaš dejali posojila. Telematika namreč pričakuje, da bo minulo poslovno leto sklenila z okrog 11 milijardami izgube. Pomisleki med člani izvršilnega odbora so bili tudi, ker je bilo pri predloženem Telematikinem programu že v dosedanjih razpravah precej nejasnosti. Sedanjí program pa je zdaj po vrednosti nekaj nižje od prvotnega programa javnih digitalnih telefonskih sistemov. Zmanjšanje je na račun uvozne opreme in opuščeni gradbenih objektov.

Izvršni odbor se je ob sprejetju predloga za posojila skušal tudi na nek način zavarovati, da bo odobreno posojilo dejansko porabljeno za predloženi program. Priporočil je namreč, naj za uresničitev takšnega programa javnih digitalnih telefonskih sistemov ustanovijo projektni svet, katerega član bo tudi predstavnik Ljubljanske banke Temeljne banke Gorenjske. Razen tega pa je za uresničitev programa Telematike, ki naj bi ga banke podprle z devetimi milijardami posojila, treba določiti tudi rok za uresničitev. Predlog mora zdaj še obravnavati in sprejeti kreditni odbor.

A. Zalar

Občinske skupščine gorenjskih občin in Gorenjski glas smo v petek pripravili sprejem za gorenjske pesnike in pisatelje. S tem smo jim želeli izkazati pozornost ob slovenskem kulturnem prazniku. Pogovor je vodil Viktor Žakelj (na sliki v pogovoru z Bogdanom Pogačnikom, Igorjem Torkarjem in Borisom Bavdkom). Zapis s srečanja bomo objavili v petkovi številki Odprtih strani, ki bodo posvečene 8. februarju.

Foto: F. Perdan

"Ne" za varčevalni program

Ljubljana, 28. januarja — Že drugič je na skupščini republiške zdravstvene skupnosti propadel predlog programa za zmanjšanje razkoraka med zdravstvenimi potrebami in možnostmi. Prvič so delegati glasovali proti predlogu programa konec decembra, ker naj bi preostro zasekal v zdravstvene pravice. Malce prenovljen pa je bil minul teden spet dan v pretres.

Da so ga že drugič zavrnil, gre pripisati prepričanju ljudi, da zdravstva ni moč rešiti v zdravstveni skupščini, zlasti pa ne tako, da bi varčevali izključno na račun zdravstvenega varstva in medicinske stroke. Pa tudi izhoda ni videti in program ne nudi nobenega zagotovila, da bo čez leto, dve kaj bolje. Splet različnih gospodarskih in družbenih okoliščin je zdravstvo spravil na kolena, zato se samo, z lastnimi notranjimi rezervami najbrž ne bo spravilo na noge.

Zavrnen varčevalni program, ki je načelno sicer pametna rešitev, saj tako, kot je predlagano, ponekod že varčujejo (tudi na Gorenjskem), za zdaj še nima protiteži. Kako torej v leto 1988, ki že teče?

D. Ž.

Priznanj ne dobivajo vedno najboljši, temveč predlagani

Obrazi včasih pomembnejši od dela

Ali dobivajo družbena in državna priznanja, nagrade, odlikovanja pravi ljudje? Načelno — sicer pa tudi takšni, ki jih ne zaslužijo. Najbolj drastična primera za to sta Fikret Abdić, prvi mož velikokladuške menige afere, ki je 4. marca lani iz predsednika bosansko-hercegovskega predsedstva prejel dela z zlato zastavo, in dr. Medenica, ki je dobil državno odlikovanje — za goljufi, za katero je bil kasneje obsodjen na dvajset let zapora. Po priporočilu nam ne bi bilo treba posebej zunanaj republiških meja, v kolikoli blažji obliki bi ga lahko priznali tudi v lastnem okolju, na Gorenjskem.

Priznanja se podeljujejo prekompanjsko, vedno ne do-
dosledno in pretehtano, včasih, pa načelu — ti meni —

jaz tebi in bolj po obrazih kot po stvarnem prispevku posameznika k uspehu delovnega kolektiva, društva, občine, republike, države... Iz radovljiške občine je poznan primer delovne organizacije, ki je ob pomembni obletnici predlagala za državna priznanja veliko število delavcev, prej pa vrsto let nobenega. Povsem prav ima srbski novinar Duško Radović, ki pravi, da priznanj vedno ne dobivajo najboljši, temveč predlagani. V radovljiški občini je eden od občanov sam zastavil dobro besedo o sebi. V nekaterih okoljih predlagajo za (kulturna, sindikalna...) priznanja po več kandidatih, drugod nobenega; na podelitvah pa smo potem pričeli situacijam, ko iz iste organizacije dobivajo nagrade po dva, trije, čeprav je znano, da so dobri delavci, kulturniki, športniki

itd. tudi v drugih organizacijah, le da jih nihče ni predlagal.

Da je treba biti pri izbiri kandidatov za priznanja ali nagrade natančen in dosleden, kaže tudi primer iz radovljiške občine. Če bi odbor za podeljevanje Žagarjevih nagrad dosledno spoštoval »pravila igre«, se ne bi zapletlo pri izbiri petega kandidata, sindikat ne bi zahteval pojasnila od strokovne službe izobraževalne skupnosti in tudi ena od članic odbora bržčas ne bi odstopila.

Zdi se, da smo pri nas prav s priznanji, ki so na napačnih prstih, že precej razvrednotili moralno nagrajevanje poštenega in ustvarjalnega dela. Le kako naj si tudi razlagamo, da je mogoče na razprodajah boljšega trga najti tudi pomembna družbena priznanja in odlikovanja?

C. Zaplotnik

Premalo denarja za gradnjo predora — Do zdaj so izkopali 1.700 metrov karavanskega predora in prvič se je resno zataknilo pri financiranju del. Republiška skupnost za ceste je prek slovenskega izvršnega sveta opozorila zvezni izvršni svet, da se bodo dela pri najvažnejših cestnih odsekih in karavanskem predoru zaustavila, če se ne bo čimprej povečal delež denarja od prodajne cene bencina — od sedanjih 6,8 odstotka zahtevajo najmanj tretjino od sedanje prodajne cene goriv. Sredstev ni dovolj ne le za redno vzdrževanje in novogradnjo, temveč jih ni tudi za dinarski del, ki je potreben za črpanje tujih posojil...
Foto: F. Perdan

VAŠ BUTIK
TURISTIČNIH
USLUG

KOMPAS
JUGOSLAVIJA
KOMPAS
LETALIŠČE
BRNIK
TEL.: 22-347

MARKO JENŠTERLE
ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Mučna pot k spravi

Privolitev nikaragovskih sandinistov v neposredna pogajanja s kontraši je še ena od barikad, ki dan za dnem padajo v nekdanji trdni politiki vlade Daniela Ortega. Pritisk mednarodne javnosti, predvsem pa Srednje Amerike, po podpisu mirovnega sporazuma v Gvatemali, je namreč tako močan, da je vlada v Managui prisiljena delati stvari, za katere je še pred meseci trdila, da jih ne bo nikoli naredila.

Pogajanja s kontraši namreč hkrati pomenijo priznanje, da sandinistične osnove niso take, kakršne so prikazovali vsa leta po začetku revolucije. S kakšnih obrazov bo sedaj pred ljudi v Nikaragui, ki so v vojni s somozisti izgubili svoje otroke, stopil Daniel Ortega? Kako jim bo razložil, da je bil njihov boj bolj ali manj zaman, kajti tako kot vedno, po vsaki zmagi, stvari prevzame v roke politika in »permanentno revolucijo« nato vodi v skladu s svojimi interesi. To pomeni, da brez problemov izda svoje nekdane privržence, tudi ljudske množice, še posebej, kadar ugotovi, da se ji daje oblišt. Začetna sprava v Nikaragui si zato ni moglo razlagati drugače kot enega od zadnjih poskusov sandinistov, s katerim hočejo rešiti, kar se rešiti sploh še da. Država je na robu propada, ljudstvo trpi v hudem pomanjkanju, zaradi tega se tudi znotraj države krepi opozicija, ki zahteva politične spremembe. Že dolgo časa med poznavalci razmere v Srednji Ameriki vlada prepričanje, da s kontraši sandinistom služili kot i-rogov za omejevanje ljudskih pravic in svoboščin ter državno represijo. Če jih ne bi bilo, bi si jih vlada sama izmislila. Na drugi strani je enako tudi s protisandinističnimi uporniki. Vsa leta namreč delujejo z neprikrito ameriško denarno in moralno pomočjo. Vse kaže, da se ameriški predsednik Ronald Reagan takšni politiki do Nikaragoe ne misli odpovedati tudi v prihodnje, saj se je pred kongresom že pojavil s prošnjo po odobritvi nove denarne pomoči.

In če smo kritični do politike sandinistov, potem je treba tudi ob primeru kontrašev povedati, kako njihovi voditelji živijo v velikem luksusu, v najuglednejših četrtih ameriškega mesta Miami. Njihove plače jim zavidajo tudi mnogi Američani, pred kratkim so sredstva obveščanja odkrila tudi to, kako se ameriška denarna pomoč preliva v povsem drugačne (osebne) namene.

Ob obeh teh skrajnostih obstaja še ena stran. In ta je najbolj tragična. To so borci sandinistične in kontraške vojske, ki morajo v imenu vojaške poslušnosti izpolnjevati ukaze svojih predpostavljanih. In medtem ko njihovi voditelji sedijo za skupno mizo in tehtajo prihodnost Nikaragoe, oni v bratomorni vojni izgubljajo svoja življenja za neke cilje, s katerimi sta jih indoktrinirali obe strani. Nobene garancije pa nimajo, da se jih ne bodo v imenu nekih osebnih ciljev v kratkem znebili tudi tisti, za katere se ves čas borijo.

Peter Colnar

MED VRSTICAMI TISKA

Kaj pišejo drugi? Kaj piše jugoslovanski tisk o Sloveniji, kaj svetovni tisk o Jugoslaviji? Kako mislijo drugi o sedanjem življenjskem trenutku? Na tem mestu bomo poskušali to posredovati. Seveda brez kakršnihkoli ciljev, komentarjev, razmišljanj. Samo toliko, da vemo. Kdo naj bi le povzročal največji preprič preprič med jugoslovanskimi časopisnimi vrsticami, če ne Mladina? M. Mitč pravi v Večernih novostih, da za strategijo, kako si zvišati naklado. Nekoč so uredniki za to objavljali slike golih žensk, danes pa slovenski mladinski časopis uporablja za to gole misli, ki niso isto kot gole ženske. Misel je strupena, smrtonosna in je zato treba ravnati z njo previdno.

V zagrebški reviji Danas razmišlja Slobodan Ivić o rezultatih ankete o vzrokih zapuščenja ZK. Pravi, da zapušča ZK vedno več zlasti vidnih ljudi, z imeni in delom katerih je bil povezan del identitete strukture ZK, njene moči, ugleda in intelekta. Samo velika vera je pripeljala do velikega razočaranja in tako sedaj vedno več bivših partijcev govori tudi o tem, da v ZK ni svobodne misljenja, kar je bilo rečeno res, zagotavljajo v reviji Danes.

Minili so časi, ko je bilo v Jugoslaviji bogokletno govoriti o Milovanu Djilasu. Tržaški Il Piccolo povzema po International Herald Tribune razgovor z njim pod naslovom »Jugoslavija na robu dezintegracije«. Djilas pravi, da je Jugoslavija prva komunistična država, ki se dezintegrira pod pritiskom notranjih sil. Partija razpada v neke vrste nacionalne oligarhije in je zato po Djilasovem mnenju obsojena na propad. Naprej dodaja, da partija ne more preživeti v sedanjih obliki, morda pa bi se lahko spremenila v nekaj, kar bi bilo podobno zahodni socialistični demokraciji. Sedanji sistem, po njegovem mnenju, ne more preživeti brez zunanje intervencije, npr. sovjetske. Koliko bi lahko do tega prišlo, je po njegovem mnenju odvisno od Zahoda, od tega ali bo dovolj močan, da ne bo dovolil takšne intervencije.

Frankfurter Allgemeine Zeitung (Viktor Meier) pravi ob razpravi o predlogih sprememb ustave, da se predstavniki zahodnih republik borijo, da vodijo spremembe k večjemu centralizmu. Takšne tone je bilo mogoče slišati v referatu črnogorskega predstavnika Zarkovića, medtem, ko je srbski partijski voditelj Milošević posvaril ostale republike, naj ne poskušajo mobilizirati avtonomnih pokrajin v okviru Srbije. Meier spominja, da je slovensko vodstvo že pred tedni izjavilo, da ne bo soglašalo s centralističnimi reformami in da je potrebno doseči za spremembe soglasje vseh.

GORENJSKI GLAS

Ob 35 – letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Zargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Žalar (gorenjski kraji in ljudje), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Lea Mencinger (kultura), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Danica Dolenc (za dom in družino), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Vilma Stanovnik (mladina, gospodarstvo), Dušan Humer (šport), Stojan Saje (Tržič), Danica Zavri – Zlebir (socialna politika), Vine Bešter (mladina, kultura), Igor Pokorn (oblikovanje), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija). Časopis je poltednik. Izhaja ob torkih in petkih.

Naročnine za 1. polletje 15.000 din.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 – Tekoči račun pri SDK 51500 – 603 – 31999 – Telefoni: direktor in glavni urednik 28 – 463, novinarji in odgovorna urednica 21 – 860 in 21 – 835, ekonomska propaganda 23 – 987, računovodstvo, naročnine 28 – 463, mali oglasi 27 – 960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421 – 1/72.

Socialna vreča, vredna 3 milijarde

Kranj, februarja – V Kranju so izračunali, da so lani za vse socialnovarstvene pomoči porabili skoraj 2,9 milijarde dinarjev. Najbolj nazorno to vrečo brez dna ilustrira primer, ki so se ga na kranjskem Centru za socialno delo izmislili, da bi prikazali, koliko ljudi bi vse leto delalo za ta denar.

Zamislimo si delovno organizacijo z 882 zaposlenimi, katerih mesečni osebni dohodek znaša 274.000 dinarjev, tolikšen je bil povprečni občinski neto dohodek v letu 1987. Vseh 882 delavcev bi se moralo do zadnjega dinarja odreči vsem dvanajstim plačam, da bi napolnili vrečo z 2,898 milijarde in še nekaj drobiža. Toliko denarja je namreč potrebno, da izplačajo 16 različnih oblik socialnih pomoči, začeniši z varstvenim dodatkom k pokojnini, pa pomoči brezposelnim, nadomestilo stanarine, štipendije iz družinskih sredstev, razlike h kadrovski štipendiji, družbene pomoči otrokom, začasne denarne pomoči, rejdine, socialne pomoči kot edini vir preživljanja, pa kot dopolnilni vir, plačilo oskrbe na domu, enkratne denarne pomoči, plačilo oskrbnih stroškov v socialnem zavodu, in v tuji družini, oprestitve participacije v zdravstvu ter druge socialne pomoči in vzgojne zavode.

Toliko denarja je potrebnega, da izplačajo 12.079 pomoči ljudem, ki si je na morej zagotoviti s svojim delom. Odveč postaja skrb, da bi kdo od prejemnikov utegnil imeti ugodnejši standard kot tisti ljudje, ki v celoti skrbijo sami zase. Zbir socialnih pomoči nekaterim družinam sicer res nanesne nekaj denarja, vendar na ta način ne presežejo standarda onih, ki se preživljajo brez pomoči družbe. Nasprotno. Mnogi dobitniki pomoči so pod mejo, ki velja za dogovorjeno raven socialne varnosti otrok in družine. Nizki dohodki na člana družine, večje število otrok in omejeni otroški dodatki za šolo-obvezne otroke in tiste, ki niso v organiziranem varstvu, so krivi, da je tako.

Med številnimi socialnimi pomočmi so na vrhu »top lestvice« pomoči otrokom, lani je bilo do njih upravičeno 7872 otrok, iz socialne vreče pa so pobrale prek 1,7 milijarde dinarjev. Socialno skrbstvo je izplačalo 1771 raznih denarnih pomoči, pokojninska skupnost 1175 varstvenih dodatkov k nizkim pokojninam, stanovanjska skupnost 655 subvencij stanarin, skupnost za zaposlovanje 606 štipendij in pomoči brezposelnim. Petina prebivalcev je, sodeč po teh podatkih, že socialno ogrožena. Tudi za leto ne kaže, da bi se socialna slika kaj popravila, nasprot-

no. Najbrž bodo številni delavci kranjske Telematike (ali drugih tovarn s podobnimi usodi) na osnovi lanskih nizkih OD vložili zahteve za katero od pomoči, zlasti še, če enakih razmerah delata dva člana družine. Sociala bo še naprej kot amortizer gospodarski krizi poravnala dolg, ki ga ima do svojih delavcev gospodarstvo. Rezultat vsega tega je na žalost uravnolovka. A 12 tisoč ljudi kljub temu ne moreš kar pustiti stran dati.

D. Z. Zlebir

Milijarde niso drobiž

Kranj, 29. januarja – Izvršni odbor Temeljne banke Gorenjske je vnovič obravnaval problematiko investicijskih posojil, garancij in avalov za dopolnjen naložbeni program Iskre Telematike v javne digitalne telefonske sisteme. Odločanje o tem denarju ni enostavno, saj gre za velike vsote in ne za drobiž. Gre za naložbo, ki lahko v primeru uspeha Telematiko reši ali pa jo pahne v še globlje težave, in tudi za vplive naložbe na povečano brezposelnost na Gorenjskem. Nov naložbeni program Telematike je vreden 42 milijard dinarjev, kar je precej manj, kot je bilo predvideno. Večji bo

delež tujega sovlagatelja, na banke pa odpade nad 20 odstotkov vrednosti naložbe. Izvršni odbor Temeljne banke Gorenjske je z naložbo soglašal, vendar je upravičeno terjal, da mora biti naložba kakovostno načrtovana in še posebej izpeljana, da mora imeti banka pri uresničevanju naložbe več besede in da je treba jasno povedati, do kdaj mora biti končana. Svoj delež mora dati bančni konzorcij, glasnejši in odločnejši mora biti vrh Iskrinega sozda. Uresničevanje naložbe pa ovira izguba, ki jo je imela Telematika lani, po napovedih pa ji tudi leto ne bo ušla.

J. K.

Koristi ne bo imel samo Kranj

Selitev v Ptuj

Kranj, 29. januarja – Kranjska Sava je že lani preselila proizvodno avtomobilskih zračnic v Ptuj. Prodaja je na osnovi pogodbe s Semperitom zagotovljena: milijon 214 tisoč kosov letno oziroma 4,2 milijona kosov v naslednjih treh, štirih letih. Semperit želi imeti že junija prve zračnice iz Ptuja, zato odlašanja ne bi smelo biti. Oprema je že v Ptuj. Sava jo je dobila po ugodni ceni, s selitvijo pa ima Sava tudi večje prostorske možnosti za uresničitev atraktivnega programa Optima. V ptujsko selitev vlaga Sava večino denarja in prosi le za 30 odstotkov posojila v skupni višini milijarda 390 milijonov 630 tisoč dinarjev. Gorenjska banka je pripravljena sodelovati s posojilom, saj gre za pomoč Savi, čeprav gre za naložbo izven Gorenjske, vendar s polovično vsoto, polovico posojila pa naj prispeva Kreditna banka Maribor, saj gre za naložbo v njenem področju, ki bo zmanjšala nezaposlenost, po drugi plati pa Savi za te potrebe ljudi ne bo treba »uvažati«. Skupna vrednost naložbe pa je 4 milijarde 635 milijonov 450 tisoč dinarjev.

J. K.

Nazadovanja ni več

Kranj, januarja – Komunisti vedno bolj zavračajo daljše, tudi razvlečene in nezanimive oblike izobraževanja ter terjajo krajše učinkovitejše in za praktično delo uporabne pogovore.

Podatkom o idejnopolitičnem izobraževanju v zadnjih petnajstih letih, ko za te naloge skrbi medobčinsko študijsko središče ZKS, ni kaj očitati. Najrazličnejše pedagoško vodene oblike izobraževanja je obiskalo 8200 komunistov ali 81 odstotkov vseh komunistov na Gorenjskem. Letno je bilo v izobraževanje vključenih kar 7,8 odstotka komunistov. To povprečje pa skriva tudi negativna gibanja: med leti 1978 in 1980 se je letno 12 odstotkov komunistov vključevalo v organizirane oblike izobraževanja, v šolskem letu 1985/1986 je padel odstotek na 2,8, v zadnji študijski sezoni 1986/1987 pa je spet porasel na 4,5, kar je boljše, ni pa zadovoljivo. Včasih je trimesečno politično šolo končalo nad 80 slušateljev, danes pa ni niti 10 prijavljenih za oblikovanje oddelka. Slabo se vedno kaže z občinskimi političnimi šolami in drugimi zahtevnejšimi, daljšimi oblikami izobraževanja, na boljše pa se obrača pri krajših, tematskih izobraževanjih. Kjer osnovne organizacije Zveze komunistov segajo po aktualnejših temah in se povrh vsega tudi ne zapirajo pred okolico, dobro poteka tudi izobraževanje po osnovnih organizacijah. Kjer pa tega ne počno, so obsojeni na propad.

Medobčinsko študijsko središče in partijski organi so po sklepu zadnje seje medobčinskega sveta ZKS zadržani, da se bo partijsko, idejnopolitično izobraževanje, še vzpenjalo na zeleno vejo. Vendar pa bo treba računati na nekatere izkušnje: na daljših, zahtevnejših oblikah bo treba še graditi, vendar ne izključno na njih, saj zanimanje zanje pada. V prednosti bodo krajše, aktualnejše, manj starokopitne oblike, odprte tudi za nekomuniste, strokovne, ob še dodatnih dveh pogojih: da bodo tudi predavatelji oziroma vodje razprav na ravni (samo ponavljanje številke, da je na Gorenjskem nad 100 predavateljev, še ne zagotavlja kakovosti), in da bodo uporabljeni tudi sodobni tehnični pripomočki.

J. Košnjek

Sindikalna članarina za socialne probleme

Na rednih letnih konferencah osnovnih organizacij sindikata po Gorenjski so delavci terjali drugačen ključ pri delitvi sindikalne članarine. Zahtevali so, naj se sindikalna članarina namenja za socialno pomoč delavcem po kolektivih.

Na rednih letnih konferencah 40 odstotkov članarine, ki jo delavci plačujejo v 0,8 odstotka od osebnega dohodka, naj bi ostalo osnovnim organizacijam sindikata, 60 odstotkov pa naj bi se namenilo za redno dejavnost republiškega in občinskih sindikalnih svetov. Redna dejavnost so zaposleni funkcionarji ter dokaj razvejana sindikalna dejavnost s pravno pomočjo, s socialno politiko... A na posvetu predsednikov občinskih sindikalnih svetov smo slišali, da je v praksi že nekoliko drugače: da kar 56 odstotkov zbrane članarine že

ostaja v osnovnih organizacijah, ostali denar pa odhaja v republiški sindikat, v občinske sindikalne svete...

Da so sindikati v zadnjem času posvetili vso pozornost vsebini svoje dejavnosti in dobro organizirali predvsem pravno pomoč, ne moremo zanikati, saj podatki govore, da je samo socialna in pravna dejavnost veljala slovenske sindikate v minulemu letu 39 starih milijard dinarjev.

Verjetno delavci tej dejavnosti ne ugovarjajo, bolj jih motijo druge stvari in oblike, ki se jim v današnjih razmerah zdijo odveč. V razmerah namreč, ko je v kolektivih vedno več socialnih problemov, v razmerah, ko jim

ne morejo pomagati, ko cutajo vso resnično nemoč, da bi sploh lahko karkoli spremenili.

Do zdaj v sindikatih še nisemo razmišljali o takih pobudah delavcev in o spremembah ključa pri delitvi članarine. A letošnjih burnih letnih konferencah so bili vsaj opozorjeni na njih v prihodnje ne bo več mogoče kar tako prezreti.

Sindikalna članarina v resnici ne bo mogla reševati socialnih problemov, zato je take delovne skake zahteve treba razumeti kot njihove želje po manjšem sindikalnem aparatu in večji profesionalizaciji sindikalnega kadra.

Kompas hotel Ribno je privlačen tudi za domačine

Hotelu dajejo videz ljudje

Ribno, 29. januarja — V začetku lanskega avgusta, ko je Kompas v Ribnem pri Bledu odprl nov hotel, so radi poudarjali, da bo to hotel, ki bo gostom ob bivanju ponudil še marsikaj: od tenisa, možnosti rekreacije na trim stezi, kajakaštva, ribolova, čudovitih sprehodov, pozimi pa tudi smučanja in teka na smučeh. Čudovito okolje vasice Ribno. Lokacija tik nad Savo, blizina Bleda, pa tudi lep hotel, niso dovolj za goste, poudarja vodja hotela Adi Križanič, kajti prvi videz hotela dajejo ljudje, ki so v njem zaposleni, ki prijazno ali pa neprijazno postrežejo gostu. V Ribnem so sklenili, da bodo prijazni, tudi do domačih gostov.

Da pa bi bili lahko prijazni, so morali v hotel privabiti goste, ki so jih lahko dobro postregli. Že ko so odprli hotel, so sklenili, da bodo skušali ponuditi več, kot ponuja večina naših hotelov in restavracij. Prva dva meseca je bil hotel dobro zaseden, ko pa je minila letna sezona, so se odločili, da ponudijo več tudi naključnim obiskovalcem, sprehajalnim domačinom, obiskovalcem Bleda, ki pridejo v kraj le za dan ali dva. V svoji restavraciji imajo na zalogo tradicionalna slovenska jedila, divjaci, posebnosti, ki jih rad naroči gost, ki poredkeje zaide v restavracijo. Prejšnji mesec so pripravili dneve testenin in solat, ob sobotah in nedeljah so ponudili družinska kosila po ugodnih cenah, te dni pa se pripravljajo na teden banatske kuhinje.

»V našem hotelu se zavedamo, da moramo tudi takrat, ko je pri nas malo gostov, biti privlačni. Privlačni tako za tujce, ki obiskujejo Bled, kot tudi domačine. Prav zato smo začeli z akcijami, kot so dnevi jedi pripravljene iz testenin, teden banatske kuhinje, teden bavarske kuhinje, upam pa, da nam bo uspelo pripraviti tudi teden kitajske kuhinje in še kakšno posebno ponudbo ob praznikih. Moram reči, da je na-

ša akcija ob tednu testenin in solat med gosti požela veliko odobravanja, saj marsikdo niti ne ve, kako je mogoče dobro pripraviti tudi cenejšo jedi. Zelo veliko pa je obiskovalcem ob sobotah in nedeljah, ko pripravljamo tako imenovana družinska kosila, ko je treba za štiričlansko družino ošteti 24 tisočakov. S tem pa seveda sami lahko tudi več zaslužimo, saj ugotavljamo, da je dve tretjini našega dohodka v dobri polovici leta, kar dela novi hotel, prispevala prav restavracija. Hkrati pa skušamo tudi delavce, zaposlene v hotelu, naučiti pravega odnosa do gostov, kajti pri tem smo pri nas še marsikdaj premalo pozorni. Sam mislim, da je za uspeh in priljubljenost hotela, le s kakšnimi desetiimi odstotki odvisna tehnična opremljenost, vse ostalo pa prispevamo tisti, ki smo v hotelu zaposleni. Kaj pomaga hotel v marmorju in z razkošno opremo, če te postreže neprijazen natakar s kislim obrazom,« pravi Adi Križanič, ki se že vrsto let ukvarja s turizmom, ki je bil zaposlen na gostinski šoli, v hotelu Jelovica in Golf, nabiral izkušnje v tujini, sedaj pa skuša dati svoj pečat novemu Kompasovemu hotelu v Ribnem.

»Mislim, da so prihodnost našega turizma majhni hoteli, domači penzionci. Konec je industrijskega turizma, kajti gost ne išče več hotelov, v katerih bi se izgubil, temveč išče domačnost, všeč mu je, če ga gostitelji nagovarjajo z imenom, če se mu osebeje lahko res posveti in ni le številka v sobi. Z našim Bledom

bi se morda po velikosti in možnostih za turizem lahko primerjal Bad Kleinkirchheim. Vendar pa tam razen enega ni velikih hotelov, dobro pa so poskrbeli tudi za vse vrste izvenpenzionске ponudbe. In tudi imajo uspeh. Za Bled pa bi bilo potrebno več propagande, več spremljajočih prireditev. Včasih je bilo veliko obiskovalcev in gostov Bleda, ki so prišli k nam po svež zrak, saj so pozimi radi zamenjali mestni smog za naše sonce. Sedaj tega več ni, čeprav je na Bledu še vedno veliko prekrasnih dni tudi pozimi. Nekako tega ne znamo več povedati, zdi se, da so ljudje na to pozabili. Seveda postelja in svež zrak nista vse, ob spremljajočih prire-

Prvi in eden redkih hotelov, ki ga je lani zmoglo naše turistično gospodarstvo je Kompasov hotel Ribno. S svojo gostinsko ponudbo si je pridobil ugled pri tujih in domačih gostih. Foto: V. Stanovnik

ditvah pa bi lahko ponudili zabavo gostom takrat, ko ni glavna sezona,« tudi razmišlja Adi Križanič.

Morda bi bilo res prav, kot pravi direktor Kompasovih hotelov na Bledu, Janez Bulc, da se odločimo ali ima smisel Bled opisovati kot zimsko središče z zimsko sezono ali pa se je bolje

sprijazniti, da Bled živi le poleti in da so mu zimske goste odpravljali smučarski centri po Jugoslaviji in tujini. Bled je dražji od marsikaterega smučarskega centra v tujini, od sarajevskih smučišč. Hkrati pa v bližini ni smučišča, in če je zima takšna ali podobna, kot je letošnja, ni niti teka na smučeh, niti drsanja na jezeru. Vprašanje je torej, kaj naj Bled pozimi pomeni. Možnost za pestro gostinsko ponudbo gotovo ima. Želimo si, da bi po zgledu Kompasovega hotela v Ribnem, zaslovel pozimi vsaj po tem.

V. Stanovnik

Dve šibi za Alpino: slaba zima in vlada

Dinar dolarju spet osle kaže

Ziri, 1. februarja — Alpina prodaja na zahod polovico proizvodnje, dvajsetino še na vzhod. Kot veliko izvoznico jo podcenjena vrednost dolarja tepe že vrsto let, posebno še, ker so državne izvozne spodbude vselej prihajale z zamudo. Kljub temu je še dve leti nazaj poslovala s sedmimi desetimi lastnega denarja, nakar je delež začel hitro nazadovati; konec leta 1986 je znašal 55 odstotkov in je v minulem letu še drsel.

Kot izrazito sezonsko naravnano proizvodnjo, v kateri predstavlja levji delež po količini in vrednosti smučarska obutev ter ženski modni škornji, Alpino prek poletja dušijo zaloge, ki se nato jeseni in pozimi spreminijo v denar. Kratkoročne kredite, ki jih najema poleti, poplača v zadnjem trimesečju, medtem ko stopi v novo leto že z likvidnostno rezervo. Žal pa se je tradicija iz preteklih let tokrat izneverila. V to leto je Alpina zakorakala z enajstimi milijardami sposojenega denarja, ki se ga še ni uspela povsem otrsti.

Razloga za slabšanje likvidnosti in napovedano pozitivno ničlo v zaključnem računu sta po besedah direktorja Alpine Tomaža Koširja predvsem dva. Na eni strani se zrcali letošnja suha in topla evropska zima, ko več zimske obutve, zlasti apre-ski, ostaja v prodajalnih kot zaloga. Drugi, močnejši razlog pa tiči v jugoslovanski gospodarski in zlasti zunanjetrgovinski politiki. Prejšnja leta so konvertibilni izvozniki, torej tudi Alpina, izgubljali zaradi podcenjenega dolarja, ki so ga manj uspešno krpali z zaposlenimi izvozniki spodbudami. Če to traja več let, se podjetje postopno izčrpa, to pa se odraža v vse manjši akumulativnosti oziroma vse večji zadolženosti. Alpina preprosto ni imuna za vse, kar se pri nas dogaja.

Oktohrska devalvacija dinarja, ko je vlada dolarju vrnila ceno, z obljubo politike sprotnega prilaganja tečajja dolarja pa ukinila izvozne spodbude, se je izgubila. Uvoz in uvozne dajatve so se podražile, spodbud, kot rečeno, ni, dinar pa se spet bahavo posmehuje dolarju. Skratka, izvozno gospodarstvo je ogroženo ostalo na cedilu. Razen tega pada klirinški dolar, ki se uravnava po konvertibilnem, vzhodnjaki pa tudi ne pristajajo več na naše cene, ampak jih vtrajno klestijo.

Alpina je za to zimo prodala na zahod več dražje smučarske obutve, kar na zahtevnem in konkurenčnem trgu ni mačji kašelj. Dosegla je za celih dvajset odstotkov boljše dolarske cene, kar ravno tako ni preprosta stvar. Izkupilec: namesto da bi se izvozni dohodek povečal, so boljše dolarske cene samo nadomestile nižjo vrednost dolarja.

Vsiljuje se vprašanje, kje in od koga bo zvezna vlada črpala denar potem, ko bo tudi uspešne izvozne tovarne spravila na kant...

H. Jelovčan

proizvodnjo lesenih palet za Železarno Jesenice in organizacijsko ustanovili dva proizvodna obrata: obrat konstrukcij in obrat kovinske predelave. V prostorih nekdanje paletarne so stroji za razrez pločevine.

Kljub uspešni preusmeritvi in sanaciji pa so tudi delavci Kovina decembra občutili pomanjkanje naročil predvsem v kovinski galanteriji. Na prisilnem dopustu je bilo dnevno povprečno po deset delavcev. Na drugi strani pa jim dela v delavnici konstrukcij ni manjkalo in so ga sprejemali s kratkimi dobavnimi roki ter nekateri delali tudi prek rednega delovnega časa.

Jeseniški Kovin se v prihodnje namerava usmeriti predvsem v predelavo kvalitetnega jeklenega traku iz proizvodnega programa jeseniške Železarne v visokokvalitetna rezilna orodja v kooperaciji z ameriško firmo Helmo. Prav tako pa bodo nadaljevali sodelovanje z Donitom pri proizvodnji oljnih in zračnih filtrov za avtomobilsko industrijo po novi moderni tehnologiji. Sanacija Kovina je zadovoljivo ocenil jeseniški izvršni svet in jih podprl v prizadevanjih za pridobitev kredita iz republiških rezerv za preusmeritev proizvodnje.

D. Sedej

Jeklarna stoji, znanja pa ni

Jesenice, 1. februarja — V jeseniški železarni z jeklarno 21. stoletja, imajo danes kar 38 odstotkov zaposlenih delavcev, ki nimajo dokončane osnovne šole. Novi kadrovski plani, vendar vsaj dve leti prepozno.

Tako kot precejšen del slovenske industrije, ki pričakuje, da bo že jutri kar 150.000 delavcev treba razvojno preusmeriti, je tudi jeseniška železarna ob prehodu v novi tehnološki val obstala brez potrebnih strokovnjakov, znanja in — še več. Medtem ko Slovenija beleži 40 odstotkov vseh zaposlenih, ki so nekvificirani, polkvificirani ali zgolj z osnovno šolo, je v jeseniški jeklarni 21. stoletja kar 38 odstotkov zaposlenih, ki sploh nimajo dokončane osnovne šole!

Izredno slaba izobrazbena struktura železarne je, resnici na ljubo, slovenski industriji domala identična: Slovenija ima med vsemi republikami najmanj kvalificiranih in največ zaposlenih z nedokončano osnovno šolo (celo za 31 odstotkov več kot Kosovo). Po drugi strani pa je kratkovidna slovenska politika s povzdigovanjem »neposrednih proizvajalcev« inženirje in druge strokovnjake izrinila iz industrije, kjer jih je danes zavraščujoče malo — komaj petina vseh.

Slovenija je, z jeseniško železarno vred, gradila svojo gospodarsko rast z nekvificiranimi delavci od drugod in zdaj v tehnološki prenovi odtrpila pred neverjetnimi stroškovskimi: kam s 40 odstotki vseh delavcev, za katere ni več dela?

V času, ko v železarni odkrito govorijo, da se hočeš nočeš morajo spraviti na tržne noge (zapira se domače tržišče, zato je treba s kvaliteto v izvoz), najbolj pogrešajo, pravijo venomer, le znanje. Nov plan »kadrovskega prestrukturiranja« je trenutno tak, da je v Železarni odveč okoli 500 delavcev, ostale »viške« čaka usposabljanje in dokvalificiranje. Teh 500 naj bi odšlo z naravnim odlivom (upokojitve itd.), »premiški« ostalih delavcev k novi tehnologiji pa bodo težki, da o pomanjkanju strokovnjakov sploh ne govorimo.

Čeprav je jeseniška železarna zrcalna slika pretežnega dela slovenske industrije, ki je pred modernizacijo zaradi kadrovskih problemov odtrpila kot vrabec pred kačo, vendarle ne moremo mimo tega, da so v železarni že najmanj dve leti vedeli, da bodo imeli novo jeklarno, da bodo morali ukiniti stare obrate in da jih lahko doleti tržna ekonomija, ki ukinja še do večeraj rentabilno proizvodnjo.

Če že nekako sprejemamo dejstvo, da zaradi zgrešene slovenske politike, trajajoče najmanj petnajst let, nima strokovnjakov, je naravnost nedoumljivo, da danes, ko jeklarna še dela, v železarni zgroženo spoznavajo, da imajo 38 odstotkov delavcev z nedokončano osnovno šolo! In da šele danes izdelujejo kadrovske plane in optimistično izjavljajo, češ »do zdaj je bil v obdelavi material, odslej bo pa človek...«

Naj v železarni priznajo ali ne, s prekvalifikacijami, odpusti, upokojitvami, dokvalifikacijami so pogubno in neoprostljivo kasnili, s takimi kadrovske plani so najmanj dve leti prepozno...

D. Sedej

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Večji letalski tovorni promet

Slovenske delovne organizacije, ki veliko izvažajo, svoje izdelke v precejšnji meri pošiljajo v svet z letali. Tako so opažanja že vse zadnje desetletje, pri ljubljanskem JAT-u pa so povedali, da se je v lanskem letu v primerjavi z letom 1986 letalski tovorni promet količinsko povečal za desetino. Tako je JAT lani prepeljal kar 3.737 ton izvoznega blaga. Glavni razlogi pa so najbrž, da se letalski prevoz ni podražil toliko kot druge vrste prevoza, da se sredstva delovnih organizacijam tako lahko hitreje obračajo, da pa tudi pridobijo z rokom dobave. Od delovnih organizacij, ki največ izvažajo z letali, velja omeniti predvsem Iskro, Peko, Alpino, Elan, Krko in Lek.

Prvi zasebni časnik v Jugoslaviji

Te dni naj bi izšel prvi zasebni časnik, informativni list drobnega gospodarstva Jugoslavije. »MP novine« kot naj bi se časnik imenoval, bodo izhajale v Pančevu, lastnik pa bo Djorđe Zojkić. Zojkić bo hkrati tudi odgovorni urednik, saj ima že precej izkušenj v novinarskem delu, pri gledališču in filmu. Z izdelovanjem usjnih torb je prestopil med samostojne obrtnike, kot delavec v drobnem gospodarstvu pa je spoznal, da so obrtniki med seboj preslabo povezani, premalo informirani. Delo bo začel s pomočjo posojila. Te dni obrtniki že lahko pričakujejo svoje glasilo, ki bo izhajalo za začetek v sto tisoč izvodih, letna naročnina pa bo 12 tisoč dinarjev.

V. S.

V DELOVNI HALJI

Polna skladišča, a manj kupcev

Jesenice, 1. februarja — Delo v skladiščih gradbenega materiala je fizično težko in naporno, a Marjan Klemenčič z Jesenic se ne pritožuje.

Bila so leta, ko je bilo treba v vrstah čakati na gradbeni material ali se potolažiti, da ga pač ni in zato odložiti kakršenkoli adaptacijske načrte in novogradnje. Danes, v občutnem padcu kupne moči in nezadružnem usihanju graditeljske vne, so skladišča polna, le kupcev je bolj malo.

S tem se strinja tudi Marjan Klemenčič z Jesenic, ki je že enajsto leto skladiščni delavec v skladišču Merkurja, temeljni organizaciji Universal Jesenice.

»Materiala imamo vedno dovolj na zalogi: od cementa, apna, do cevi, izolacijskega materiala, žičnikov, žičnih cevi, zidakov vseh vrst. Skratka: ponudba gradbenega materiala je danes raznovrstna in zadostna, opazno je le, da imajo kupci občutno manj denarja. Ko kupujejo, obenem tudi varčujejo. Material nabavljajo sproti, po zmogljivostih njihovega družinskega proračuna. Zares so minili časi, ko se je lahko veliko več kupovalo na kredit ali z gotovino.

Kot skladiščni delavec imam seveda opravka z ljudmi, ki so silno različni: sto ljudi, sto čudi. Nekateri so potrpežljivi, drugi pa spet ne, vendar se jih navadiš in tako mimogrede stisneš zobe, če si kdo le preveč dovoli.

Delo je fizično kar precej težko, veliko je dvigovanja vreč in drugega materiala. A zdaj je večina cementa na paletah in tako lahko pomaga vilničar. Ko se navadiš, sploh ni tako težko, kot izgleda.

Službe sem se navadil, kar vseh mi je in ne bi je zamenjal. Naš osebni dohodek je odvisen od izpolnitve plana, ne preveč dober in tudi ne tako slab, da se ne bi dalo vzdržati.

D. Sedej

ureja JOŽE KOŠNIER

...na kmetijstvo

...pšenici se še ne dela škoda

Konj, 29. januarja — Po podatkih Hidrometeorološkega zavoda Slovenije je bil letošnji januar peti najtoplejši v zadnjih 186 letih, 28. januar pa je z dnevno temperaturo obkrog petnajst stopinj Celzija (v Ljubljani) potolkel vse doedanje rekorde.

Snoga ni in ne mraza. Razcveteli so se prvi telohi, iz zemlje je pokukal regrat, »prebudile« so se čebele, sadjarji izrabljajo priložnost in hitijo obrezovati sadje, delavci gozdnih gospodarstev in kmetje nadaljujejo z delom v gozdu... Vse »diši« po pomladi, čeprav se prava zima verjetno sploh še ni začela.

Ob vseh dobrih straneh mile zime pa se zastavlja vprašanje, kaj bo s pšenico, ki je bila ob koncu januarja še vedno brez snežne odeje. »Za zdaj se še ne dela škoda,« meni Viktor Frelh, vodja posebevalne službe v Gorenjski kmetijski zdruzi. »Pšenica, ki je bila zaradi dolgotrajnega jesenskega deševja pozno sejana, nekatera šele v začetku novembra, se je v ugodnem vremenu primerno razrasla, še vedno pa ni tako velika, da bi ji sneg, ki bi zapadel zdaj, škodoval. Če se bo toplo vreme nadaljevalo in še ne bo snega, pa za pšenico ne bo dobro.«

»Bojimo se, da ne bi sneg padel na razmočeno zemljo, ker bi potem predvsem bujno rastoča pšenica splenila. Bolje bi bilo, da bi najprej pomrznilo in da bi šele nato začelo snežiti,« je dejal Stane Potočnik, direktor KŽK-jeve temeljne organizacije Kmetijstvo.

C. Z.

Kovin sodeluje z Železarno in Donitom

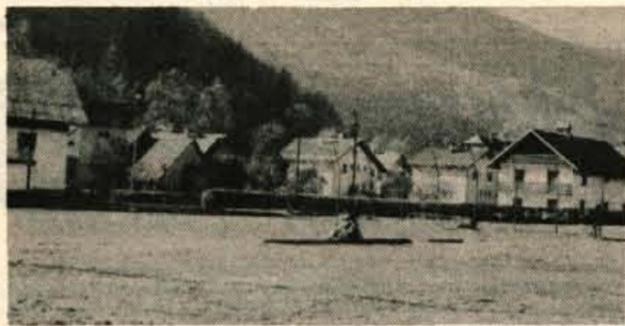
Jesenice, 1. februarja — Uspešna sanacija jeseniškega Kovina bo potekala tako, da bodo predelovali kvalitetni jekleni trak Železarne in sodelovali z Donitom iz Medvod.

Lani septembra so v jeseniškem Kovinu uvedli ukrep družinskega varstva, saj je bila delovna organizacija domala brez vodstva, številni delavci se je zmanjšalo od 187 delavcev januarja na 119 delavcev septembra. Prodajne cene niso dohitele pravi stroškov, izguba je znašala 187 milijonov dinarjev in jo pokrivala narasla na 400 milijonov dinarjev.

Ko so izdelali sanacijski program in programe razvojnih ukrepov Kovina po sanaciji, so se poslovno povezali z jeseniško

Železarno in delovno organizacijo DONIT iz Medvod. Vso proizvodnjo so pripravili na eni lokaciji, prerazporedili delavce in zmanjšali število delovodij. Za strokovno pomoč so zaprosili tudi jeseniško Železarno in jim tako ni bilo treba v strokovnih službah zaposlovati novih delavcev.

Danes je v Kovinu še 100 delavcev. Dosegli so nove, realnejše cene za galanterijsko proizvodnjo, pomembno zmanjšali zaloge, opustili so nerentabilno

Igrišče v Kamni gorici – V krajevni skupnosti Kamna gorica v radovljjski občini, kjer so lani domala v vseh organizacijah in tudi v vodstvu krajevne skupnosti "pomladili" vodstva, ugotovljajo, da je v zadnjem času še posebno zaživele mladinska organizacija. Že dlje časa pa so med najboljšimi v občini gasilci. Med tiste, delavne, pa velja še posebej uvrstiti tudi TVD Partizan, ki upravlja s smučiščem in vlečnico, zgradili pa so tudi športno igrišče za mali nogomet in odbojko (na sliki). Sicer pa prav zdaj v krajevni skupnosti tudi razpravljajo, da bi prvič po različnih prispevkih, s katerimi so v kraju že marsikaj naredili, razpisali tudi referendum za samoprispevek, s katerim bi skupaj s prebivalci Spodnje in Zgornje Lipnice v krajevni skupnosti Lancovo zgradili mrliške vežice. V program pa nameravajo vključiti še nekatera druga komunalna dela.

A. Z.

Kranjske prireditve

Kranj – Ugotovitve kranjskega izvršnega sveta, ko je na zadnji seji obravnaval poročilo o izvajanju sklepov in stališč v zvezi s problematiko gostinstva in turizma v kranjski občini (le – to je namreč pred dobrim poldrugim letom obravnavala občinska skupščina) niso bile ravno ugodne. Malo, veliko premalo od tistega, kar je bilo pred poldrugim letom ugotovljeno in sprejeto kot naloga, je bilo do zdaj narejeno. Rezultat se zato nedvomno kaže tudi v številkih, ki so za minulo leto (deset mesece) nasploh manj ugodne od leta prej.

Sicer pa je ta trenutek in na tem mestu za celovito oceno premalo prostora. Vseeno pa tokrat beseda, dve o kranjskih prireditvah. Prednovoletne prireditve na Titovem trgu v Kranju zaslužijo nezadostno oceno. Celotna beseda 'sramotno' slabe je najbrž preugodna. Vendar pa se vse bolj bliža čas, ko naj bi bile na programu spet poletne prireditve. Pravzaprav je bilo na seji največ govora o prireditvah, ki so bile do zdaj ob sobotah in nedeljah pred hotelom Creina. Čeznje so se pritoževali okoliški stanovalci, uživali pa so na njih mladi.

Kaže, da na prostoru pred Creino, takšnih, kot so bile lani, prireditve ne bo. Prireditve in zabava je eno, prostor oziroma hrup pa drugo. Oboje ga pa se ob številnih protestih na tem prostoru, kot kaže, ne da združiti. Izvršni svet je zato sprejel sklep, naj kulturna skupnost pospešeno pripravlja zunanji prostor ob gradu Kieselstein za prireditve, mladi z glasbo pa bi se morda lahko preselili tudi za hotel Creino.

A. Žalar

Zimske igre

Kranj – Zveza društev upokojencev občine Jesenice prireja 11. februarja v Mojstrani II. zimske igre upokojencev Gorenjske veleslaloma in smučarskih tekah. Iz kranjskega društva se je za te igre že prijavilo 17 članov za veleslalom in 7 za smučarski tek. Za enajdvajsete zimske športne igre občinskega sindikalnega sveta Kranj, ki bodo 13. in 14. februarja na Jezerskem, pa se je iz kranjskega društva upokojencev prijavilo 12 članov za veleslalom in štirje za smučarski tek.

Pohvala vzgojiteljicam in pekom

Škofja Loka – Ljudje smo pač taki, da raje in pogosteje kritiziramo, kot hvalimo. A če pohvala pride iz vrst bralk, ki so gospodinje in matere, potem je gotovo še več vredna. Ločenka nas je prisila, naj vendarle pohvalimo prizadevne vzgojiteljice, ki so v izložbah ljubljanske banke, Name, Krone in kina v Škofji Loki, pa na Trati v samopostrežnici in banki razstavile lične ročno narejene igrače. Enako pohvalo zaslužijo tudi loški peki, ki so ponudbo kruhov popestrili z graham kruhom za diabetike, tako da ljudem ni več treba ponj v Kranj, je še dejala. Pohvala torej drži.

H. J.

DOPIŠNIKI SPOROČAJO

Zbornik NOB

Sekretariat sveta za ohranjanje in razvijanje revolucionarnih tradicij, ki ga vodi Alojz Kos, je pripravil predlog za izdajo zbornika Zrtve NOB, civilne žrtve vojne in spomeni ter spominska obeležja NOB v občini Radovljica, piše **Jošt Rolc**. Predlog za financiranje zbornika mora potrditi še predsedstvo občinske konference SZDL. Ker so vsa redakcijska dela že skoraj končana, bo ta publikacija lahko izšla že v nekaj tednih. Cena z vsemi stroški zanjo bo okrog 25 milijonov dinarjev. Večji del naklade bodo sofinancirale z odkupom organizacije združenega dela, razliko pa samoupravne interesne skupnosti in proračun občine.

Programsko – volilna seja

Februarja bo v razpravi osnutek gradiva za programsko – volilno sejo občinskega komiteja ZK Radovljica v okviru priprav na konferenco pa prav zdaj pospešeno v petini osnovnih organizacij ZK v občini potekajo priprave na programsko – volilne seje osnovnih organizacij. Največ težav imajo s kandidati za vodstva osnovnih organizacij ZK.

Novoletno srečanje

V Sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici je predsednik skupščine Radovljica, Bernard Tonej, pred nedavnim sklical tradicionalno novoletno srečanje predstavnikov verskih skupnosti in občinskih družbenopolitičnih organizacij. Predsednik skupščine, izvršnega sveta in koordinacijskega odbora za odnose z verskimi skupnostmi pri občinski konferenci SZDL so seznanili udeležence srečanja z gospodarskim in družbenopolitičnim stanjem v občini. Ugotovili so tudi, da so odnosi z verskimi skupnostmi v občini dobri, kar potrjujejo letos že dvajseto srečanje. Srečanja se je udeležil tudi predsednik slovenskega duhovniškega društva, Tone Bohinc iz Ljubljane.

Mladinci evidentirali vodstvo

Predsedstvo občinske konference ZSMS Radovljica je na zadnji seji določilo osnutek kandidatne liste za volitve članov v organe občinske konference. Izvolili jih bodo na volilni konferenci v sredo, 18. marca, za mandatno obdobje do 1990. leta. Kljub posredovanju jim za posamezne funkcije ni uspelo zagotoviti po več članov oziroma kandidatov. Tako je na kandidatni listi le en kandidat za predsednika, en za podpredsednika in dva za sekretarja. Za člane predsedstva je evidentiranih sedem kandidatov.

ureja **ANDREJ ŽALAR**

Samoprispevek lahko le združuje

Glavna skrb pa je varstvo okolja

Brezje, 1. februarja – »V Kamni gorici menda razmišljajo, da bi razpisali referendum o krajevnem samoprispevku. Če mene vprašate, kaj menim o njem, naj povem, da smo se v naši krajevni skupnosti spomladi 1986. leta že tretjič odločili zanj, in da marsičesa ne bi imeli in zgradili brez takšnega načina zbiranja denarja in združevanja kranjancov. Mislim pa, da je včasih samoprispevek tudi neke vrste potuha, da premalo razmišljamo o sistemskem načinu združevanja sredstev za probleme, ki jih zdaj rešujemo s samoprispevki,« razmišlja predsednik sveta krajevne skupnosti Brezje Janez Zupan.

Pravzaprav je to razmišljanje bilo že na koncu, po sproščenem pogovoru, kaj vse so lani v krajevni skupnosti Brezje naredili in koliko v prejšnjih letih, ko so pred sedanjim že dvakrat plačevali samoprispevek. Bolj kot samoprispevek, ki poleg zagotavljanja materialne osnove za reševanje nalog v veliki meri kraj bogati in krajane tudi na svojevrsten način združuje, je Janez Zupan ugotavljal, da se ob vseh uspehih, ki jih lani in v preteklosti v krajevni skupnosti ni bilo malo, srečujejo s problemi, ki jim na tak ali drugačen način sami niso kos.

Naša največja skrb je varstvo okolja. Že leta je na primer nenehna vroča tema naših sestankov ukinitve smetišča. Zadnje zagotovilo na sestanku za varstvo okolja je bilo, da se bomo smetišča znebili najkasneje v treh do petih letih, ko naj bi se, kot kaže, preselilo na polico pod Dobrčo, na področje grofije, kot mu pravimo, in kjer bi bilo potem prostora zanj za prihodnjih 35 do 50 let.

Druga, še bolj vroča tema pa je cestninska postaja na breškem polju. Ob tem ko nas občinska skupščina podpira v krajevni skupnosti glede prometa v Kranj in obratno, je za nas najbolj pomemben ekološki problem. Zamišljena, kot je, bi bila od nase-lja oddaljena le 1000 metrov. Če vemo, da bi se vsako vozilo najmanj desetkrat dlje zadrževalo na njej, kot med vožnjo, potem je najbrž jasno kolikšen hrup bi povzročalo speljevanje in ustavljanje in kolikšna onesnažitev zraka in zemljišča s svincem bi bila skoncentrirana na tem območju. Če imamo pri nas kakršnekoli predpise o lokaciji cestninskih postaj, potem takšna postaja sem prav gotovo ne sodi.

Varstvo okolja oziroma breškega področja so si torej poleg rednega programa

zadali kot resno nalogo v krajevni skupnosti Brezje. Mimogrede, v njihovem domu bo kmalu tudi občni zbor občinskega društva

Letos bodo uredili še okolico mrliških vežic in se lotili razširitve pokopališča ...

Še posebno delavni so bili lani v krajevni skupnosti gasilci. V soboto so na občnem zboru podelili tudi priznanja. Priznanje občinske gasilske zveze za 30-letno delo in značko je dobil Ante Šakič, za desetletno delo pa Stane Rozman, Alojz Razboršek, Edo Podpečan, Slado Bukovec in Izidor Arih. Gasilsko društvo Brezje pa je podelilo priznanja za sodelovanje pri razvoju društva Viliju Klanšku, Martinu Turku in Tonetu Brejcu; za odstop zemljišča za bazen Samostanu Brezje; za delavnost v društvu pa Jožetu Šivicu in Rezki Vilfan. Priznanje so na zboru izrekli tudi dosedanjemu in novoizvoljenemu predsedniku društva Marjanu Vilfanu. Za podpredsednika pa so na zboru izvolili Cveta Poharja.

za varstvo okolja. Kar pa zadeva redno delo, je bilo to lani in bo tudi letos podrejeno predvsem referendumskega programu, za katerega že tretjič plačujejo samoprispevek.

»Lani smo vse sile usmerili v izgradnjo mrliških vežic. Še pred koncem leta smo jih zgradili in nas zdaj čaka samo še ureditev okolice. Čeprav v programu zanje ni bilo dogovorjeno tudi prostovoljno delo, je bilo tudi tega precej. Posebno gasilci so naredili veliko ur pri gradnji greznice, ponikovalnice in odtočnih kanalov. Zato smo jim potem tudi pomagali pri nakupu novega gasilskega avtomobila. Ponudila se je namreč pri-ložnost, da po precej nižji ceni dobijo vzorčni (razstavljen) Zastavin avtomobil in na hitro so lani potem speljali akcijo. Nekaj jim je primaknilo turistično društvo, nekaj so zbrali s prispevki kranjancov in denarjem krajevne skupnosti, podprla pa jih je tudi požarna skupnost.«

Gasilci pa so iz referendumskega programa lani v rekordnem času zgradili tudi požarni bazen, 102 kubična metra vode je danes v njem, zgradili pa so ga v 19 dneh. Nasploh velja poudariti, da so gasilci in turistično društvo v krajevni skupnosti že lep čas med najbolj delavnimi.

»Letos pa so se razživele tudi mladi, ki so se kar precej vključevali v razne akcije. Napredek je toliko večji, ker jih še do nedavnega skoraj ni bilo čutiti. Trenutno imajo sicer nekaj težav glede organizacije disco programa, vendar sem prepričan, da bodo problem rešili. Sicer pa nas letos poleg asfaltiranja (cesto v Peračico bi radi vsaj do konca tega srednjeročnega obdobja uredili) čaka še razširitev pokopališča. To je pravzaprav še naloga iz prejšnjega referendumskega programa, ki smo ga spremenili zgolj zaradi usklajenosti del pri gradnji vežic.«

Pomislek, da ne bi vsega tistega, za kar vsak mesec kranjani plačujejo denar, ne bi naredili, v vodstvu krajevne skupnosti torej nimajo. Pa tudi izkušnje jim ne manjka, saj so s samoprispevkom pred leti že zgradili dom in asfaltirali ceste. Zelo odločni pa so prav zdaj v akciji za varstvo okolja.

A. Žalar

40 – letnica Lovske družine Bled

Dobro gospodarjenje in veliko truda

Bled, januarja – »Naša Lovska družina se danes ponaša s sodobno urejenimi napravami za krmiljenje divjadi, zlasti s krmišči za muflone. Zanje še posebno velja, da brez lovčeve pomoči ne bi preživeli niti normalnih zim. V zadnjih letih pa so lovci naše družine vložili veliko truda tudi v izgradnjo lovsko – gojitvenega objekta. Letos ga bomo začeli uporabljati in poleg dveh lovskih koč in drugih naprav v lovišču smo nanj zares ponosni,« je ob 40 – letnici povedal starešina Lovske družine Bled Vinko Golec.

Jubilej so člani Lovske družine Bled proslavili prejšnjo soboto v prostorih novozgrajenega doma ob cesti na grad na Bledu. Družina je bila ustanovljena pred 40 leti, ko se je na podlagi takratnega zakona iz prvotnih družin Bled, Gorje, Bohinjska Bela zbralo nekaj zanesenjakov in ustanovilo Lovsko družino Hom, kasneje pa se je preimenovala v LD Bled.

»45 članov je imela družina na začetku in prvi predsednik je bil Alojz Štimnikar. Od ustanovnih članov iz takratnega upravnega odbora pa je še živ Jakob Torkar. Prav njemu in sedanjemu častnemu starešini družine Bled Milošu Kelihu gre zasluga, da je bila naša družina vedno strokovno zavidljivo upravljana,« ugotavlja sedanji starešina Vinko Golec.

Poleg skrbi za divjad so lovci, člani družine v štirih letih sodelovali na različnih in številnih delovnih akcijah. Tudi zdaj člani, ki jih je že blizu 100, uresničujejo svoj petletni lovsko – gojedarski načrt. Najbolj ponosni so, da so z ustanovitvijo Triglavskega narodnega parka uspeli obdržati muflone. Sicer pa danes družina gospodari s 3016 hektari gozda, 2259 hektari kmetijskih površin, 627 hektari vodnih površin in 100 hektari tako imenovanih nelovnih površin.

»Pred nekaj leti smo se odločili, da do 40 – letnega jubileja zgradimo svoj lovsko – gojedarski objekt,« razlaga Vinko Golec. »Nekateri so imeli pomisleke in so menili, da bi bolje, da kupimo garsonjero. Vendar je prevladala odločitev, da podremo najprej zanemarjen in neuporaben objekt ob cesti na grad in na lokaciji zgradimo novega. Začelo se je julija 1985 in danes prvič zasedamo v njem, ko proslavljamo 40 – letnico. Prek 8000 prostovoljnih delovnih ur smo lovci vložili v to gradnjo. Ob tem pa smo danes hvaležni kmetom, Kmetijski zadrugi in Gozdnemu gospodarstvu za pomoč.«

Še posebno zaslužni za to, da so ob 40 – letnici Lovske družine lahko proslavili tudi izgradnjo doma, pa so Sandi Rituper, ki je opravil prek 800 ur, blagajnik Jože Guzelj in lovci, ki so naredili po več kot 150 ur: Fon, Kreft, oče in sin Kapsa, Pristov, Černi, Marolt in Anderlič. Član družine Alojz Kovačič, ki bo letos praznoval že 75 – letnico, pa je kljub letom na objektu naredil skoraj 140 prostovoljnih delovnih ur.

A. Žalar

Predor v Dovžanovi soteski

Predor bodo razširili – Na cesti Tržič – Jelendol sta po sedanji prvi fazi rekonstrukcije ceste še pravzaprav dve kritični točki, ki sta po mnenju prebivalcev krajevne skupnosti Jelendol pogoj, da bi lahko kraj čez čas vsestransko zaživel in postal predvsem še bolj turistično zanimiv. To sta predor na cesti in odsek ceste od prve serpentine proti kraju Dolina. Zdaj je na vrsti razširitev predora v Dovžanovi soteski. Geološka dela so se že začela in kmalu se bodo začela tudi gradbena dela. Povečali ga bodo na širino treh in višino štirih in pol metra. Komunalno cestno skupnost Tržič bo ta poseg veljal okrog 20 milijonov dinarjev. Med gradnjo velja popolniti zapora ceste za ves promet tudi ob sobotah in nedeljah. Prevoz bo mogoč trikrat na dan in sicer od 10. do 10.30, od 13. do 13.30 in od 14.30 do 15. ure.

PRITOŽNO KNJIGO, PROSIM

Zakaj je ukinjen krajevni urad v Zgornjih Gorjah?

»Naj to pomeni, da bomo zdaj Gorjanci in okoličani hodili na Bled urejat stvari glede osebnih izkaznic, potnih listov in podobnega? Odkar se spominim, nisem namreč več v rosnih letih, sem vedno lahko vse stvari urejala na krajevnem uradu v Zgornjih Gorjah. Na srečo to sicer ni bilo pogosto, vendar sem si na ta način vseeno prihranila marsikatero pot na Bled ali pa v Radovljico in s tem tudi izgubo časa. Toda takrat je bil avtobus še sorazmerno poceni.«

Zdaj pa kar naenkrat: krajevni urad v Gorjah je ukinjen. Menda ni bil rentabilen (drugače si pač ne znam razlagati te odločitve). Naj torej zdaj starejši občani, tuje, ki jih v Gorjah ni malo, kmetje, ki že tako nimajo dosti časa, in ostali hodijo na Bled? Najbrž je med njimi kar precej takšnih, ki se jim še sanja ne, kje je krajevni urad na Bledu. Menda tam, kjer imata prostore KS Bled in Zavod za urbanizem.

Nič nimam proti ekonomičnosti in racionalnosti, ampak če gre nekomu v škodo, sem odločno proti. Pa še avtobus se je od nekaj zdaj katastrofalno podražil. Verjemite tudi, da se marsikomu od starejših ni prijetno voziti z avtobusom, da pa bi zdaj vedno nekoga prosili, da bi jih poeljal na krajevni urad, ni niti najmanj prijetno. Da ne govorim o tistih, ki imajo delovni čas ob sredah do 18. ali celo do 17. ure. Naj zdaj vzamejo dan dopusta, da bodo lahko uredili najrazličnejše potrebne formalnosti ...? Zato sprašujem: Komu je bil napoti ali odveč krajevni urad v Zgornjih Gorjah? Božena Jan.

Poljšica 16, Zg. Gorje

Svet knjige, Slovenski knjižni klub

KNJIGE ZA VSAKOGAR

Z nakupom knjig zadnje čase res ne pretiravamo. Ena od možnosti, da vendarle nekoliko ceneje pridemo do knjige, pa je že vrsto let članstvo v Svetu knjige. Vrsta slovenskih založb prispeva v ta knjižni program letno okoli tristo naslovov knjig, v prihodnje pa naj bi jih še več. Po načelu za vsakogar nekaj ponuja ta knjižni program knjige, kot so Angelika do knjig, kot so Jonesova Od tod do večnosti ali Kmečlova Slovenska postna premissljevavanja. O dosedanjem in prihodnjem programu Sveta knjige je tekla beseda z vodjo programa Janezom Menartom.

Da se knjigi pri nas dokaj slabo godi, bi lahko del krivde prevzeli tudi bralci sami. Koliko knjig pa smo sploh vajeni kupovati recimo v enem letu? Dve, tri ali več? No, kar precej pa je takih, ki v enem letu ali dveh ali petih ne kupijo (in ne preberejo) niti ene knjige. Po nekaterih strokovnih raziskavah pri nas knjige kupuje le nekaj odstotkov prebivalstva, pa še to občasno. Ko so pred leti v Svetu knjige ugotovljali, koliko knjig so pred članjenjem v klub kupovali člani, do dobili prav osupljive odgovore: 80 odstotkov članov pred tem sploh ni kupovalo knjig.

Po tej strani je kajpada treba priznati Svetu knjige, da je svoje trenutno 130.000 člansko bralstvo ljubezljivo "prisilil" ali napoljal k rednemu kupovanju knjig. In kaj kupujejo? Po naslovih knjig četrletja, bi lahko rekli, da vsakega po malo.

Res je. Lanske knjige četrletja od Diamantne dinastije, Človek potrebuje skrivnost, Angelika, Zakladi Slovenije, prav gotovo kažejo na to. Letos začnemo z Janeza Jalna Vozarja, v drugem četrletju s knjigo Utte Danelle Vse zvezde z neba. Za vsakogar nekaj. Sicer pa knjige četrletja so samo naš predlog. Izberemo seveda tak naslov, za katerega pričakujemo, da bo pritegnil bralce, da se bo zanj odločilo največ članov. Za zahtevnejši okus pa je seveda v vsakem katalogu tudi kaj primernega.

Nekateri zadnje čase ugotovljajo, da je izbire vse manj: pripombe imajo bralci, ki posegajo po lažjem branju, pa tudi taki, ki hočejo resne knjige. Nekateri so še posebej "zamerili", da se je v katalogu lani in tudi letos pojavila Angelika, ki je pri nas pred leti ob svojem prvem izidu dobila pečat "šund" literature in tega se do danes ni znebila?

»Pri izbiri programa knjig ne gre vse gladko. Včasih se laže dogovorimo z založbami za nekatere naslove, da jih bomo nudili tudi prek Sveta Knjige, drugič spet nikakor ne pridemo do soglasja. Z nekaterimi založbami pa sploh ne. Opazili smo zadnje čase, da ljudje kupujejo manj knjig. To je razumljivo, saj

so drage, drage pa so tudi s popustom vred. «

Najbrž bi bilo škoda dovoliti, da bi se članstvo začelo prehudu osipati. Za nekatere pri nas je namreč na ta način dostopna knjiga tudi edini način, da sploh kupi knjigo. Kaj boste naredili?

»Predvsem smo spoznali, da je treba vsako četrletje pripraviti ne le kakovostno ponudbo knjig, pač pa tudi dokaj obsežno. Manj kot tristo naslovov skoraj ne bi smeli ponuditi. Res, da se vrsta knjig vrti čez vse leto, s tem damo možnost bralcem, da res izbirajo postopoma. Po novem pa vsakič dodajamo še 40 do 45 novih naslovov. To pa pomeni, da okoli 630.000 knjig letno pošljemo med naročnike. Zdej, ko naklade knjig padajo, je to kar lepa številka. Mislim celo, da na ta način celo dvigamo naklado nekaterih knjig, saj se že ob izidu priključimo k nakladi, ali pa kasneje ob ponatisu. Včasih pa kaj tiskajo tudi po naših željah.

Kaj bi se na primer zgodilo, če bi četrletno ponudbo knjig sestavili v prid zahtevnejših bralcev?

»Posamezne zahtevnejše knjige na primer prodamo okoli 1500 izvodov. To pa pomeni, da bi prodali v takem primeru zelo malo, najbrž bi nas pobralo. Nam pa je dosti do tega, da prodamo veliko knjig. Včasih smo zelo veseli, da v program lahko uvrstimo kako dobro knjigo, za katero pa potem dobimo le petsto naročil. Kaj več seveda tudi ne pričakujemo. S tem poskrbimo za pestrost okusov v enem četrletju ponudimo na primer

več dobrih knjig, v drugem pa spet prevladuje lažja literatura. To je že treba reči in to brez nekakšne lažne sramežljivosti. Kajti prodaja mora teči. «

Po vaši ponudbi sodeč Slovenci zelo malo kupujejo in berejo poezijo?

»Poezija je bila sicer vedno v programu, a ne ravno dovolj. Potem smo se odločili, pa smo Prešernove Poezije natisnili v 20.000 izvodih in jih takoj prodali. Gregorčičeve pesmi so šle v 12.000 izvodih. Sodobna slovenska poezija — no, to pa je povsem druga stvar. Zanimanje za poezijo se je res nekako ustalilo; kot knjiga četrletja se poezija ne bi prodajala iz izjemo Gregorčiča ob njegovi stoletnici.

Ali si je poleg poezije še kakšna druga vrsta knjige utrla mesto med tako imenovanim trdnim programom Sveta knjige?

»Poleg poezije je vedno določena ponudba slovenskega dokumentarnega programa, kot mu rečemo. Slovenci so vedno radi posegali po knjigah, kot jih piše dr. Anton Trstenjak, po Štihovih knjigah, zadnji primer so Kmečlova Slovenska postna premissljevavanja. Prav te knjige na temo slovenstva se v dokumentarnem programu pač pojavljajo šele zadnje čase nekoliko bolj in tudi odmevno. Žal prezahtevno za knjigo četrletja. «

Se pravi, da bo nekaj podobnega, kot je bilo doslej — iskaneje ravnotežja med zahtevami povprečnega bralca in onega z zahtevnejšim okusom, prinesel tudi ves ostali letošnji knjižni program Sveta knjige?

»Seveda: za knjigo četrletja bo Utte Danelle Vse zvezde z neba, v ponudbi pa bo na primer tudi Puškinov Evgenij Onjegin. Obe knjigi, ena komercialna, druga ne, se bosta po nakladi zelo razlikovali, koristi pa bosta seveda prinesli tako ena kot druga. Poleg tega pa bo seveda še vrsta knjig, ki se pri nas množično berejo in so uspešnice tako pri nas kot tudi v svetu — nekatere komercialne, druge spet zelo dobre. V bodoče tudi upamo, da se bo ponudba knjig povečala na okoli 500, torej za dobrih dvesto več kot sedaj. Med njimi bo tudi nekaj več slovenskih klasikov, ki jih založbe nekaj časa niso imele. Med njimi pa tudi avtorji kot Hesse, Zweig, pa Rožančevi Hudodelci ... Sploh ne kaže na slab izbor, mar ne? «

L. M.

KULTURNI UTRIP ŽIROV

Ljubljana — V četrtek, 28. januarja, je bilo v prostorih knjigarne Mladinska knjiga na Titovi 3 v Ljubljani sila živahno. Mnogi obiskovalcev je namreč prisostvovala srečanju, ki so ga organizatorji naslovili »Kulturni utrip Žirov«. Šlo je pravzaprav za okroglo mizo, ki jo je uspešno vodila novinarka žirovskega radia Karla Bernik, prisostvovali pa so številni znani Žirovci, med katerimi vsekakor velja posebej omeniti dr. Ivana Sedeja, umetnostnega zgodovinarja in etnologa, mag. Marijo Stanovnik, etnolog in slavistko, prof. primerjalne književnosti in filozofije Rada Jana ter Miha Nagliča, profesorja filozofije in urednika Žirovskega občasnika.

Govorniki so predstavili življenje v Žireh in s tem tudi tamkajšnjo kulturo. Vrsto zanimivih misli je bilo moč slišati, izdvojimo samo tisto, ki pravi, da so žirovski slikarji Sedeji (Maksim, Janez), vzeto primerjalno, v podobnosti s Šubici v svojem prostoru.

Ob koncu skorajda dvournne kulturne prireditve je spregovoril dr. Matjaž Kmecl, ki je pohvalil izvedbo »Kulturnega utripa Žirov«.

V. Bešter
Foto: G. ŠinikGRAFIČNO-PESNIŠKA MAPA
LOŠKIH USTVARJALCEV

Škofja Loka — Na sam dan slovenskega kulturnega praznika, v ponedeljek, 8. februarja, bo v Škofji Loki kulturne organizacije pripravile predstaviteljsko grafično-pesniško mapo ISKANJA. Predstaviteljska grafično-pesniška mapa bo v kapeli Puškinovega dogodka, ob 18. uri.

Mapa je vsebinsko zaključena celota, v katero so prispevali po en grafični list likovniki ljubiteljskega združenja pri ZKO Škofja Loka: Stefan Bertonec, Matevž Jenster, Franc Rant, Edi Sežvar, Lojze Tarfila in Stane Žeremski, vmes pa so vtakne lirске pesnik Silve Brank, članice Kluba literatov pri škofjeloški ZKO. Andrej Pavlovec, ki je napisal

razmišljanje h grafičnemu delu pravi: »... ne moremo reči, da so pesmi posajene med grafične liste ali so ti razvrščeni med pesmi.«

Lirski del mape je z uvodnimi mislimi pospremljena na pot Neža Maurerjeva, ki bralcu predstavlja prvo urejeno skupino pesmi Silve Brank z naslovom Razpoteje.

Literarne prispevke iz mape, nekaj pesmi Neže Maurerjeve, Franceta Prešerna in drugih klasikov slovenske besede bodo pripovedovali Marija Lebar, Ludvik Kaluža in Marko Črtalič, z glasbo pa bosta prireditev požlahnila Matej Jocič (violina) in škofjeloški kvartet Speg.

M. Č.

Žirovnica — Akcijo za odkup in obnovu hiše Matije Čopa so učenci Osnovne šole Gorenjskega odreda v Zabreznici podaljšali do konca februarja. V dveh mesecih se je sicer nabralo toliko denarja, da ga bo skoraj dovolj za odkup, vendar pa bo treba dodati še kar precej za kasnejšo ureditev precej dotrajane stavbe. Doslej se je akciji odzvalo vsaj s simboličnim prispevkom 500 din (za kar dobi vsak nalepko in delovni list) že več kot 55.000 slovenskih osnovnošolcev in srednješolcev. Denar se zbira na žirovski računu št. 51530-603-31887. Osnovna šola Gorenjskega odreda Žirovnica — za Čopovo hišo.

GORENJSKO SREČANJE
PESNIKOV IN PISATELJEV

Radovljica — Zveza kulturnih organizacij Radovljica prireja v sodelovanju z Zvezo kulturnih organizacij Gorenjske in ZKO Slovenije gorenjsko srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov.

Prireditve, na kateri bodo vabljeni pisatelji in pesniki začetniki predstavili svoja dela, bo v petek, 5. februarja, ob 20. uri v spodnji restavraciji hotela Grajski dvor v Radovljici. Za srečanje so bila izbrana besedila naslednjih avtorjev: Jerneje Narat, Milene Prisljan, Nade Sever, Jelke Štros, Boštjana Kerna, Silva Mravljeta in Francija Tušarja. Njihova dela bodo brali Maruša Avguštin, Polona Ropret, Alenka Weithauer in Franci Černe. Prireditve, ki jo je režiral Matija Milčinski, bosta popestrila flavtistka Maja Gogala in kot gost večera Miran Kenda.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ — V četrtek, 4. februarja, bodo v Prešernovi hiši odprli razstavo *Prešernovi nagajenci 1974-76*. V galeriji Mestne hiše bodo v četrtek odprli razstavo *Sodobna likovna prizadevanja v Pomorju*. V mali galeriji Mestne hiše pa bodo ob 19. uri odprli razstavo slik *Poldeta Miheliča*. V Stebrišni dvorani Mestne hiše pa v četrtek, ob 19.30 odpirajo razstavo *odkupljenih likovnih del Gorenjskega muzeja*.

V Carniumu, Mladinskem kulturnem centru, Delavski dom, vhod 6, je danes, v torek, ob 10. uri matineja — vrtijo film *Hiša II*. Ob 19.30 pa je na vrsti *glasbeni večer — Madonna*. Jutri, v sredo, vrtijo matinejski film ob 10. uri — *Policijska akademija 4*; ob 20. uri pa je v video kinoteki na sporedu film *Andaluzijski pes*. V četrtek, ob 10. uri vrtijo film *Evil Dead II*, ob 19. uri pa je v večeru

ob... na sporedu *Akrobatsko smučanje*. BEGUNJE — Danes, v torek, ob 18.30 prireajo v dvorani Psihiatrične bolnišnice Begunje *kulturni večer z recitalom poezije Mitje Šarabona in otvoritvijo razstave slik Vinka Hlebsša*. Razstava bo odprta vsak dan do 27. februarja med 9. in 17. uro.

ŠKOFJA LOKA — V galeriji ZKO — Knjižnica je odprta *slikarska razstava Pavleta Sedeja iz Žirov*.

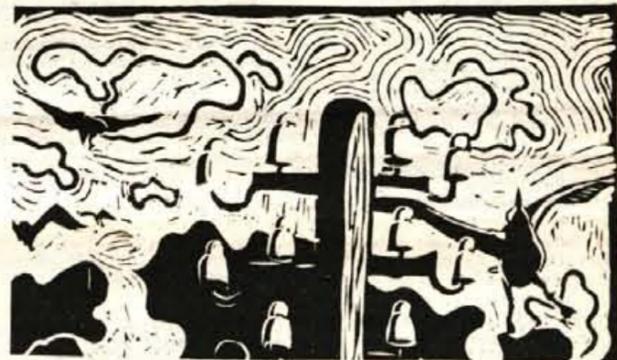
Danes, v torek, vodi *uro pravljic* v knjižnici Ivana Tavčarja Ana Florjančič. Jutri, v sredo, ob 18. uri bo v večeru *ob diapozitivih Ciril Hubad predaval Od Avstrije do Prage*. V četrtek, ob 18. uri Foto kino klub predvaja *diapozitive* na temo *Škofja Loka in okolica — nadaljevanje*.

Zbirke *Loškega muzeja* so odprte le ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure. V galeriji na gradu je do nadaljnega odprta *razstava trgank VVZ Škofja Loka*. Razstava je odprta ob istem času kot zbirke.

Krajevna skupnost Trata vabi v četrtek, 4. februarja, ob 18. uri v osnovni šoli Cvetka Golarja na Trati na *predavanje Vlaste Kuna-Ver Trisul — Himalajska odprava*. DOMŽALE — V Likovnem razstavšču Domžale je odprta *razstava slik akad. slikarke Urše Zajdela*.

KONCERT SAKRALNE GLASBE

Jesenice — V soboto, 6. februarja, ob 19. uri, bo v župnijski cerkvi na Jesenicah koncert sakralne glasbe z deli Bacha, Händla, Blucka, Caccinija, Waltherja in Schuberta ter s črnskimi duhovnimi pesmimi, ki jih bosta izvajala mezzosopranistka Sabira Hajderevič in organist Milko Bizjak. Koncert na Jesenicah sodi v serijo uspešnih koncertov obeh umetnikov, ki jih zadnje mesece prirejata po Sloveniji. S koncertom jutri zvečer so umetnika prvič predstavljata jeseniški publiki. Vstopnice se dobe v cerkvi uro pred koncertom, naprodaj pa bo tudi kasetna s posnetki najlepših pesmi iz programa koncerta. D. D.

Duplica — V Stolovem Interieru razstavlja akad. slikar Dušan Lipovec okoli petdeset grafičnih listov iz različnih obdobj svojega ustvarjanja. Predstavljenega dela so v različnih grafičnih tehnikah: od linoreza, lesoreza, suhe igle, jadvanice, akvatinte in kombinacije teh tehnik do litografije, sitotiska in monotipije. Razstava bo odprta do 12. februarja. Na sliki: Dušan Lipovec, Pred nevihto, linorez, 1974.

Pred koncertom

BUGA UP

Naj prva informacija velja odpovedi napovedanega ljubljanskega koncerta beogradske skupine Ekatarina Velika. Ob izidu njihove nove velike plošče »Ljubav«, bi predvidoma morali nastopiti 4. februarja v Festivalni dvorani, pa jih zaradi boleznih v ansamblu — uradno sporočilo — tokrat ne bo.

Pač pa bodo prišli Buga up. Gre za prvi letošnji koncert ŠKUC-Art-rocka, ki bo potekal ob pomoči Cankarjevega doma v prostorih prenovljenega starega Gleja, današnjega Kulturnega doma Poljane (bližina Ambroževega trga), v ponedeljek, 8. februarja, ob 20. uri.

Buga up, ki ga sestavljajo mnogim dobro poznani in priznani multiinstrumentalist Tom Cora (ZDA), izkušeni bobnar Gigou Chenievier (Francija) in kitarist, basist Rene Lussier (Kanada), sodijo v vrh nam sicer slabo poznane severnoameriške rockovske ustvarjalnosti.

Vstopnice so v predprodaji na blagajni Cankarjevega doma po 4000 din, na dan koncerta pa bodo 1000 din dražje. V. Bešter

Založba Kmečki glas

DVA MODRA ZVEZKA

Sam naslov nam prvi trenutek lahko zavede, saj ob zvezkih najprej pomislimo na šolarja; v resnici pa gre v tem delu za dve zreli dekleti, ki pišeta vsaka svoj dnevnik v enaka modra zvezka. Prijateljici sta bili Tinka Škrabar in Anka Sedlar, od otroških let, vendar ju je šolanje zaneslo vsako na svojo stran: prvo v internat in na neko srednjo kmetijsko šolo, drugo k sorodnikom v mesto in na medicinsko šolo. Tinko v internatu zapelje mestni pokvarjenec, Anka se naveže na precej starejšega poročenega možkega... Vsaki posebej se uresničitev tihih življenjskih želja nekako odmika.

Posebno trdo je življenje s Tinko. Z rojstvom sinka mora premagati hude življenjske preizkušnje, kajti njuno Predgorje je kraj, kjer je neporočeno noseče deklo nesreča za hišo, kjer možje še vedno pretepa jo svoje zgrarane žene, kjer je glavni dogodek gasilska veselica, kjer so gluhi za vsak napredek. Dokler ne zagrabijo mladi, Tinki, ki zbere vse moči, uspe celo, da dokonča srednjo šolo, se vpiše na agronomijo in postane prva gibalna sila za napredek v vasi, Anka pa kot patronažna sestra skrbi za ostarele in osamljene. Odločni sta, bistri, požrtvovalni, podirata stare tabuje, kraj z njima počasi doživlja prerod.

Delo *Dva modra zvezka* je prvenec znane slovenske novinarko Sonje Grizile, ki jo poznamo po ostrem peresu in odličnih prispevkih v reviji Jana, manj pa je znano, da je Sonja napisala tudi že tri radijske igre: eno za odrasle in dve za otroke. Knjiga *Dva modra zvezka* je delo, po katerem bo rado seglo staro in mlado.

D. Dolenc

ODMEVI

Zaradi vse večjega števila pisem in odmevov prosimo vse, ki nam pišejo, naj ne bodo predolgi. Prispevki naj ne bi bili daljši od dveh tipkanih strani (60 vrstic). Predolge bomo prisiljeni skrajševati.

Uredništvo

Glasov jež, 22. januarja 1988

Tov. Pibernik Andrej, Levstikova 6, Kranj, je v Glasu dne 22.1.1988 dal objaviti kopijo računa za izvedbo soglasja k prodaji časopisov na področju cest, ulic in trgov v mestu Kranju. S temi ulicami upravlja KOGP Kranj TOZD Komunalna, ki mora za vsak poseg na javno površino izdati ustrezno soglasje, na osnovi katerega pristojni organ Skupščine občine izda ustrežno potrdilo.

V soglasju, katerega zaračunavamo, so zajeta naslednja POVPREČNA opravila ter materialni stroški, katera veljajo za vse področje, s katerim upravljamo: - ogled terena - vožnja z osebnim vozilom - kilometrina - izdelava koncepta soglasja - tipkanje ter ostalo administrativno delo - materialni stroški

Prostoma, da odgovor objavite in s tem demantirate enostransko informacijo.

Vodja TOZD Komunalna

Stručnik Jože, dipl. ing.

»SONCE SIJE V PALOVIČAH«

Poročilo s tem nastovom v Glasu 27. novembra, je kljub začetnosti, da se pri Glasu spominjo na znamenito družinski srečo pred dobrim letom in splošno zanimanje pri ljudeh, vedeti kako se jim godi, ter o prijetnostih in težavah v njihovem življenju, je marsikoga presnitila nejevolja spriču nepravično napisanega imena vasi, kjer ti trojčki domujejo.

Vsak povprečen Gorenjec ve za Paločce, ki je ena od vrsti ležečih vasi v vnožju Dobrče in jih povezuje cesta, ki vodi iz Begunj v Trzič. Še čudno, da Dolenja, ki je pod prispevkom podpisan, niso napotili kam drugam, saj vasi s tem imenom na Gorenjskem ni! Ker trojčki na tem koncu sveta niso tako pogost primer, so ljudje šli po sledi teh in ne po imenu »Paločce« za katero je spraveval tov. Dolenc. Zagotovo pa je med spravevanjem dobil tudi informacijo, kako se pravzaprav vas, ki jo išče, imenuje!

Sicer pa pačenje topografskih imen v Sloveniji ni redek primer. Pred leti, ko je umrl naš znani pisatelj Franc Finžgar, so reformatorji izumili njegovo rojstno vas Dostloviče, čeprav je že dolgo znano, da je bil rojen v Doslavčah. Takrat, ko so podirali prvo slovensko črno gradnjo v Godešcu, so častnikarji pogrnjali zanj novo, moderno in času primerno ime, Godešič.

Kadar se peljete iz Logatca v Idrijo, se ustavite na Gadovcu in spregovorite z ljudmi, pa boste zvedeli, da se za imenom Gadovič, kakor piše na Petrolovem zemljevidu, skriva le Gadovč, kakor mu pravijo domačini.

Do pred kratkim smo se vozili v Grosuplje, odpeljali iz Grosupelj in bili v Grosuplah. Potujočevalna žilica »slovenskih« slovnicearjev je kraj prestavila v neznan dežel, saj častnikarji zadnje čase pišejo le o Grosuplju, iz Grosuplja, v Grosuplju.

Sicer hočem s tem pismom samo opozoriti na pospešeno potujočevalne naše dediščine. Poglobljeno pa nameravam spregovoriti o Slovenskem topografskem leksikonu, ker v njem potujočevalni duh prevladuje. Malo je v njem avtentičnih topografskih imen, kakršne uporabljajo avtohtoni prebivalci.

Leksikon sam razglasa, da se topografska imena uporabljajo tako, kakor jih rabijo domačini, tako jih tudi sklanjamo. Škoda, da tako obsežno in drago delo ni napisano tako, da bi bilo tudi dragoceno. V Leksikonu so imenom dodajali črke in jih izkrivljali na mile višje. Praviloma se morajo imena ohraniti v dedovanju obliki. Kadar se imeno tako izmaliči, da nima več ločitvene prvotnega pomena, je treba pogledati stare vire. V Leksikonu napisanih imen marsikje ne spoznajo za svoje, toliko drugače pišemo, kakor je v rabi. Zali!

Pisci takih del ne smejo hlepiti za predrugačenjem, po svojem lastnem okusu prikrojenem pisniju. Nič ne nima pravice v imenu slovnice, v imenu pravopisa, v imenu moderizacije ali celo v namenu potujočevalne spreminjati dedovanih topografskih, ledinskih ali domačinskih - vulgo imen in pritrkov!

Dediščina je dragocena narodna lastnina, ki se marsikdaj nehoti zgubi ali pozabi, toda kolikor daleč v preteklost nam sežejo viri in spomini, jih ne smemo dopustiti, v pozabo! Tu so narodevne korenine, ne pustimo jih odmrtni! Še bolj sramotno je, če to dediščino namerno uničujemo ali ponarejamo! Za to ni izgovora ali opravičila!

Kalan Jože
Trzič
Begunjska c. 11

NOVOREK, PSIHOTEROR, PERVERZNOST...

Prtožniki, o katerih piše D. Sedej v članku »Strokovnjaki tožijo železarno« (Glas, 19. 1. 1988), smo bili opozorjeni, da je ta članek mogoče brati tudi tako, kot da gre za skupno posameznikov, ki se grebejo - v nasprotju z interesi večine, ki so s predvidenjem zadovoljni -

zgolj za zvišanje svojih plač. Ker se je s takšnim »argumentom« že vesekoli poskušalo - na bolj ali manj prefinjen način - diskvalificirati nas in naša opozorila na pomanjkanje samoupravne kulture in na grobo kršenje najbolj elementarnih, neodtujljivih, pravic delavcev, je nujno potrebno ta članek dopolniti z nekaterimi dodatnimi dejstvi, ki jih je v večji ali manjši meri razkrila tudi zadnja obravnava na sodišču združenega dela (13. 1. 1988).

Vsi delavci železarne so bili že leta podvrženi hudemu pranju možgan. Vodstvo železarne je pripravilo na sprejem analitične ocene, razvida del in nalog, nove metodologije, vodilo pod parolo, da z novim vrednotenjem ne bo nihče ničesar izgubil. Pred referendumom v začetku leta 1986, na katerem so delavci zavrnili tako sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov kot metodologijo, je bil narejen celo izračun osebnih dohodkov po starim in novem načinu. Ta izračun, ki ni izhajal iz enake mase za osebne dohodke, je le še poglobil nezaupanje delavcev do namer vodstva in ga lahko ocenimo kot enega od vzrokov za neuspel referendum. Vendar pa se vodstvo iz tega ni prav ničesar naučilo. Pri novem vrednotenju, ki ga je sklenilo izvesti in tudi izvedlo mimo delavcev, je nastopil s podobno parolo: nihče ne bo nazadoval, vsi bodo napredovali. Da gre za tipičen primer novorek (Oruelli: leto 1984) je končno priznal tudi predsednik komisije za vrednotenje Franc Brelih: »Za novo lestvico smo se odločili, ker smo pričakovali, da bo nekaterim delavcem težko razložiti premik na lestvici navzdol. Kako uspešno je bilo dolgotrajno pranje možganov oziroma kako globoko se je nekaterim novoreški izraz »napredovanje«, ki pomeni dejansko nazadovanje, vtisnil v razum, izpričuje tudi izjava zaslišane (bitvega) predsednika delavskega sveta Mira Mohoriča: »Zase osebno povem, da sem pri vrednotenju za eno kategorijo napredoval.«

Že samo ta orwellovski pristop mora biti človeku, ki ima kolikšak samosposobnost, osebne dostojanstva, občutka lastne vrednosti, odvraten. Iz zaslišanja pa je bilo tudi razvidno, da se pri opisih del in nalog ni izhajalo iz nove makro-mezomikroorganizacije dela. Le-ta je v železarni šele sedaj v fazi dograjevanja. Opisi niso bili samoupravno verificirani. Pripravljali so jih vodji dela na osnovi svojih občutkov in odnosa do posameznikov. Zaslusnica tudi nista znala povedati, koliko so bili zahtevki (tudi v delovni skupnosti) rezultat »tehnoških sprememb«, »zagonov novih obratov«, združevanja del in podobnega, oziroma, koliko se je šlo za »potegovanje« vodij za svoje delavce, zaradi ljubega miru, dobrih odnosov v skupini, osebne naklonjenosti, koliko je bila prisotna spretnost in motiviranost posameznikov v uveljavljanju in utemeljevanju zahtevkov? (Brelih: »Glede posameznih predlogov imamo natančne številke o zahtevkih po oddelkih, ne moremo pa ugotoviti razlogov za vse zahteve.«)

Dalje: Poslovnik in poročilo o delu komisije sta bila sprejeta na seji delavskega sveta Železarne dne 22. oktobra 1986. Skupnih predlogov za vrednotenje je bilo 65 % zaposlenih oziroma za 60 % delovnih mest. Osebnih dohodki po novem vrednotenju so bili izplačani že za mesec november. Je komisija lahko, v tem času, v skladu s poslovnikom, strokovno opravila svoje delo? Stopek za vrednotenje novih in obstoječih nalog je približno enak, vsekakor pa je potrebno v obeh primerih po točno določeni proceduri pridobiti strokovna mnenja oziroma predloge vodij TOZD, oddelka za organizacijo dela, oddelka za nagrajevanje, oddelka za študij dela in časa (ki izdelava analizo dela, ugotovi fizični napor in opravi druge meritve), kadrovskega sektorja - šele potem se izvede vrednotenje po primerjalni metodi in posreduje gradivo komisije. (Brelih: »Komisija je imela rok za pripravo do konca 1986, po sprejemu poslovnika se je sestajala 2-krat tedensko in tudi ažurno pripravljala predlog sprememb in vrednotenja.«)

O vrednotenju ni bila organizirana nikakršna poprejšnja obravnava. Priča Mohorič na zaslišanju v zvezi s sprejemom poslovnika in poročila komisije izjavlja: »Tudi ne vem ali so SDS poslovnik in poročilo obravnavale. Po poslovniku delavskega sveta bi ga morale.« Še kratek izsek iz zapisnika delavskega sveta železarne z dne 22. 10. 1986: »Jozo Bagudic, TOZD Najljubša bluming štekel, je vprašal, ali bo ta predlog obravnavan tudi na samoupravnih delovnih skupinah pred sprejemom na delavskih svetih. Tov. Brelih je odgovoril, da je komisija predlagala, naj vodstva TOZD in delovnih skupnosti predlog uskladijo, saj je treba včasih tudi ločiti samoupravo od strokovnega dela. Komisija je menila, da je pri tem potrebna določena strokovna odločitev, saj mora strokovni kader na vodstvih TOZD in delovnih skupnostih poznati delo svojih delavcev. Seveda pa lahko vodje TOZD in delovnih skupnosti razpravajo o tem organizirajo tudi preko samoupravnih delovnih skupin.«

V »Programu samoupravnih aktivnosti« z dne 18. 11. je bila zaradi izražene nezadovoljstva in pomislekov v zvezi s vrednotenjem podana širša informacija o vrednotenju, ki pa ni bila predvidena za razpravo na samoupravnih delovnih skupinah temveč le na delavskih svetih. V njej med drugim preberemo:

»Kje smo torej zgrešili samoupravno pot? Ali bi morali vsakega delavca posebej vprašati, če je z vrednotenjem svojega dela zadovoljen? Najbrž po tej poti ne bi prišli daleč. Vodstva temeljnih organizacij in delovnih skupnosti morajo poznati dela v svoji sredini. Če so ugotovljala potrebo po večinskem vrednotenju, ki v večini primerov sovпада z rezultati analitične ocene, to gotovo izvira iz nepravilnosti in nesorazmerij v obstoječem vrednotenju dela... Ali je mogoče, da bi vodstva temeljnih organizacij in delovnih skupnosti tako temeljito zgrešila težnje vseh delavcev in cilje kadrovske politike?«

Oddelek za nagrajevanje, ki je to »pояasnilo« pripravil, nam torej kot surogat za strokovno opravljeno delo ponuja slepo zaupanje v vodstva, ki »morajo poznati dela v svoji sredini« in za katere je apriori nemogoče, »da bi zgrešila težnje vseh delavcev in cilje kadrovske politike.« Samouprava, samoupravna kontrola itd., je tako ob zahtevnem brezmejnem zaupanju v vodstva seveda nekaj povsem odvečnega in nepotrebnega!

Zelo me čudi - po vseh prireditvah, katerih drobec omenjam - ponašanje predsednika senata - sodnika Bogdana Greifa na zadnji obravnavi, saj je pravno skušal voditi, kljub jasnim navodilom in stališčem republiškega sodišča združenega dela, s stališča posledic, ki bi jih prinesla vrnitev na stari sistem (morebitni štrajk in podobno) in v nas zbuditi občutek krivde. Odtod moje vprašanje, ki sicer ni bilo vneseno v zapisnik obravnave, češ, ali je vloga sodišča združenega dela v tem, da se gremo nekakšna pogajanja, voluntarizem, ali varstvo pravnega reda in zakonitosti.

Ne glede na utemeljitev in navodila republiškega sodišča tako pravzaprav še vedno ni popolnoma jasno, kakšna bo odločitev krajskega sodišča združenega dela.

Božidar Lakota
Aljaževa 18, Mojstrana

PLAZ NA ČEPULJAH

Oglašam se na vaš članek s sliko plazu na Čepuljah, ki je bil v vašem časopisu 8.1.1988, in sicer: ni krivo samo deževje ampak to, da so graditelji dva studenca, ki sta bila nad cesto, preusmerili čez cesto na parcelo. Sedaj, ko je bil dež, sta bila še močnejša kot navadno. Parcela je naša last. Za to smo zvedeli šele čez teden dni. Takoj smo šli do Cestnega podjetja Kranj, ki je to cesto gradilo, ter zahtevali naj vodo usmerijo nazaj v staro strugo, ker se bo drugače utrgal plaz.

Vodja gradnje je rekel, da morajo vso vodo čimprej spraviti čez cesto, vendar je naše opozorilo upošteval in objubil, da bodo naredili betonski kanal pod cesto in tako oba studenca usmerili v staro strugo. To so potem res naredili, vendar je bi-

lo že prepozno, saj je voda tečla po parceli približno tri tedne predno je bil kanal narejen, tako da je bila zemlja dovolj na pojena, da se je sprožil plaz.

Ta parcela je bila suha, le enkrat, tako so povedali starejši vaščani, da je bližnji sosed na tem kraju nad cesto po svoji usmerjalni studenci, zato se je takrat na tem mestu utrgal plaz, vendar tega kdaj jaz ne pomnim.

Mi smo to parcelo kupili leta 1980. Na njej smo posadili 38 sadnih dreves in 42 grmov ribeza, ter uredili malo njivo, kjer smo nasadili krompir in drugo zelenjavo.

Prej je bilo zapuščeno, ker ni nihče obdeloval, mi pa smo po vseh teh letih trdega dela, smo imeli korist od te zemlje. Radi bi postavili še majhno kočico, ki bi nam omogočila nekaj dnevnobivanje, da bi lahko vse bolj obdelali.

Sedaj je uničeno vse. Zakaj so to naredili, ne vem.

Sedaj bo problem s cesto. Tu se sedaj lahko zgodi nesreča, ki bo terjala tudi človeško življenje.

Toliko v vednost!

Marija Demšar

Stara Loka 74, Škofja Loka

Slaba oddaja

Po splošni oceni gledalcev TV oddaja o Brdu pri Kranju ni podala pričakovane odgovora o odprtju protokolarnega objekta Brdo za javnost, ali pa so se stvari prikazovale enostransko. Škoda da na TV ni bila organizirano okrogla miza.

Tov. Dovgan je sicer povedal, s kakšnim namenom se je vzpostavil protokolarni objekt Brdo v sedanjem obsegu, o poznejši spremembi namembnosti, o vodenem turizmu, kot da je hotel neke vrste izpostava Cankarjevega doma raznih kongresov ipd., o spremembi dela hotela v šolo, skratka o možnem dostopu na območje protokolarnega objekta Brdo in koriščenju njegovih uslug le izobraževalstvu, ni pa povedal, kdaj bo možen dostop delovnim ljudem do njegovih uslug, kot so: hotel, jahanje konj, lov, ribolov, sprehodi ob ribnikih in mogoče še druga športna udejstvovanja.

Okoliške kmete, zlasti bitve lastnike parcel, ki so sedaj v upravljanju protokolarnega objekta Brdo, je tudi zbudilo prikazovanje tov. Dovgana, koliko se je na njihovih parcelah izboljšala obdelava, ni pa povedal, da je to lahko možno le z denarjem iz republiškega proračuna. Pravi, da bi pod takimi pogoji tudi oni lahko izboljševali zemljišča.

Boli jih tudi pridobivanje zemljišč s strani protokola. Kmetje s takim načinom niso zadovoljni. Glede na vse to predlagam uredništvu Gorenjskega glasa, da organizira sprejem pisnih ali telefonskih pripomb in na podlagi vsega tega organizira pogovor za okroglo mizo.

Dolhar Jože

Predoslje 21

64000 Kranj

Ivan Jan

STRDENNOVI

Za prvi podlistek smo izbrali zgodbo Ivana Jana Strdenovi, ki opisuje življenje partizanske družine iz Selške doline na začetku druge svetovne vojne. Knjiga bo izšla v založbi Partizanske knjige v Ljubljani. Objavili bomo nekaj odlomkov.

Prelepa Selška dolina

Ko je mama opravila pri porodnici in je po hiši odmeval prodoren novorojenčkov jok, sta morala še pomalitati. Tega se nista branila, čeprav se jima je mudilo domov. Na poti sta bila že pet ur!

Medtem se je sredi dopoldneva nenadoma zjasnilo! In ko sta se napotila proti dolini, ju je obsijalo prijetno majsko sonce.

Kljub maminemu priganjanju, kajti doma ju je čakala živina, otroci, kuha in perilo, sta se ustavila na vabljivem robu. Od tod je bilo videti velik del Selške doline. Njen mir je motilo samo ptičje petje. Oba je prevzelo tako, da sta se samo mehko spogledala in glavi spet obračala na vse strani. Na dnu ozke doline so se skrivale gruče hiš, ki so bile od tod podobne igračkam. Nikjer ni bilo videti nobenega tovarniškega dimnika, ne slišati piska lokomotive, kajti vsega tega v Selški dolini ni bilo. Obdajalo ju je sveže zelenilo smrekovih in drugih gozdov ki so neprestano osveževali oči. Zato sta ga zajemala s polnimi pljuči, kot bi bilo tu božje kakor okoli njihove domačije, ki se je skrivala nekje spodaj. Obdajal ju je venec obraščenih in kopastih gora, ki so bile na vrhovih gole, kakor da so plešaste. Za njunima hrbtoma sta se dvigali Dražgoška in Lajška gora, na levo Mohor, naravnost pred njima je kipel strmi Lubnik, pod katerim sta slutila Škofjo Loko, proti zahodu pa je

kraljeval razdrapani, a najvišji Ratitovec. Onstran, na desnem bregu Sore se je nad Železniki vzpenjal venec gosto obraščenega Koprivnika, Mladega in Starega vrha, ki se končuje z ... Blegošem. Blegoš je nekakšen loški Triglav!

In kamorkoli je nesel pogled, povsod so se kazale cerkvice in posamezne domačije. Okrog njih pa so češnje že odpirale cvetoče krošnje, da je bilo videti, kot bi sredi zelenic ostajali veliki in rahli kupi snega. Po vseh bregovih so se med gozdovi odkrivala senožeti in pašniki, viseče njive in mežkajoča naselja potaknjena med hruške, jabolane, češplje in češnje. Povsod tam, ne na gosto, so živeli delovni, odporni in večinoma na boljše čase čakajoči ljudje. Čeprav sta vsak dan vdihavala zrak te doline, čeprav je bil kraj in zemlja skopa zanje, ju je ta sončen dan prevzelo tako, da jima je nehot privrelo iz prsi:

»Prelepa je Selška dolina...«

Spet sta se spogledala in še enkrat vrgla pogleda navzdol, v smer njunega doma. Tega nista mogla videti, opazila pa sta nekaj hiš in šolo v Smrekovcu. In tudi tja, k učiteljevi družini ju je odnesla misel. Tja so vsi otroci hodili v štirirazrednico, tja je zahajal tudi njihov oče Tomaž. Vsaj vsako drugo nedeljo po maši se je po nekaj ur drževal pri družini učitelja Javorja. Učiteljevi so stanovali kar v šoli, čeravno je bila to majhna, pritlična stavba. Pri učiteljevih je dobival različne knjige, predvsem pa so ga zanimale kmečke zadeve. Ob tem sta z narednim učiteljem veliko razpravljala, zato je le redek vaščan v tej okolici toliko vedel o sadjarstvu, živinoreji, predvsem pa o čebelarstvu kot prav njihov, Strdenov oče. Zato ga je cenila tudi učiteljeva družina, ki je poleg staršev štela tudi tri otroke. Strden in učitelj sta se razumela toliko bolj, ker je za šolo stal tudi srednje velik, a vzorno urejen čebelnjak.

Vendar se njuni pogovori niso sukali le okoli kmetovanja in čebelarjenja, temveč vse večkrat tudi okoli grozeče vojne. Velikokrat je beseda nesla na Hitlerja, Stalina, Angleže, draginjo, krize in na velika nasprotja med državami. In seveda tudi na gniblivo v Jugoslaviji, ki so jo povzročali požrešni oblastniki in bogataši. A največkrat je beseda zadnje čase tekla o Hitlerjevih nevarnosti, ki je pretlila izza Karavank!

In tako so njune misli od učiteljevih pohitele še proti Ljubljani: K Milanu! Takrat je bila zanje

Ljubljana res za devetimi gorami!

»Le kdaj bo spet prišel?« je zahrepenel po njem Rafko, ki je izrekel skupno misel. Oba sta vedela, da govori o Milanu. O njem, ki je vedno prinesel kake vznemirljive novice, vselej pa se je jezil na Hitlerja in tiste, ki so mu pritrjevali v domačih krajih. Imenoval jih je peta kolona!

To ju je stregnilo, da sta spet vzela pot pod noge in pohitela proti domu.

Prišla je vojna

Tisto pomlad 1941. je nevarnost res preskočila Karavanke. Po pokrajini so se najprej razsuli domači vojaki. Moški so bili vpoklicani v vojsko, ženske so zaskrbljeno brnale po hišah, otroci pa so hodili ogledovat vojake. Ti so se utrujeni in resnih obrazov vozili in pomikali po vijugasti cesti, ki je po dolini vodila iz Škofje Loke proti Železnikom in k meji. Krožile so različne vesti, čeprav ni bilo slišati nobenega streljanja. Ljudje so bili zbegani - po nekaj dneh pa se je vse sesulo.

Otroci niso mogli razumeti, kako da se domača vojska ni upirala prihajajočim, ki so govorili tuj jezik in bili drugače oblečeni? Prisluskovali so razgovorom odraslih, ki so tudi kazali zmedenost, običajno pa ugotavljali:

»Kaj se ne bi sesulo, ko pa je bilo vse gnilo, trholo, podkupljeno, prodano! Zanič!«

»Kaj naj bi bilo tako gnilo in zanič?« je vprašal Rafko.

»Kaj? Država, kralj, ministri, generali - in taki!« je po svoje razložil oče Tomaž. »Milan, ta bi nam zdaj znal kaj povedati, ta! Le kje hodi, kam so ga poslali?«

Rajko je bil z očetom enakih misli. A izrekel je tudi:

»Če je pri vojaki, se prav gotovo ni vdal brez streljanja!«

Hkrati pa ga je skrbelo, da ne leži kje mrtev, ker je ob obiskih vendar zatreljal, da fašistom ne bo popuščal. Zlasti, če bo oborožen!

družine, ki je bil vojaški obveznik, se je nekega aprilskega večera nenadoma pojavil. Radovedno so ogledovali utrujenega Milana, ki je bil še v uniformi. Razveselili so se ga, kakor bi vstal od mrtvih. Prišel je natanko pravi čas in Rafko ga je takoj vprašal:

»Kje pa imaš puško, orožje?«

Milan je s prstom pokazal, naj molči o tem in rekel:

»Trenutno tudi topovi ne bi zalegli, o drugem pa pozneje.«

Mama in Lenka sta mu medtem znosili na mizo vse, kar je premogla njihova shramba. Tudi strd, ki ga je bil Milan najbolj vesel.

»Zdaj res ve, da sem res doma«, se je oddihoval počasi.

Potem je moral veliko pripovedovati, kajti vpraševala ga je vsa družina. In je tudi imel ter znal o čem govoriti. Toda - samo o hudem in slabem. Razgovor se je zavlekel pozno v noč in najmlajši so morali spat. Starši in starejši pa so na koncu prisluskovali njegovim ugotovitvam ter besedam, ki so zazvenele nekako preroško. Toda - vedeli so, da njihov Milan ne govori tja v en dan:

»Tako je torej! V Ljubljani so Italijani, prav tako na Dolenjskem in Notranjskem. Tod in na Štajerskem so Nemci. Videti so različni, vendar bi nas vsi radi zaslužili in pokončili! Toda povem vam: konec kraljeve Jugoslavije, ko je za nameček zbežal tudi kralj, je v resnici šele začetek pravega boja!«

Strdenovi so ga gledali, kot ga ne bi razumeli! In ga tudi niso mogli. Konec naj bo začetek?

Namesto Rafka je vprašal oče:

»In kaj bo zdaj z nami? Kako naj začnemo s tem koncem, ko pa so nekateri za Hitlerja?«

»Počasi se bo že kaj zgodilo, samo obupati ne smemo!« jih je tolažil.

Tedaj je Rafko bolj vprašal kot oznanil:

»Si videl hitlerjansko zastavo na Viktorjevi hiši? Pa naš sorodnik!«

Milan je postal pozoren, ko je odgovoril: »Tako torej? Ne, nisem videl te zastave, ker je bila že tema in tudi po poti nisem prišel. Vendar me ne preseneča preveč. Viktor je verjetno že dolgo na Hitlerjevi strani! Njega in takih se bo poslej treba bati najbolj. Toliko slabše, ker je sorodnik!«

se nadaljuje

Petindevetdeset vrtnic za Marijo Rojinovo

ni, ki ga starejši ljudje še vpletajo v svoje pogovore. In ena hiša Starka je samo po letih, Hčeri, ki živita z njo, številni njuni prijatelji in znanci pa vnuk in njegovi prijatelji, danes že možje, in seveda pravnukinja, vsi so njena velika družina.

Čim mlajša in zgovornejša je družba, tem raje jo ima. Zna se pogovarjati o vsem, zna poslušati in sama povedati. Kajti, ko so po radiju poročila, se boji, da česa ne presliši, spat gre šele, ko se izteče televizijski program; pri aktualnih temah še dolgo v noč bedi in premišljuje. Bere, pa ne sünd romane, kot večina preprostih žena, ampak Delo. Zelo jo jezi, ker gospodarstvu gre slabo. Politika se ne bi smela vtikati vanj. Moralo bi biti samostojno in se samo odločati kaj je zanj dobro in kaj ne.

Tudi moda jo zelo privlači. Ko je imela dvanajst let, si je sešila prvo obleko, ne da bi ji kdo dajal napotke. Kasneje se je izučila za šiviljo, kar je bil njen poklic do poroke. Še lani je za pravnukinjo sešila moderno bluzo. Sicer je bila vedno rada lepo oblečena. Pravi pa, da današnja moda ni posebno lepa, da je premalo elegantna.

Ni pa Marija Rojinova najstarejša v svoji družini. Marca bo njena starejša sestra, ki živi v Ameriki, praznovala stoti rojstni dan. Pravi, da posebnega recepta za dolgo življenje ni. Važno je, da človek ne živi preveč razkošno, da se življenja veseli in je dobre volje. Veselega človeka se tudi bolezen težje prime. Najbrž zato še nikoli ni bila hudo bolna. K zdravniku je začela hoditi šele po devetdesetem letu.

V šopek petindevetdesetih vrtnic zato dodajmo še eno, ki naj ne ovane do naslednjega januarkega dne, ko bomo spet pridali novo.

H. Jelovčan

Otroški počitniški dom v Pineti čakajo velike investicije

Voda, kanalizacija, obnova hiše

Zavod za letovanje otrok Gorenjske Kranj po svojih najboljših močeh skrbi za obe otroški letovišči, Pineto in Stenjak. Večje investicije bodo letos v Pineti vložene v oskrbo z vodo, kanalizacijo in obnovo borčevskih hišic.

Medtem ko bodo letos na Stenjaku opravljena le redna vzdrževalna dela ter obnovljena oba vodna zbiralnika, namerava Zavod za letovanje otrok Gorenjske v Pineti izvesti večje investicije. Ker je zmogljivost istrskih vodovodov omejena in tudi letovišče v Pineti poleti včasih ostaja brez vode, bodo letos že do poletja pripravili večjo akumulacijo vode. V ta namen bodo nabavili nekaj velikih cistern, ki bodo držale 4 do 6 tisoč litrov vode. V ta namen se zbirajo sredstva. Poleg tega pa se v tem koncu občine Buje pripravlja izgradnja javne kanalizacije, na katero se bo moralo priključiti tudi kranjsko otroško letovišče v Pineti, ki uporablja zdaj sistem greznic. Samo izgradnja njihovega dela kanalizacije, brez prispevka za centralno kanalizacijo, bo zavod stala preko 25 milijonov dinarjev.

Poleg teh večjih zalogaev bodo preuredili tudi hišice, v katerih letujejo gorenjski borci. Te resnično zaslužijo pošteno obnovo. Letos jih bodo pobelili, prepleskali pohištvo v njih, delno obnovili tudi sanitarije. Vendar najpunejša, prenova streh, bo ostala za prihodnje leto. Še naprej bo ostala neurejena plaža tik pod hišicami in še kaj. Denarja za to kratko in malo ni, kljub temu, da zavod vse, kar prigrisodari, vložil v vzdrževanje objektov. Stroški namreč naraščajo na vseh koncih. Poleg vzdrževanja, ki je v objektih, v katerih bivajo otroci, veliko dražje, kot običajno, so tudi komunalne takse vedno višje. Taksa je zaračunano na vsak meter obale, kot bi bila to najdražja, zazidljiva površina, takse za vodarijo, za vsako ležišče posebej, za požarno varnost, za odvoz in podobno, so iz meseca v mesec fišji. Dajanje so tu ob obali nekajkrat višje kot v notranjosti. Postelj pa je namesto več, vsako leto manj: v Pineti so izgubili ležišča, ker so po sanitarnih predpisih morali nekaj spalnic žrtvovati za sanitarije, na Stenjaku pa so zaradi premajhnih in prenizkih prostorov prepovedali zgornja ležišča.

D. Dolenc

KMETIJSKA ZADRUGA p.o. ŠKOFJA LOKA

Kmetijska zadruga Škofja Loka objavlja prosta dela in naloge:

PRODAJALEC V ŠPECERIJSKI TRGOVINI

Delovno razmerje bo sklenjeno za določen čas — nadomeščanje porodniškega dopusta delavke, do 31.8.1988.

Pogoji: dokončana šola za prodajalce ali druga ustrežna šola IV. stopnje.

Prošnje z dokazili sprejema sekretariat Kmetijske zadruge Škofja Loka, Jegorovo predmestje 21, 8 dni po objavi oglasa.

Odkar splavi niso več prekletstvo

Družbeni problem na plečih zdravnikov

Trditev, da zdravniki in tisti, ki so zaskrbljeni nad (ne)številčnostjo slovenskega naroda, bijejo plat zvona, je najbrž pretirana. Pač pa strokovnjake začenja resno skrbeti, ker število splavov tako močno narašča. Z dovoljenim splavom je zakonodaja do neke mere zaščitila žensko, ob tem pa ji je v roke dala tudi orožje, ki ga je moč zlorabljati. V desetletju legalnega splava ga ženske kot »zapoznelo kontracepcijo« vse bolj množično obračajo zoper sebe in zarodek, verjetno z zavestjo, da je laže odpraviti plod, kot izdreti zob. Ob dostopni kontracepciji in (domnevno) zadostni prosvetljenosti slovenskih parov o načrtovanju družine nas to dejstvo navdaja s skrbjo.

O tem problemu, ki ga je družba prevrgla na ramena strokovnjakov, smo se pogovarjali s primarijem dr. Igorjem Vetrom, dolgoletnim, zdaj že bivšim direktorjem kranjske Bolni šnice za ginekologijo in porodništvo.

Zlasti zdravniki ste zaskrbljeni, ker splavi naraščajo prek mere. Tudi v kranjski porodnišnici se je oglašil alarmni zvonec, ko so lani izračunali, da na 2,2 poroda opravijo en splav. Kako to?

»Kar je bil 1. julija 1977 sprejet zakon, ki je dovolil prekinitev nosečnosti, je število splavov močno naraslo. Če jih je bilo poprej kakih 500 na leto, jih je bilo poslej za tretjino več. Le v naši ustanovi v Kranju jih opravijo tisoč na leto.

Odkar smo ženi olajšali ta 'postopek', odkar ni več vsaki treba

Septembra so bolnišnico stroški za splav z enodnevno hospitalizacijo stali 67.199 dinarjev. Z zdravilom Rhogam vred, ki ga dajo ženskam z negativnim RH faktorjem, pa celo 97.784 dinarjev. Participacija žena je ob tem znašala 3.810 dinarjev za splav in 4.830 za ležanje v bolnišnici. Od januarja dalje pa bo ženska za splav sama prispevala 6.900 dinarjev.

obvezno na komisijo, je ta pot regulacije rojstev bistveno dostopnejša kot katerakoli vrsta kontracepcije. Slednja namreč zahteva nekaj skrbi in samodiscipline, za

splav. No, jaz se te prepovedi nisem strogo držal.

Odkod tolikšna »popularnost« splavov?

»Zakon, ki je liberaliziral mož-

Lani so v kranjski porodnišnici do konca septembra opravili 740 splavov (do 10. tedna nosečnosti), le 13 pa takih, ki je o njih odločala posebna komisija. 168 žena je splavilo že drugič, tretjič ali celo četrtič. 127 ženskam so opravili tako imenovani »mimi splavi« (do 6. tedna nosečnosti). Ta čas je bilo v isti ustanovi 1661 porodov. Torej je razmerje med splavi in porodi 1 proti 2,2!

splav pa se poskrbi le enkrat, pa še tedaj se ta skrb preloži na ginekologova pleča.

Splav je dandanašnji lahko dostopen. Ženski (ali paru) ga skorajda ni več treba utemeljevati pred komisijo.

»Do 10. tedna nosečnosti splah ni treba pred komisijo. Vsa indikativnost za splav je prepuščena ženi. Zato ni čudno, če prihajajo množično, kot če bi prišlo izdret zob. Celotna mladoletnica ima pravico, da o splavu sama odloči. Kakšen absurd ob dejstvu, da je za vsako najpreprostejšo operacijo, celo za odstranitev slepiča, potrebno soglasje staršev. Brez dovoljenja mladoletnice pa niti staršev ne smeš obvestiti, da si ji opravil

nost prekinitve nosečnosti, današnja gmotna situacija, ko si družina laže privoščil splav kot preživljanje tretjega ali četrtega otroka, pa tudi komoditeta, ko se je la-

Medtem ko v razvitih deželah četrtino vseh splavov opravijo pri ženskah do 19 let, je pri nas teh pod 5 odstotki. 40 odstotkov pa je splavov pri ženskah od 30 do 39 let, kot je pokazala neka raziskava na Hrvaškem.

90 odstotkov splavov opravijo do 10. tedna nosečnosti, se pravi brez komisije. Le 16 odstotkov je med njimi žensk, ki še niso rodile, 26 odstotkov takih z enim in kar 44 odstotkov žensk z dvema otrokoma.

Veliko je žensk, ki so večkrat zatekajo k splavu. Le dobra tretjina je takih, ki še niso splavile, vse ostale pa so tudi po večkrat prekinile nosečnost. V kranjski porodnišnici se število teh žensk zaskrbljujoče veča.

že odreči večji družini kot materialnim dobrinam, vse to je krivo, da žene tako pogosto segajo po splavu kot metodi regulacije rojstev.

Abortus je nasilno vdiranje v žensko telo, poseg, zaradi katere-

V svetu vsako leto zabeležimo 33.000.000 legalnih splavov, z ilegalnimi vred pa jih je še enkrat toliko. Med državami, kjer je splav dovoljen, je Jugoslavija po njihovem številu na tretjem mestu, za Sovjetsko zvezo in Romunijo. Na 1000 žensk, starih od 15 do 44 let, jih prekine nosečnost 71. V Romuniji jih 91, v SZ pa kar 181.

ga so ženske nekoč obolevale, pa tudi umirale. S sprostitvijo zakonodaje in legalizacijo splava smo dosegli, da splave opravljajo medicinsko neoporečno. Tako ni več smrtnih primerov. Ni več kriminalnega splava. To je uspelo, ni pa nam s tem uspelo odstraniti psiholoških travm žena, ki se odločijo za ta poseg. Še vedno ostanejo duševne brazgotine, ko žena sama pri sebi čuti moralno krivdo.

Kako na splav gledate zdravniki, ki vas Hipokratova prisega za-

vezuje k ohranitvi življenja, ginekologi, ki imate sicer opraviti s prajanjem življenj?

»Spriči velike nevarnosti kriminalnega splava, h kateremu bi se žena nedvomno zatekla, če ne bi imela legalne možnosti zanj, smo bili prisiljeni zamišljati na eno oko. Seveda z obveznostjo, da čimprej zagotovimo pogoje, ko abortus kot sredstvo regulacije porodov ne bo več potreben. Drži pa, da na ta način družba na grbi ginekologa rešuje vrsto socialnih problemov. Ginekolog splav zna narediti, zato ga tudi mora, ne da bi pri tem imel možnost izbire.«

Kakšno selekcijsko sito predstavljajo komisije, ki odobravajo prekinitve nosečnosti po 10. tednu?

»Komisije danes odobrijo skoraj vsak splav. So pa ena od zadnjih možnosti didaktično vplivati na ženo, na par (ko sem predsedoval komisijam, sem vedno terjal tudi navzočnost partnerja), naj se vendar zateče h kakim drugim možnostim, kako se ubraniti nezaželene nosečnosti. Že vrabci čivkajo o vseh vr-

stah kontracepcije, nekatere žene pa o njej ničesar ne vedo ali pa nočejo vedeti.«

Splavov bi bilo nedvomno manj, ko bi bili pari bolj prosvetljeni o načrtovanju družine. Ali ni za tovrstno vzgojo soodgovorno tudi zdravstvo?

»Glede na to, koliko je o tem objavljene v tisku, dostopnem vsi ki ženski, bi slednje morale poznati možnosti, kako se zaščititi. Alternativa splavu je bodisi vzdržnost (a dvomim, da bi se vrli Kranjci posluževali te metode načrtovanja družine), bodisi kontracepcija.

Prepričan sem, da je tudi dejstvo, ko je zdravnik postal 'opravljalec' zdravstvenih storitev, ko ni več svobodno zdravljenje, zdravstvena prosveta, 'zdravnikovanje', temveč zgolj opravljanje storitev in njihovo predajkanje, krivo za nekatere zdravstvene neuspehe. Tudi te!

D. Z. Zlebit

Pri Štefetovih v Trziču se je porodilo novo upanje

Lojzek bo šel na zdravljenje v London

Epidermalizis Bulloza je pri nas bolj redka kožna bolezen. Dedna je, pojavlja pa se tudi v družinah, kjer so se poročali v sorodstvu. Z njo se otrok rodi. Tam, kjer se nam naredi črnica, če se udarimo, se naredi mehur, zatem pa rana, ki se počasi, počasi celi. Če je bolezen v hujši obliki, le redki prežive. Od kod pri Štefetovih Lojzkova bolezen, ne vedo. V sorodstvu se niso poročali, vsaj da bi vedeli ne. Morda jo je kdo v njihovem rodu imel, a se ne ve, kajti taki otroci so kmalu po rojstvu umirali.

Tudi Lojzek ne bi preživel, če ne bi bilo tu skrbne mamine nege. Zdj mu je sedemnajst let. Rodil se je z mehurjem na peti. Kranjski porodničarji niso vedeli, kaj bi to bilo. Že čez nekaj dni so ga prepeljali na infekcijsko kliniko v Ljubljani, od tu na otroško, nazadnje na dermatološko. Tu je ostal. Že drugi teden življenja so se mu mehurji pojavljali tudi v ustih. Zdravniki so se trudili okrog drobnega Lojzka, da bi preživel. Ko mu je bilo 6 tednov, ga je dr. Kavčičeva dala mami Ivici domov. S tržiško babico Frido Jakopinovo sta ga skupaj kopali in negovali.

»Gospa, do danes ga še nobena ni nazaj vzela«, ji je priznala dr. Kavčičeva. Mama Ivica se je s svojim Lojzkom trudila naprej, prala in lokala gore gaz, z njim ostajala kot negovalka v bolnišnici, poskušala vse mogoče. Obiskovala je tudi zeliščarje, ga kopala v kamilicah, v vodi, v kateri je prekuhala smrečje, hrastovo lubje. A nič ni pomagalo. Stane Oblak iz Škofje Loke je zanj poslal kilogram ognjičevega mazila. Koža se je ves čas lupila. Rane so se zacelile, a spet so se pojavili mehurji. Povsod, po obrazu, na hrbtu, po spodnji strani nadlahti, po vratu, po očeh...Prstki na rokah so se mu povsem skupaj zrasli. Štirikrat so že poskušali z operacijami, da bi mu rešili vsaj po dva prsta na vsaki roki, da bi lahko držal žlico. A ni uspelo. Lojzek čez svoje pešice potegne rokavčke, spretno z obema rokama nese žlico v usta, dviga uteži, igra namizni tenis. Loporčič mu enostavno pravežejo na roki. Tudi s kolešom se vozi. V domu slepih v Škofji Loki se je izučil za telefonista. Trenutno ima celo službo za določen čas. V do-

mu starostnikov je telefonist. Do aprila, potem bo spet iskal delo. 14. februarja pa gre v London. Akcija, ki jo je mama Ivica sprožila preko Nedeljskega dnevnika, je imela velik odziv. Pomoč prihaja z vseh koncev. Otroci z osnovne šole Mirana Jarca v Lju-

bljani so zbrali kar 60, otroci v Bistrici pa 50 starih milijonov. Pošiljajo posamezniki, delovne organizacije.

Žiro račun, na katerem se zbirajo sredstva za Lojzkovo zdravljenje v Londonu: Štefe Alojz 51520-621-21 05 1640119-379069

»Človek ne more verjeti, da je še toliko dobrih ljudi pri nas«, razmišlja mama Ivica. »Denar bo šel za zdravljenje, za hotel v Londonu, za zdravila, ki jih bo dobil, čez pol leta bo treba na prvo kontrolo in potem verjetno še na zdravljenje. V Angliji je na tisoče takih primerov, pravijo, in angleški in ameriški zdravniki so se skupaj zavzeli zanj. Ugotovljeno je, da jim v krvi manjka cinka, mineralov, vitaminov. So hujše in lažje oblike. Mi smo srečni, da je Lojzek lahko obiskoval normalno šolo in se tudi izučil. Stori li smo vse, kar je bilo v naših močeh. Jaz sem že od Lojzkovega rojstva upokojena, da se mu lahko vsa posvečam. Saj je silno samostojen fant, tudi hoče biti, a ne more se zavezati vezalk na čevlju, ne more se sam obleči, umiti, počesati. Kaj vse bi bil, če bi bil zdrav! Šofer avtobusa, slaščičar, kuhar, športni novinar. Bister fant je, vse rezultate tekem ve na pamet...«

Hudo je bilo, če pomislim nazaj, toda človek se vedno tolaži, da so še hujše stvari na tem svetu. Vsak ima svoj križ, pravijo, če bi jih skupaj položili, bi spet vsak svoje ga vzela.

D. Dolenc

NOVA DRUŽBENA GIBANJA

Ko boste prebrali tokratno (in prihodnjo) mladinsko stran, ki govori o novih družbenih gibanjih, boste ugotovili, da so si predstavljene skupine sila različne, pa imajo hkrati vendarle nekaj skupnega. Prav in pametno bi bilo, da tisto skupno pojasnimo v uvodu. Tisti, ki že vse veste, ga mirno preskočite, ostalim pa utegne biti v pomoč pri razjasnitvi problema.

ALTERNATIVA ENOPARTIJSKEMU SISTEMU

Po letu 1982 se ob ekonomski in politični krizi (krizi enopartijskega sistema) tudi pri nas začnejo pojavljati drugačni načini mišljenja, povežani s hotenji po večji demokratizaciji družbe ter svobodi posameznika in njegovega delovanja. Neizadovoljni z obstoječim političnim sistemom in njegovimi oblikami delovanja začno ljudje izražati in uresničevati svoje interese v neformalnih skupinah, ki se odlikujejo z velikim družbenim angažiranjem spontanostjo in konkretnimi akcijami. Delujejo torej mimo političnih institucij in so nekakšna opozicija državi. Ta družbena gibanja, ki so glavni akterji civilne družbe, vračajo trditve, da so ljudje in predvsem mladi neaktivni in apatični. Prav tu je namreč tista baza, ki so jo politični forumi že skoraj odpisali.

Z odpiranjem aktualnih družbenih vprašanj in z raznimi pobudami, so gibanja navdušila široke množice in vnesla večjo živahnost in predvsem kritičnost v politično življenje. Tega se je zavedala tudi mladinska organizacija, ki jim je zlasti po 12. kongresu ZSMS leta 1986 omogočila legitimen in poln prostor za njihovo delovanje, hkrati pa se je v mnogočem tudi napajala iz njih. Tako lahko tudi razumemo sklepe omenjenega mladinskega kongresa, ki so v mnogočem prelomni in končno opozarjajo na realne probleme naše družbe. Omenimo jih le nekaj: boj za priznavanja ugovora vesti, odpravo smrtnih kazni in 133. člena Kazenskega zakonika, razprava o jedrskem programu itd.

Nova družbena gibanja ne želijo revolucije, niso revolucionarna, niti antirevolucionarna,

prav tako se ne borijo za oblast, niti ne želijo neposredno sodelovati v političnem odločanju. Zato potrebujejo posrednika. In ta je v Sloveniji ZSMS, ki deluje na relaciji družbene iniciative — politični sistem oz. država. Na ta način nova družbena gibanja sodelujejo z institucijami in v tem je velika priložnost tudi za institucije same.

Med nova družbena gibanja tako danes štejejo zelo močno ekološko skupino, mirovnike, prav tako pa prostor odpirajo tudi skupinam, ki so bile dosedaj le obrobne. Tu mislimo predvsem na žensko gibanje Lilit in skupino za socializacijo homoseksualnosti Magnus, ki je med drugim prva pri nas opozorila na problem Aidsa.

Že od svojega nastanka pojav novih družbenih gibanj povzročata tudi obsodbe in kritike, ter poskuse razdeljevanja gibanj na dobre in slabe, na koristne in škodljive, na socializmu primerne in nesocialistične (gnilokapitalistične). Za primer omenjene logike vzemimo izjavo nekega politika, ki je pred leti dejal, da pri nas ne potrebujemo mirovnega gibanja, ker je Jugoslavija eno samo mirovno gibanje.

Če zaključimo z domačimi logi, potem moramo reči, da se na Gorenjskem oz. samo v Kranju pojavljajo šele zametki novih družbenih gibanj. Imamo le eno skupino in to ekološko, ki pa vsebinsko gledano še išče svoj prostor delovanja.

Petra Škofic

Viri: Zbornik Socialistična civilna družba, KRT, 1986
Problemi, št. 1, 1987
Dokumenti 12. kongresa ZSMS, 1986

EKOLOŠKO GIBANJE

Zametki ekološkega gibanja segajo v november 1983, ko se je pri RK ZSMS formirala delovna skupina za varstvo okolja. Omeniti je treba, da so se sicer že v 70-ih letih v časopisu pojavljali posamezni članki, ki so opozarjali na vse večjo onesnaženost okolja, vendar o prebujeni ekološki zavesti še ne moremo govoriti. K ekološkemu gibanju prištevamo tudi že obstoječa društva za varstvo okolja, čeprav jim manjka moment neposrednosti in s tem tudi niso sposobna pridobiti širše javnosti.

Ekološko gibanje in ekološka problematika sta na slovenskih tleh med vsemi gibanji najbolj razširjena.

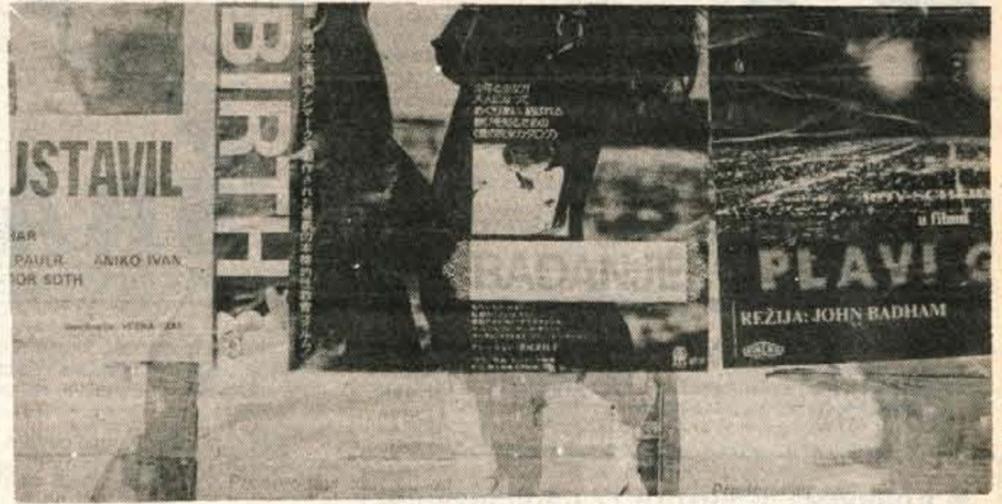
Spomladi 1984 se je delovna skupina za varstvo okolja z informativno stojnico prvič pojavila na Plečnikovem trgu v Ljubljani. Naslednjo stojnico je postavila oktobra istega leta, na njej pa je predstavila svoj prvi projekt — majhne vodne elektrarne in hkrati opozarjala na onesnaženost naših voda.

Ker se je javnost hitro ekološko osveščala, k čemur so v veliki meri pripomogle tudi

sredstva javnega obveščanja, in ker je po Sloveniji nastajala vse več ekoloških skupin, se je delovna skupina za varstvo okolja preoblikovala v ekološko koordinacijo.

Februarja 1985 je ljubljanska ekološka skupina organizirala pohod s plinskimi maskami, ki se ga je udeležilo okrog 200 ljudi. V tem letu je v javnost prodrla tudi novica o ekološki katastrofi v Beli krajini (primer Krupa).

Sledila je cela vrsta akcij v posameznih slovenskih krajih, kjer so se mladi zbrali okrog čisto konkretnih ekoloških problemov.

MIROVNO GIBANJE

Ni naključje, da je ob nastanku Delovne skupine za alternativna gibanja, obstajal največji interes prav za mirovna vprašanja. Za to lahko najdemo najmanj dva razloga: depozit in podaljšanje vojaškega roka na 15 mesecev na eni strani in na drugi, bližajoči se čas uresničevanja ameriške napovedi o stacioniranju raket srednjega dosega v Zahodni Evropi in odgovora sovjetske strani z namestitvijo raket SS 20. V zvezi s tem pa je prišlo do množičnih protestov v Zahodni Evropi in v nekaterih deželah Vzhodne Evrope (predvsem v NDR in na Madžarskem). Ni tudi naključje, da je dobila vsaka pobuda in zahteva mirovnega gibanja politične oznake, saj je do nastanka mirovnega gibanja podružbljanje mednarodnih odnosov ter

splošne ljudske obrambe in družbene samozaščitne funkcionalno bolj ali manj le na nivoju politične frazeologije.

Delovanje mirovne skupine do konca leta 1983 bi lahko opredelili kot obdobje prizadevanj za legitimnost svojega delovanja in obdobje redefiniciranja mirovnih vprašanj in mirovnih prizadevanj v Jugoslaviji, saj je prevladovala teza, da sestavljajo vsi prebivalci, zaradi zunanje politične naravnosti Jugoslavije, široko mirovno gibanje. Konec leta 1983 je mirovna skupina na Plečnikovem trgu v Ljubljani postavila prvo stojnico. Na njej se je mirovna skupina zavzemala za ukinitvev depozita, za skrajšanje vojaškega roka, opozarjala javnost na nevarnost jedrskega orožja in hkrati ugotavljala, kolikšno je zanimanje javnosti za ta vprašanja. Na stojnici je skupina predstavila tudi svoj program, ki ga je podprlo 2700 ljudi. To je bilo zadosten razlog, da je v začetku februarja 1984 sklicala prvi mirovni plenum.

Svojevrstno prelomnico v delovanju mirovne skupine pomeni sporočilo javnosti v zvezi s proslavami in prireditvami, ki se je nanašalo na sklep o organiziranju vojaške parade. V istem letu, 1985, sta se izoblikovala tudi oba temeljna projekta mirovne skupine. Gre za projekt mirovne vzgoje in civilne službe, ob katerih je skupina prerasla v gibanje.

Pričujoči zapis zaradi omejitve prostora izpušča še celo vrsto akcij, omenimo le še, da so mirovne skupine zaživele tudi v ostalih slovenskih krajih — Radovljici, Jesenicah, Mariboru, Celju, Ptujju...

DUHOVNO GIBANJE

Duhovno gibanje je med vsemi gibanji pri nas mogoče najmanj poznano. Med drugim tudi zato, ker, kot pravijo sami: »Ne želimo vabiti drugih, da vstopijo v hišo naše modrosti, temveč da najdejo svojo lastno.« Za razliko od klasične duhovnosti, ki jo karakterizira bolj ali manj togo dualistično pojmovanje sveta, shierahiziranim posrednikom med idealnim in materialnim, duhovnim svetom, gre tu za novo pojmovanje duhovnosti, ki jo je treba spraviti iz nebes na zemljo. Naravnava je k praktičnemu reševanju človekovih potreb, k razvoju institucije, k preseganju individualistične zavesti, k povezovanju v tistih različnostih, ki omogočajo vzajemno delovanje družine, skupine, naroda, človeštva.

Tudi način delovanja gibanja je povsem specifičen. Formiralo se je v prvi polovici leta 1984 (delovna skupina za duhovna gibanja pri RK ZSMS). Do druge polovice tega leta so izoblikovali osnovne smernice in cilj delovanja, ki veljajo še danes. Gre za ustvarjanje dialoga med ljudmi

različnega svetovnega nazora (mišljeni so teisti in ateisti), odpiranje družbenega prostora za delovanje in za oblikovanje nove duhovnosti, iskanje lastne duhovne biti (zavzemanje za humane vrednote, za ustvarjalno svobodo, odprtost v različnosti).

V drugi polovici leta 1984 so izoblikovali stališča skupine in jih objavili v sporočilu, v začet-

ku 1985 pa so izvedli poskusni program predavanj in se septembra istega leta zbrali na prvem duhovnem taboru na otoku Cresu. Šele konec septembra 1985 so se na tiskovni konferenci predstavili javnosti.

Tudi pripadniki duhovnega gibanja se pojavljajo na stojnicah, tej neposredni obliki stika pripadnikov gibanj z javnostjo.

INGRID BAKŠE, SEKRETARKA CENTRA ZA INTERESNE OBLIKE ZDRUŽEVANJA MLADIH PRI RK ZSMS: »Če primerjamo delovanje novih družbenih gibanj v Sloveniji in ostalih republikah pridemo do spoznanja, da gre za veliko razliko, ki pa v zadnjem času vseeno izgublja na razkoraku. Na Hrvaškem je poznana skupina Svarun, ki pokriva mirovno, ekološko in duhovno gibanje ob temu pa je aktivno tudi feministično gibanje, posebno pa velja opozoriti na SOS telefon za pretepepe ženske. V Srbiji deluje ženska skupina, protijedrsko gibanje in ekologi. Vojvodina pozna Zelene zvezde, združenje občanov za mir, močno je tudi gibanje proti jedrskim elektrarnam. Makedonija poskuša v bližini Ohrida ustanoviti ekološko skupino. V Črni gori, Bosni in Hercegovini ter na Kosovu lovrstnih gibanj ne poznajo, deloma gre samo za določene aktivnosti prek klubov OZN.

STE ŽE SLIŠALI ZA...?

Marta Miklavčič: Seveda sem že slišala za njih. Posebno poznam delo mirovnikov in pa tistih, ki se zavzemajo za čisto okolje. Mislim, da gre za izredno pametne pobude in upam, da bo iz vsega kaj nastalo.

Marija Kadivec: Poznam, poznam. V popolnosti podpiram borce za čistejšje okolje in tiste, ki se borijo za mir. Mislim, da so gibanja sicer v redu akcija mladih.

Ivan Riga: Ja, že sem slišal za nova gibanja, po radiu in televiziji. Mladi se mi zdijo zelo korektni, če bi bili pri nas vsi takšni, bi bilo verjetno marsikaj veliko boljše.

Meta Kosi: Moje vedenje o tem je nekako povprečno. So določene akcije, katere poznam, pa verjetno še veliko tistega, o čemer nisem slišala.

V PRIHODNIH MLADINSKIH STRANAH PREDVIDOMA, V TOREK, 23. FEBRUARJA, BOMO PREDSTAVILI SE OSTALA NOVA DRUŽBENA GIBANJA — GIBANJE ZA SOCIALIZACIJO HOMOSEKSUALNOSTI (MAGNUS), ŽENSKO GIBANJE IN ŠIRSE SPREGOVORILI O ODNOSU ZSMS DO OBRAVNAVANIH GIBANJ. TEKST JE OB POMOCI PREDSTAVNIKOV POSAMEZNIH GIBANJ IN POSEBNO INGRID BAKŠE PRIREDIL VINE BEŠTER. FOTOGRAFIJE PA SO DELO GORAZDA SINIKA

Tomo Polajnar: Nova družbena gibanja? Ne vem, zakaj se gre, pravzaprav nisem za to še nikoli slišal.

Bojan Malej: Poznam jih, le da se bojim, da imajo premalo vpliva. Tu bi morala SZDL narediti tudi kaj konkretnega, ne pa, da jih podpira zgolj z besedami.

ureja VINE BEŠTER

V Tržiču so ukinili svet za boj...

Na predsedstvu občinske konference SZDL Tržič so predlagali, naj bi se ukinil svet za boj proti alkoholizmu in narkomaniji, njegovo delo pa bi se prenese na svet za socialno zdravstveno politiko. Člani so ugotovili, da v Tržiču ni narkomanov, za one druge pa naj bi skrbeli po delovnih organizacijah, saj ambulanta za zdravljenje alkoholikov ni prav zažveva.

Eden izmed udeležencev je na to naveličano in nestrokovno pripomnil, da naj že nehalo žveti v utvarah in iluzijah, češ: **pijanec se spreobrne, ko se v jamo zvrne...**

KRANJSKI MARATON

Vabilo na minulo sejo kranjskega izvršnega sveta je vsebovalo kar 31 točk dnevnega reda!

"Po sili razmer", pa so 12 točk prestavili na naslednjo sejo, saj je bilo potrebno še nekaj stvari uskladiti.

Domnevamo, da bo ena prihodnjih sej vsebovala okoli 55 točk dnevnega reda. Ob taki praksi, ki se zgledeje po nam tako milem zveznem izvršnem svetu, **nujno priporočamo**, da upoštevajo tudi posledice takih sejskih maratonov.

Pred državnimi sejalnici v Beogradu namreč redno dežurajo zdravniške ekipe prve pomoči, saj se dnevno zgrudi, zaradi migren in ostalih slabosti, nekaj deset jugoslovanskih delegatov, ki jih ekspresno "litrirajo" v beograjske zdravstvene domove ...

Komunala protestira (2.nadaljevanje)

V prejšnji številki smo objavili kopijo računa za izdano soglasje k prodaji časopisov in pripomnili, da je lastnik za kosček papirja — soglasje — mal komunalni plačati več kot dva stara milijona.

Na bodico smo prejeli naslednji dopis TOZD Komunale Kranj, ki ga je podpisal vodja TOZD Komunale:

»S temi ulici upravlja KOGP Kranj TOZD Komunala, ki mora za vsak poseg na javno površino izdati ustrezno soglasje, na osnovno katerega pristojni organ skupščine občine izda ustrezno potrdilo.

V soglasju, katerega zaračunavamo, so zajete naslednja POVPREČNA opravila ter materialni stroški, katera veljajo za vse področje, s katerim upravljamo: ogled terena, vožnja z osebnim vozilom — kilometrina, izdelava koncepta soglasja, tipkanje ter ostalo administrativno delo, materialni stroški. Prosimo, da z objavo našega odgovora demantirate enostransko informacijo ...

Narodnozabavne viže

ANŠAMBEL JEVŠEK SNEMA PLOŠČO IN KASETO

Letos ansambel Rudija Jevška iz Britofa pri Kranju praznuje 15-letnico delovanja in pripravila izdajo prve velike plošče in kasete.

V studiu Akademik so do zdaj posneli lastne skladbe: **Mladostni spomini, Veselo na delo, Čez Vršič, Na Joštu v dolini Kokre, Haloško vince, Gremo kosit in Dve dekleti ter Z vasovanja.**

Sedanjo zasedbo sestavljajo: **Darko Pirc**, harmonika, orgle) iz Trstenika, **Rudi Jevšek** (klarinet, saksofon, pevec), doma iz Britofa; **Velimir Piskač** (tromba, pevec) iz Škofje Loke, **Franc Urbanc** (bas kitara) **Brane Streher** (kitara) iz Domžal in nova pevka **Slava Zupan** z Bleda.

"S skladbama **Mladostni spomini** in **Dve dekleti** smo sodelovali v radijski oddaji **Lojtrca domačih**, kjer sta se kar dobro uvrstili. Spomladi bomo za ljubljansko televizijsko oddajo. Igramo na prireditvah po Sloveniji, veliko pa nastopamo tudi izven domovine", pravi vodja ansambla **Rudi Jevšek**. Razmišljajo tudi o tem, da bi v nemščini posneli skladbe in jih natisnili na plošči.

Drago Papler

NA LOJTRCI DOMAČIH

Tretja letoletna akcija Lojtrca domačih 87. v organizaciji Radia Ljubljana je, prinesla v našo domačo glasbo nekaj svežine in novih odkritij. Zmagovalci so se uvrstili v finale, finalni zmagovalci pa so prejeli zlatega petelina in zlati znak Nedeljskega.

Februarja so sredi snežnih strmin zmagovali **Bel junaki**, ansambel **Marela** iz Mengša pa je zmagal z nacionalno temo. Marča je z **Jožetom** zmagal ansambel **Nika Zajca**, aprila je bila prva pesem **Ljubezen je večna zvezda**. Maja so bili prvi **Viničarji** s pesmijo **Imejmo se radi**, junija so poslušalci radi prepevali **Podoknico** ansambla **Z vseh vetrov**, julija pa pesem **Domovina je ena**. Avgusta je slavil ansambel **Slavček** s pesmijo **Leta ljubezni**, septembra pa s pesmijo ansambla **Ivana**.

D. Papler

Tokrat za spremembo prostor rubrike namenjamo informaciji, ki je na nek način svojstvena. **Potujoča videoteka SRAKA** namreč na Gorenjskem ni nič kaj posebno poznana, v ostalih slovenskih mestih pa ne pomeni prav nič novega.

Njen ustanovitelj, in tudi sedanji lastnik, **Drago Vovk** sicer počenja marsikaj. Dela in naloge redno združuje v ljubljanskem **Festivalu**, ob tem pa prireja tudi različne glasbene prireditve, piše, snema ...

SRAKA je video diskoteka, ki se v kratkem času postavi in razstavi na **katerikoli prizorišču in ni vezana na daljavo**. V sestavi te potujoče videodiskoteke je zelo kakovostna oprema video rekorderji, kasetofoni, TV ekrani, ojačevalniki, zvočniki, mikrofoni, mešalna miza ...

Program obiskovalcem ponuja najbolj vroče, domače in tuje, skadbe s pop lestvic, evergreene za prave pesalce, stari dobri in sveži novi rock n'roll, country, punk in novi val, disko in popevke ter tudi narodnozabavno glasbo. **SRAKA** ponuja tudi možnost ozvočitve prireditev, za koncertne, govorne in kulturne nastope. Vse zaveščence je hkrati tudi moč posneti na **8 - kanalni magnetofon in video kaseto**.

SRAKA opravi letno okrog **sto nastopov po vsej Sloveniji**. Največkrat nastopa samostojno, v okviru njenega plesnega programa pa so dotlej kot gostje nastopali tudi **Agropop, Henčkov ansambel, Vlado Kreslin, Moulin Rouge, Tomaž Pengov, Drago Mlinarec, Zoran Predin, Marjan Smode, Dušan Uršič** ...

Novost, ki pa po **Vovkovih** besedah že uspešno deluje, je **osemkanalni snemalni studio**, v katerem so svoje prve posnetke pripravili že številni dolenski ansambli. Posebnost studia je izredno konkurenčna cena.

Vsi tisti, ki bi želeli **SRAKO** videti in seveda poslušati v svojem domačem kraju, zavrtite telefon **061/221 - 288 ali 061/221 - 948** in zahtevajte **Drago Vovka**, pa bo.

Ruparja iz Škofje Loke Na sončni strani Alp.

Še en liter je bila zmagovita pesem oktobra z ansambelom **Vilija Petriča**, novembra je s skladbo **Slovenske gorice** zmagal ansambel **Toneta Kmetca**.

Vse te melodije so izšle tudi na kaseti **Založbe kaset in plošč RTV Ljubljana**. Februarja pa se bo začela že četrta akcija **Lojtrca domačih 88**, ko bodo narodnozabavne viže v ponedeljkovih jutrih na prvem ljubljanskem radijskem programu tekmovali za najvišje klime na Lojtrci domačih.

D. Papler

Čvek

● Rolling Stones na turneji

Rolling Stones ne nastopajo že pet let. Na predlog **Micha Jaggerja** so se odločili, da se podajo na dolgo turnejo po svetu — za bajeslovni honorar milijardo dolarjev!

● Michael Jackson bo igral v filmu

Michael Jackson ima edini skoraj vse avtorske pravice za pesmi slavnih **Beatles**, razen za štiri kompozicije. Vse namerava ponovno posneti in jih predstaviti na filmu. Pravi, da so generacije, ki prihajajo, izrazito »vizuelne«, zato so bolj dovzetne za predstavitev glasbe na filmu.

● Maradona ni več rekorder

Slavni nogometaš, **Diego Maradona** je izgubil svoje mesto v knjigi svetovnih rekordov. **Janusz Homontek** iz Varšave je potolkel njegov rekord v žongljanju z žogo. Maradona je brcnil žogo, brez prekinitve, 7.000-krat, Janusz pa 14.150-krat, za kar je

Glasov telefon

ŠERBIII...

Ideja o odprtem telefonu je pravzaprav spsojena, a smo kljub temu rekli — velja poskusiti. Kar nekaj časa smo porabili, ko smo se v uredništvu dogovarjali o tem kdo bo naš, in seveda vaš, prvi gost oziroma sogovornik. Pa smo se na koncu samoupravno odločili: **Agropopova Barbara Šerbec — ŠERBI**.

V. B.

V Kranj je prišla točno ob dogovorjenem času, tako da je ob 17. uri že sedela v našem uredništvu. Bojazni, da bodo telefoni molčali smo se otresli že kar takoj na začetku, saj ste tisti najbolj vneti telefonarili že precej pred dogovorjeno uro.

S prvim dvigom slušalke se je pričela kretanja, ki jo je Šerbi neprestano ponavljala več kot eno uro.

Halo, Gorenjski glas? Ja, prosim. Ali bi se dalo govoriti s Šerbi? Seveda, pri telefonu...

Tako nekako so se pričenjali vaši klici, ki so bili pravzaprav iz cele Gorenjske, klicali pa so tako najmlajši kot tisti, ki so že krepko prestopili petdeseta leta.

In kaj vse vas je zanimalo? Koliko si stara, kje stanuješ, koliko si težka, kje bo naslednji koncert Agropopa, imaš fanta, si poročena, kakšno glasbo poslušas...

Trem, ki ste najbolj vroče spraševali, smo se odločili podariti Agropopovo ploščo — **Edvard Masek, Zoran Kokalj in Lojze Štular** so naši prvi nagajenci, deveterica pa si je zaželela fotografijo Šerbi, kar bomo z Barbarino pomočjo ravno tako izpolnili. Telefoni so spet odprti...

NAGRADNA IGRA

● AVSENIKOVE PLOŠČE IN KASETE

V prejšnji nagradni igri Nagrajujejo Avseniki, smo vas spraševali, katero obletnico praznuje letos ta znani narodnozabavni ansambel.

Vsi ste pravilno odgovorili — 35-letnico — in navedli tudi imena članov ansambla, ki so doma z Gorenjske.

Žreb je bil naklonjen naslednjim trem, ki bodo prejeli lepe nagrade ansambla Avsenik. Ploščo in kaseto prejmejo: **Jerala Nuša, Prešernova 17, Kranj; Jožko Bukovinski, Velesovo 72, Cerklj in Bernarda Klemenčič, Hlebce 11/a, Lesce**. Čestitamo.

Poljak porabil 85 minut in 30 sekund.

podprl v moji borbi za boljše Anglijo, bom emigriral!

● Ali so Škoti varčni?

21-letni Škot se je zavestno odrekel vsem božičnim in novoletnim praznikom ter proslavam v družinskem krogu. Pred neko blagovnico v Londonu je stal kar devet dni. Njegova žrtev je bila bogato poplačana: po praznikih je bil prvi kupec, ki je vstopil v prodajalno na razprodajo. Kupil je televizor, ki so mu ceno od 85 milijonov dinarjev znižali na komaj tri milijone.

● Še ena ruska značilnost

Sovjetska prva dama, **Raisa Gorbachov**, je navdihnila nekega pisca, da je izjavil: **»Gospa Gorbachov ima še en sovjetski rekord. Je prva soproga kakega sovjetskega voditelja, ki je lažja od moža.«**

● Resno opozorilo

Zahodnonemški list **Deutsche Zeitung** je objavil zanimivo opozorilo prestolonaslednika **Charlesa**: **»Če me moj narod ne bo**

● Talentirani mafijaš

Luciano Luigo, šef italijanske mafije, ki se nahaja v zaporu v Palermu, je začel z novo kariero. Takoj potem, ko so ga zaprli, je začel intenzivno slikati. Ko je pripravil v mestu razstavo, je doživel triumf; takoj je bilo razprodanih vseh 60 akvarelov, po ceni med 60.000 in milijon lir. Zaslužil je okoli 22 milijonov lir. Ves denar je poklonil centru za dializo.

● Napačni alarm

Ob oboroženem napadu na banko, v ameriški državi **Colorado**, se je vključil alarm. Roparji so mirno vzdignili telefonsko slušalko in zavpili uslužbencem: **»Ali je to sploh kakšna varnost, ali je to sploh kakšno varovanje federalnih depozitov! To je spet eden izmed lažnih alarmov. To je treba enkrat že popraviti in s tem prenehati!«**

Potem so, mirno pobrali 250.000 dolarjev in zapustili banko.

Male gorenjske vasi

Tatinec

Piše: D. Dolenc

Vodovod zaradi zlatenice

Dolga leta so hiše v Tatincu imele vodnjake s talno vodo. Tudi z Belce so jo nosili za večje potrebe, za živino. Ves čas so bili vaščani prepričani, da imajo najboljšo vodo, kajti prihajala je s tal, ni bila kapnica, ki bi spirala strehe. Leta 1963 pa se je v vasi nenadoma pojavila zlatenica. Kar je deseti vaščan znašel pri zdr.niku, so v Kranju pomislili na vodo. Res so jo pregledali in ugotovili, da je oporečna.

»Kar verjeti nismo mogli,« pripoveduje Šimenkova mama, »toliko vode je bilo tu spodaj, da še štiri metre globokih vodnjakov ni bilo treba kopati, vedno jih je prej zalilo in res je bila dobra voda, da so jo vsi hvalili. Tudi zmanjkalo je ni nikoli. Takrat pa je bilo večje deževje in je moralo nekje odplakniti nekaj škodljivca. Prišli so sanitarci s klorom in vodnjake razkužili. Takrat smo takoj začeli s pripravami na vodovod. Iz Povelj, iz Stražnice smo potegnili vodo in 1966. je pritekla. Vsaka hiša je morala 100 m jarka skopati in

zasuti. Zdaj imamo spet dobro vodo.«

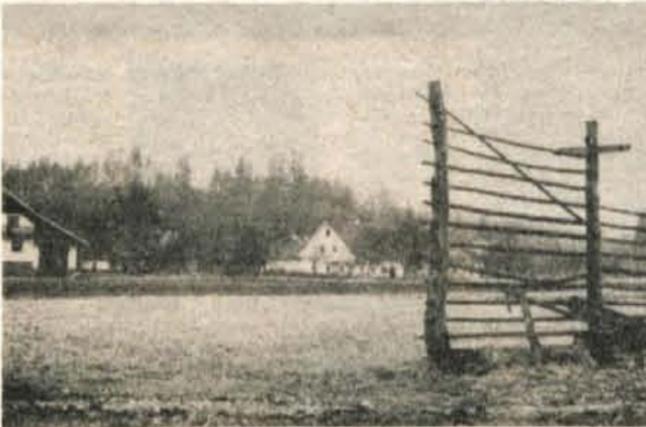

»Kar verjeti nismo mogli, da bi bila naša voda lahko slaba in okužena, pa tako lepa in čista je bila videti v vodnjaku,« pripoveduje Šimenkova mama **Marija Stare**.

Ribe za Focka

Jagrov tod okrog nikoli ni bilo, se spominja Šimenkov ata, tudi danes ga v Tatincu ni, v Srakovljah pa s.a menda dva. Bil pa je Šimenkov oče, **Anton Stare**, ribič. Za Focka, tovarnarja mila v Kranju, je gojil ribe v Belci, Stražnici, Rupensčici in Kokri vse do tam, kjer se Kokra izliva v Savo. Skrbel je za zarod, mladiče in da je bilo v vseh teh

potokih vedno dovolj rib. Čez teden je dovolj velike ribe spravil v poseben zaboj, ki ga je imel v potoku pri hiši, vsak petek zgotovi zjutraj ga je pa potegnili iz vode, ribe naložil v posebno leseno posodo, ki jo je imel nalašč za prevažanje rib, in jih z vozom odpeljal v Kranj. Njegove ribe so bile namenjene kranjskim gostilnam in vsem boljšim družinam v Kranju, ki so spoštovala post in so ob petkih imele ribe

Večina domačij v Tatincu ima poleg stare, zgrajeno že lepo novo hišo. Tudi kozolci ključajo po obnovi.

Foto: D. Dolenc

na mizi. Je pa ta gospoda prihajala tudi v Tatinec, kar s kočijami so se pripeljali Fockovi, Šavnikovi, Savnikovi, Mayerjevi in drugi. Potem so šli pa po grabnih, se spominjajo v Tatincu. Silno veselje so imeli z raki. Potem so se posedli po senci za Šimenkovo hišo. S seboj so prinesli dobrot, pa še Pimnekova mama jim je kaj dobrega pripravila, kot se za tako gospodo spodobi. Otroci so bili pa najbolj veselji bonbonov, ki so jih bili ob taki priložnosti deležni.

Močvirnati travniki okrog Tatince so bili pravi raj za žabe. Posebno na Urančevih lužah, kjer so včasih opeko delali, jih je bilo veliko. Otroci so si pripravili baklje, si z njimi svetili in lovili žabe. Luč pri luči je bila včasih, se spominjajo pri Šimenkovih. Tudi žabe je kranjska gospoda rada jemala.

Če sto dni sneg leži, je mal' rži

Kmetje v Tatincu za dom še vedno sejejo pšenico, rž, ječmen, oves. Pridelek pa je največ odvisen od zim in njihove močvirne težke zemlje. Lani je sneg predolgo ležal, pa so morali pšenico kar podorati.

»Če sto dni sneg leži, je mal' rži,« pozna stari pregovor Šimenkova ata. »Lani je ležal več

kot sto dni, že novembra je padel in šele aprila odlezel. Za setev sem kupil dva mernika žita, vendar, kar kaže, tudi letos ne bomo doma pridelali žita. Če so njive brez snega je še slabše. Čez noč se ohladi in zmrzal korince potegne iz zemlje, in jih potrga. Če ne bo debele snežne odeje, ne bo pšenice. Takole človek izgubi veselje. Malo vreme, malo nizke odkupne cene, pa si ob voljo. Tudi za krompir je naša zemlja slaba, posebno če so velika deževja. Nekaj let nismo krompirja niti toliko pridelali, da bi ga za doma imeli.«

»Lovca ni bilo v Tatincu, ribič po vseh teh potokih je bil pa moj oče **Anton Stare**,« pove najstarejši Tatinčan, **Jože Stare**.

ureja **DARINKA SEDEJ**

Delavci na poti Cankarjevega hlapca Jerneja

Koliko je vreden prst

Kranj, 29. januarja — V državi, kjer ne poznamo trga delovne sile (ne trga denarja in blaga) smo z ustanovitvijo sodišča združenega dela poskrbeli, da se delavcem ne bi godila krivica. Ker se nekaterim krivica dejansko godi, drugi pa le mislijo, da se jim, imajo sodišča polne roke dela. Kranjsko ni nobena izjema: lani je rešilo 468 primerov, 136 je ostalo še nerešenih (od teh trije iz leta 1985, dvanaest od predlani in ostali od lani), predvsem zaradi tega, ker čakajo na mnenja izvedencev.

Za kaj se Gorenjci največkrat obračajo na sodišče združenega dela? Lani je bilo kar 359 primerov s področja delovnih razmerij. Če, na primer, disciplinska komisija v podjetju izreče delavcu najostrejši ukrep, prenehanje delovnega razmerja, je za številne naslednji korak pot na sodišče združenega dela. Nekateri se uspejo ujeti za rešilno bilko, drugi se morajo sprijazniti s tem, kar je že prej odločila disciplinska komisija. Precej primerov je tudi zaradi premeščanja delavcev na druga delovna mesta.

Pravilo, da se vse začne in neha pri denarju, velja tudi za večino sporov, ki zadevajo vrednotenje dela in inovacijskih dosežkov ter odškodninske zahteve pri delovnih nezgodah. Največ spornih primerov je iz organizacij združenega dela, kjer (pogosto) menjajo sistem nagrajevanja. V zadnjem času jih je več kot običajno iz kranjske Save. Večina sporov izvira iz tega, ker se opisi del in nalog ne ujemajo s tistim, kar delavec dejansko dela. Za drugačno delo kajpak zahteva tudi drugačno (boljše) plačilo. V jeseniški Železarni je sprožila spor skupina delavcev, ki se je ob spremembah nagrajevanja počutila prikrajšana. V Iskri Telematiki se je, na primer, vnel »spor« med delavkami v fototisku in onimi v sitotisku. Enim je sistem nagrajevanja priznaval plačilo na osnovi popolne poklicne šole, drugim le za nepopolno. Zapostavljene in premalo plačane delavke so uspele, vrednotenje njihovega dela se je po razpletu na sodišču izboljšalo.

Vsak primer je poseben — o ceniku ni mogoče govoriti

Prav spori o osebnih dohodkih oziroma o vrednotenju dela so med najbolj zapletenimi primeri, s katerimi se morajo ubadati sodniki kranjskega sodišča. Pomagajo si z izvedenskimi mnenji, z zasliševanjem, z

ogledom delovnega mesta in podobno. Še težje je njihovo delo, ko morajo pri odškodninskih zahtevkih ob delovnih nezgodah določiti višino odškodnine za strah, bolečine, duševne stiske, iznakaženost in podobno. Že pred časom so na osnovi izkušenj oblikovali lestvice, »tarife« za najpogostejše poškodbe in okvare, vendar jih inflacija vsakič postavlja v položaj, ko se sprašujejo, ali so zneski realni.

Delavec, ki je še razmeroma mlad, je pred nedavnim za izgubo očesa dobil 600 tisoč dinarjev odškodnine za telesne bolečine, tri milijone za duševne stiske in 450 tisočakov za strah. Enemu od jeseniških železarjev, ki se je hudo opeknel ob eksploziji po obrazu, rokah in telesu, je sodišče priznalo (v prvi polovici minulega leta) dva milijona dinarjev za telesne bolečine, 3,5 milijona za duševne stiske in 400 tisočakov za strah. Tesar, ki si je hudo poškodoval prst, je na sodišču uspel, da mu je delovna organizacija za vse skupaj izplačala dva milijona in 350 tisoč dinarjev.

»Vsak primer je poseben, o nekem ceniku ni mogoče govoriti«, pravi Bogdan Greif, predsednik kranjskega sodišča združenega dela. »Za nekoga je poškodba roke bistvena in ne more več opravljati svojega dela, drugega moti pri delu, tretji, na primer, še naprej lahko dela tisto, kar je pred poškodbo...Pri spori zaradi delovnih nezgod oziroma odškodninskih zahtevkov upoštevamo tudi to, koliko je nesreča vplivala na druge delavčeve življenjske dejavnosti — na možnost ukvarjanja s športom in rekreacijo, s plesom, z glasbo in podobno.«

Ljudje »z vrha« si sami poiščejo pravico

Tretje področje, kjer je težko »deliti pravico« ali pa je pot do pravice dolga in zapletena, so spori o inovacijah, predvsem o

vrednotenju inovacijskih dosežkov. V delovnih organizacijah, kjer je to področje dobro (pravno) urejeno, ne prihaja do nesoglasij. Če se koristni predlog ali tehnična izboljšava uvede v proizvodnjo in se pokažejo gospodarski prihranki (ti so tudi osnova za izračun odškodnine oziroma nagrade avtorjem inovacij), ponavadi ni problemov. Zaplete pa se, ko v delovni organizaciji rečejo inovatorju, da se izboljšava ali koristni predlog ne da uvesti v proizvodnjo — iz tehničnih ali ekonomskih razlogov. V jeseniški Železarni, denimo, avtorji izboljšave pri tesnjenju komore trdijo, da novi način izboljšuje varstvo pri delu, v Železarni pa menijo povsem drugače — da ga celo poslabšuje. Odločilo je (bo) sodišče. V škofjeloški Termiki so trije delavci izumili način briketiranja odpadnega tervola. Delovna organizacija pa se ni uveljavila v proizvodnjo, delavci pa so kljub temu prek sodišča združenega dela zahtevali, da se jim za izum, ki so ga celo patentirali, prizna nagrada. Zahteva se jim je uresničila — v simboličnem znesku.

Delavci nimajo vedno prav. Kranjsko sodišče je lani le v 146 primerih v celoti ugodilo njihovim zahtevam, v 184 delno, v 128 pa je njihove zahteve zavrnilo. Na cankarjansko pot hlapca Jerneja se največkrat podajo nekvalificirani delavci in delavci iz neposredne proizvodnje — ljudje torej, ki imajo nad sabo na desetine šefov in so tudi najpogosteje udeleženi v disciplinskih postopkih. Čim višje gremo po lestvici podjetniške hierarhije, tem manj je primerov, ki bi se znašli na sodišču. »Pri vrhu« je namreč težje ugotavljati kršitve delovnih in drugih obveznosti, lažje jih je tudi prikriti, ker je nadzor manjši, pa tudi sicer si vodilni pogosto izborijo pravico kar sami, brez pomoči sodišča. Žal včasih tudi neupravičeno ali celo nezakonito.

C. Zaplotnik

Šole, tarče vlomilcev

Pred kratkim so bili vlomilci na obisku v osnovni šoli v Križah; kmalu nato na Trati v Škofji Loki, zadnjič v Iskrini srednji šoli in osnovni šoli Helene Puhar v Kranju, pred tem v Predosljah. Kako, da so ravno šole postale priljubljena tarča vlomilcev? Če izvzamemo otroško neslanost, ki tudi botruje kakemu nedovoljenemu nočnemu obisku šole, po njem pa ostanejo v redovalnicah ocene zaokrožene navzgor, nezadostni testi zadostni, osvojeni učitelji pa dobijo v svojem kabinetu kak neprijeten spominček, potem dolgoprstneže verjetno privablja vse boljše tehnična opremljenost šol. Danes ima že vsaka računalniške in videorekorderje, to dvoje pa, kot vemo, postaja iskana roba, s katero se tudi na veliko tihotapi in prekupčuje. Šole navadno stoji nekoliko odmaknjeno od naselij. Ponoči, ob nedeljah ali med počitnicami je le redkim ljudem mar, kaj se v njej godi. Vlomilcu, ki jo tedaj obišče, ni treba hoditi po prstih in neslišno odpirati omar, saj ga tako ali tako nihče ne sliši. V šolo se da priti skozi mnogo vhodov, ne le skozi glavnega, ki je običajno vsem na očeh. In če vlomilec razmere v posloppju še dobro pozna, ve tudi za šibke točke. Slabo priprto okno ali do tal zastekljena vrata, ki jih »odpre« že dobro merjen kamen, le olajšaja podvig.

Kaj dosti šola ne more storiti, da bi se ubranila nezazelenih gostov. Varnostnika si ne more najeti, da bi pazil na šolsko premoženje. Njega dni je bilo domala v vsaki šoli tudi stanovanje, v njem pa hišnik, ki je varoval šolo kot svoj dom. Danes je verjetno drugače. Tudi alarmnih naprav si hiše učenosti ne morejo privoščiti, saj se za izobraževalno dejavnost včasih zmanjka denarja. Stroški pa bi bili dosti večji, kot je škoda, ki jo povzroči nekaj občasnih vlomov.

Do zdaj odkriti storilci so dokaz, da je problem tudi vzgojne narave. Med vlomilci so namreč tudi otroci, učenci šol, ki jim je tehnično bogastvo vsak dan pred očmi. Tem privzgojiti odnos do lastnine je torej prva obramba. Žal pa je šolsko premoženje kljub temu še vedno v nevarnosti pred »zunanjimi« storilci, ki se v slabo zavarovanih šolskih stavbah še vedno utegnejo polakomniti dragoce njih predmetov.

D. Ž. Zlebit

NESREČE

Rdeči petelin pogoltnil 15 milijonov

Spodnje Gorje, 30. januarja — V stanovanjski hiši Ivanke Boltar v Gorjah je kmalu po polnoči izbruhnil požar. Kakor je pozneje ugotovila komisija, ga je zakrivila konstrukcijska napaka v dimniku, kjer je bila vgrajena lesena »lega«. Čez dan so kurili v trajnožareči peči, ponoči pa se je v dimniku preveč segrelo, vzgalo se je in ogenj je zajel streho. Uničil je ostriše, pogorelo pa je tudi stanovanje, ki ga je pod streho imela mlada družina Korošec. Iz gorečega stanovanja so pravočasno rešili otroke, iz njega pa so odnesli tudi plinske jeklenke, da eksplozija ne bi napravila še večje škode. Okoliški gasilci so požar, ki je napravil za 15 milijonov škodo, do jutra pogasili.

Neprimerna hitrost in neizkušenos

Škofja Loka, 31. januarja — Neprimerna hitrost in neizkušenos sta botrovali prometni nesreči, ki se je zgodila na Poljanski cesti v Škofji Loki. 26-letni Šefik Zukič, doma iz bosenskega kraja Lopar, nena doma ni več obvladal motornega kolesa. Zaneslo ga je in padel je na cesto. Hudo ranjenega so odpeljali v Klinični center.

Prehiter avto zaneslo s ceste

Škofja Loka, 31. januarja — Na lokalni cesti od Križne gore proti Škofji Loki se je ponesrečil 22-letni Milan Košir, doma s Križne gore. Njegov avto je v ovinku spričo prevelike hitrosti zaneslo na bankino, nato pa prek nasipa po po-bočju. Nazadnje je trčil v bukev. Voznik je z glavo udaril v vetrobransko steklo in ga razbil. Hudo ranjenega voznika je neznanec, ki je pripeljal mimo, pomagal spraviti domov in k zdravniku. Sopotniku Miru Pintarju, ki je bil pripet z varnostnim pasom, v nesreči ni bilo nič.

D. Ž.

zavaruje
triglav

Radovljiško delegatsko vprašanje

Cestnina — da ali ne?

Radovljica, 29. januarja — Radovljiška delegacija za zbor občin je pred nedavnim v republiški skupščini vprašala, ali je (bo) uvedba cestninskih postaj in pobiranje cestnine na slovenskem delu avtomobilске ceste Bratstvo in enotnost upravičena ali ne. S postavitvijo postaj bi namreč zmanjšali povprečno potovalno hitrost in pretok vozil, z zaposlovanjem delavcev za pobiranje cestnine (samo na Brezjah naj bi jih bilo 28) bi zmanjšali pričakovani finančni učinek, cestninske postaje pa bi ponekod (na Brezjah) neugodno vplivale na okolje in na bližje naselje.

Radovljiški delegati so tudi dali pobudo, naj bi denar za vzdrževanje in gradnjo avtomobilskih cest namesto s cestnino zagotavljali iz tako imenovane »bencinskega dinarja«. V republiški skupščini za ceste trdijo, da takšna možnost ni sprejemljiva, ker je po eni strani oblikovanje cen pogonskih goriv v pristojnosti federacije, po drugi pa bi za avtomobilске ceste prispevali tudi tisti, ki se po njih ne vozijo. O takšnih možnostih bi bilo mogoče razpravljati šele tedaj, ko bo zgrajeno celotno omrežje avtomobilskih cest ali pa vsaj večina.

Tudi študija, ki jo je po naro-

čilu Zveze republiških in pokrajinskih organizacij za ceste izdelal Inštitut za puteve Beograd, delovna enota Ljubljana, v sodelovanju s firmo Dorsch Consult iz Münchna, je pokazala, da je uvedba cestninskih postaj ekonomsko upravičena iz vsaj dveh razlogov: avtomobilске ceste zagotavljajo voznikom hitro, varno in udobno vožnjo, krajši potovalni čas in hkrati tudi prihranke pri izdatkih prevoza (gorivo, mazivo, obraba avtomobila itd.). Vse to po mnenju strokovnjakov spodbija trditev, da je cestnina dodatni strošek. In drugič: če bi denar za gradnjo in vzdrževanje avtomobilskih cest zagotavljali

le iz »bencinskega dinarja«, bi tuji prispevali za uporabo cest le pri nakupu goriva na naših čr-palkah. Štetje prometa pa je pokazalo, da je bilo lani na odseku Jesenice — Lesce le 35 odstotkov domačih osebnih avtomobilov, 55 odstotkov iz drugih republik in iz tujine ter 10 odstotkov težkih vozil. Slovenski odsek avtomobilске ceste bi ob zdajšnjem prometu in ob lanskih junjskih cenah ustvaril na leto 11,5 milijarde dinarjev, od tega približno deset milijonov dolarjev deviznega priliva. Tuji promet bi v dvajsetih letih s cestnino odplačal več kot tretjino investicijske vrednosti ceste oziroma

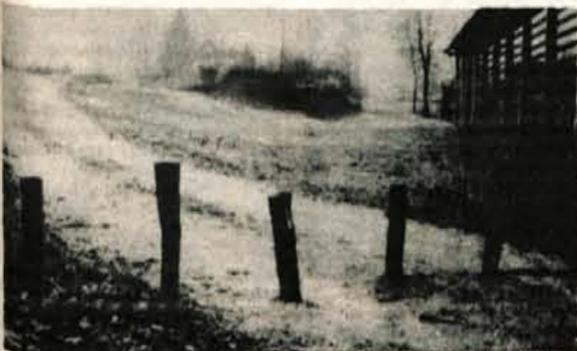
več kot polovico glavnice najetih mednarodnih posojil. Stroški pobiranja cestnine so lani predstavljali na cestah v Sloveniji manj kot petino zbrane cestnine.

V radovljiški občini se otepa-jo cestninske postaje na Brezjah, ker bi morali tako plačevati cestnino vsi, ki se vozijo na delo v Kranj. V odgovoru na radovljiško delegatsko vprašanje med drugim piše, da je treba uvesti tak cestninski sistem, ki bo omogočal uporabo ceste čimvečjemu številu voznikov — tudi s popusti pri mesečnih ali letnih kartah.

C. Zaplotnik

Veliko smetišče
nedaleč
od Blejskega
jezera

Bled, 29. januarja — Verjeli ali ne: le nekaj sto metrov proč od Blejskega jezera, povsem blizu ribogojnice ribiške družine Bled, je veliko odlagalnišče odpadkov. Na njem je mogoče najti vse — od štedilnika, posteljnih blazin in posode do hlač, čevljev, srajc, čr-pinj, polivinilastih vrečk ... Da je smetišče nekomu napoti (in prav je tako), je mogoče sklepati po

tem, da so na obeh dostopnih poteh zabiti koli, ki naj bi preprečevali vstop na smetišče, pa tudi po tem, da so nas krajani Bleda kar dvakrat poklicali, ker so se bržčas že hali, da sneg ne bi zakril svinjarije.

Če se že nad blejsko sramoto ne bodo zamislili ljudje, ki so tako ali drugače odgovorni za red in čistočo na Bledu, potem bi se morali vsaj organizatorji svetovnega veslaškega prvenstva. Smetišče je namreč le nekaj sto metrov proč od regatnega centra v Zaki.

C. Zaplotnik

Pretkanega vlomilca prijeli

Kranj, januarja — Kranjski kriminalisti so januarja prijeli vlomilca Borisa B., ki ima na vesti nekaj vlomov v Britofu in Predosljah, zagovarjal pa se bo tudi za tatvine. Že oktobra je videl v stanovanjsko hišo v Britofu, vanjo pa je prišel z izvirnimi ključi, ki jih je nekje našel. Od tam je odnesel 120 tisočakov. Decembra se je skozi kletno okno splazil v gasilski dom v Britofu, kjer ima sedež tudi krajevna skupnost. Na škodo glasbene skupine, ki ima v teh prostorih vaje, si je prilastil kasetofon in priključek za »lightshow«. Našel je tudi nekaj denarja, poleg tega pa odnesel še štiri knjige. Novembra je skozi stranska vrata prišel v osnovno šolo v Predosljah, kjer si je v kabinetih nabral nekaj drobnarij in denarja. Med plenom sta bila tudi dva zvočnika in kompas.

Ta mesec je znova vlomil v stanovanjsko hišo v Britofu, ki jo je bil obiskal že poprej. Prvikrat je odnesel le nekaj drobnih predmetov, pač pa se je tedaj temeljito razgledal, kaj bo ukradel prihodnjč. Zdaj je odnesel TV in radijski sprejemnik, tako da se je skozi kletno okno mučil kar s precejšnjim tovorom. Njegova vlomilska dejavnost bo posledaj nekaj časa mirovala, kajti tička so prijeli in ga za storjena protizakonita dejanja ovadili kranjskemu javnemu tožilstvu.

D. Ž.

Zahrbtna bolezen ogroža živali in ljudi

Kranj, 29. januarja — Po podatkih republiške veterinarske uprave je bilo ob koncu minulega leta v trinajstih slovenskih občinah 262 živali, pri katerih se je pojavila stara kužna bolezen goveji (kožni) lišaj, v strokovnih krogih bolj znana z imenom trihoftija. Neuradni je te boleznici še več, samo na Koroškem naj bi za trihoftijo obbolelo že več kot tristo goved, eden od tamkajšnjih kmetov pa naj bi že tudi iskal zdravniško pomoč. Med okuženimi občinami so tudi tri gorenjske — kranjska, škofjeloška in radovljiška.

Bolezen je precej zahrbtna in jo je zaradi dolgega razvojnega obdobja težko odkriti. Opaziti jo je mogoče šele tedaj, ko se na koži goveda ali drobnice pojavijo lišaji in začne odpadati dlaka. Nevarna pa postane, ko se glivice boleznici preselijo na človeka. Posledice so namreč lahko zelo hude: lasje izpadejo in ne zrastejo več, trajno poškodovana pa ostane tudi koža. V Sloveniji je doslej znan le en primer takšne okužbe, vendar je kljub temu treba biti previden, še posebej, ker je edini učinkovit način zdravljenja vbrizgavanje vakcine LTF-130. Čeprav je bolezen po zveznem zakonu o zdravstvenem varstvu živali na seznamu tistih, ki jih je treba zatirati, pa zdravila zoper kožni lišaj ni ni ga še nekaj časa ne bo — v najboljšem primeru ga je mogoče uporabljati šele čez eno leto. Pot do cepiva je namreč dolga in zapletena: najprej je treba zbrati vsa soglasja za uvoz, ga uvoziti iz Sovjetske zveze in ga nato še testirati, ker tega cepiva ni v jugoslovanskem registru zdravil. Čudno, mar ne?

Veterinarji in kmetje si bodo do uvoza zdravila pomagali z malo učinkovitimi mazili. Bolezen se bo, kot kaže, še naprej širila po slovenskih hlevih in hišah. Še sreča, da okuženost ne vpliva na mleko in meso.

C. Zaplotnik

ureja CVETO ZAPLOTNIK

Življenje in smrt Tuga Vidmarja — Jožeta

Pesem iz bunkerja

Ker so ga v Kranju mnogi ljudje poznali, se je Tugomir umaknil na Jesenice, kjer je z okrožnima sekretarjema OF Ignacijem Sterlekarjem in KOPS Viktorjem Kežzarjem in sekretarjem SKOJ Jesenic Stanetom Balančem organiziral odbora OF in SKOJ na Jesenicah in Javorniku. Često je menjal stanovanja, zdaj je stanoval na Jesenicah pri Marjanu kavaljarju, nato nekaj dni v Podmežaklju pri Sterlekarju, potem na Javorniku pri Cirilu Rebernikovi, ki je bila kurirka okrožnega komiteja KPS Jesenice, ali pri sekretarki SKOJ Javornik, pri Mimici Zupanovi. Ko je sredi decembra 1941 zvit jeseniški gestapovec Klement Druschke odkril organizacijsko mrežo SKOJ in so sledile prve aretacije, se je Tugomir umaknil v Kranj in prenočeval pri Šiškovih in Aleksandru Kumpu. Z zvijačo in izdajstvom se je Druschke dokopal tudi do Tugomira.

Mira Svetina — Vlasta je bila decembra 1941 poklicana v Ljubljano. Ko se je okrog 20. decembra vrnila na Gorenjsko, je takoj zvedela za aretacije skojcev na Jesenicah in da se je Tugomir Vidmar — Jože vrnil v Kranj.

«V spominu mi je ostala», piše Vlasta, «zelo meglena predstava zadnjega sestanka z njim, v večernih urah, ob Savskem mostu, na cesti proti železniški postaji. Konec decembra 1941 so ga aretirali. Kakršen že je spomin na te temačne, puste in shriljive decembrske večere, ki so prikrižali mnoge iskre in iskricke tedanjega uporništvu, vidim Tuga še danes, v temnem modrem sportnem oblačilu, s še kako živim pogledom, mirnega, tihega, uravnovešenega ponašanja. Tak, kakršni je bil, bi jim, če ne bi bilo izdajalca, ne prišel tako zlahka v roke.

To kruto dejstvo je zarezalo v nas vseh ostro bolečino. Velika izguba za organizacijo upora, posebej dokončna izguba človeka. Za nas je umrl že na dan aretacije, saj smo se živo zavedali, da za take ljudi, kot je bil Tugo, iz gestapovih rok ni bilo rešitve.»

O daljni usodi aretirane Tugomirja je po razgovoru s sestro Vladovito Vidmarjevo — Majdo Jože Vidic 18. avgusta 1978 v Komunistu med drugim zapisal: «30. decembra 1941 sta v hotel Evropa prišla dva jeseniška gestapovca in aretirala očeta, na domu na Jezerski cesti št. 23 v Kranju pa še mene. Odpeljali so naju v jeseniške zapore. V sobo so pripeljali vkljenjenega Tugomirja. To je bil za naju z očetom najstrašnejši trenutek v življenju. Prepričani smo bili, da je Tugomir na svobodi. Tugomir ni z ničemer pokazal da naju pozna. Njegove velike, temne oči so to govorile. Odkimala sem, da ga ne poznam. Očeta pa je srečanje tako prizadelo, da ni mogel skriti globoke žalosti. To je bilo moje zadnje srečanje z bratom. Vladovito in očeta so odpeljali v Begunje, Tugomirja pa so zadržali, zasliševali in sku (se nadaljuje) skojevci mučili jeseniški gestapovci, z Druschkejer

Miloš Rutar

Februarski planinski izleti

Šmarna gora, Lisca, Stol in Grmada

Kranj, 29. januarja — Planinsko društvo Kranj tudi v zimskem času organizira planinske izlete. V soboto, 6. februarja, bo izlet na Šmarno goro. Primeren je za vsakogar, hoje je za tri ure, potrebne so smučarske palice in zimska oprema, avtobus pa bo odpeljal s postaje v Kranju ob 7.30. Teden kasneje, 13. februarja, bo izlet v Zasavje, na Lisco. Hoje je tri do štiri ure, udeleženci se morajo tople obleči in vzeti s sabo smučarske palice in gamaše, odhod iz Kranja pa bo z rednim vlakom, ki odpelje ob 5.40. Izkušenejšim in dobro opremljenim planincem je namenjen 23. zimski pohod na Stol, ki bo 20. in 21. februarja. Hoje je šest do osem ur. Zadnje februar arsko soboto bo še izlet na Osovnik in Grmado. Izlet ni zahteven, hoje pa je približno o štiri ure.

Prijave za izlete sprejemajo v pisarni Planinskega društva Kranj.

Triglav finalist

Kranj, 1. februarja — V organizaciji tekmovalne komisije pri MNZ Gorenjske so odigrali polfinalni turnir za pokal NZ Slovenije v malem nogometu za področje Gorenjske. Na turnirju je nastopilo sedem klubov. Zmagalo je moštvo Triglava iz Kranja, ki si je nato z zmago nad zmagovalcem turnirja na področju ONZ Kranj Zarico priigralo pravico nastopa na finalnem turnirju 7. februarja v športni dvorani Poden v Škofji Loki, ki bo hkrati tudi republiško prvenstvo v malem nogometu. Izid — Triglav : Zarica 4:2

Izidi turnirja v Lescah — Alpina : Grad 1:0, Britof — Tržič 4:1, Triglav : Športni servis Strel 1:0, Alples : Polet 3:2, Jesenice : Alpina 2:3, Britof : Triglav 2:4, Alples : Alpina 5:3, finale — Triglav : Alples 2:0

D. H.

Zlata smučka na Voglu

Bohinj, 1. februarja — Na Voglu bodo v soboto, 6. januarja, pripravili drugo tekmovalno v veleslalomu za Zlato smučko. Tekmovanje, ki ga organizirata Dnevnik in žičnica Vogel se bo začelo ob 11. uri, prijave sprejemajo na spodnji postaji žičnice ali po telefonu (064 76 467 ali 76 468), na dan tekmovanja pa

se lahko do 9. ure prijavi na Orlovih glavah. Tekmovanje bo organizirano v sedmih kategorijah, štartnina pa bo dva tisoč dinarjev.

Glede na veliko udeležbo na prvem tekmovalju za Zlato smučko organizatorji opozarjajo, da bodite na startu točni.

V. Stanovnik

Planica, 1. februarja — S štefeti teki so v Planici zaključili letošnje že trinaštrideseto državno prvenstvo v smučarskih tekih za člane, članice in mladince in mladinke. Ker je bilo v soboto slabo vreme, so članski tek na 30 km skrajšali na 25 km. Zmagal je Jani Kršinar iz Unior Olimpije, ki je bil hitrejši od klubskih tekmecev, Rupnika in Veroska. Pri članicah je bila na 10 km najhitrejša Vida Bertonec iz Triglava, pred Žunkovičev iz Kranjske gore in Kovačev iz Unior Olimpije. V štafeti žensk na 3 x 5 km je zmagala ekipa Bohinja, druga je bila Kokrica II in tretja Brdo, pri mladincih na 3 x 10 km je prvak štafete Triglav I, drugi je Triglav II in tretji Bohinj. V konkurenci članskih štefet na 3 x 10 km so prvaki Unior Olimpija, ki je bila tudi organizator prvenstva, druga je bila Kranjska gora I in tretji Triglav I.

D. Humer, foto: F. Perdan

Petindvajseta Zlata lisica

Mateja Svet dvakrat pozlatila srebrni jubilej

Kranjska gora, 31. januarja — Najboljša jugoslovanska alpska smučarka Mateja Svet je dvakrat zapored pozlatila srebrni jubilej Zlate lisice. Z dokaj lepo prednostjo je v soboto zmagala v veleslalomu in Elanu prismočala stoto zmago v svetovnem pokalu. Ta zmaga je bila hkrati njena tretja in osemnajsta zmaga naših alpskih smučarjev. Stoprvo Elanovo in svojo četrto pa je Mateja Svet dosegla v nedeljo v slalomu. Oba dneva si je prireditev ogledalo okoli 15.000 ljubiteljev smučanja, med njimi je bil tudi predsednik častnega odbora in predsednik zvezne skupščine dr. Marjan Rožič.

Mateja Svet: Teško je reči, kaj mi pomeni več — zmaga v veleslalomu ali v slalomu. Obe sta mi dragoceni, še posebej, ker sem jih dosegla na domačem smučišču. Tu sem s trdim treningom pridobila prve korenine svojega tekmovalnega smučanja. Čeprav sem v tej sezoni imela nekaj »kiksov« in tarnala nad smučmi Elan, sem zdaj pomirjena in zadovoljna. To je tudi dober porok za dobre uvrstitve na letošnji zimski olimpiadi v Calgaryju. To je hkrati tudi stoto in stoprvo darilo vsemu delovnemu kolektivu Elan in seveda celotnemu našemu smučanju. Iskrena hvala vsem ljubiteljem smučanja na Podkorenu in pred TV ekrani in radijskimi sprejemniki.»

Čeprav je v soboto na veleslalomski tekmi za svetovni pokal na Podkorenu najprej močno deževalo in nato snežilo, so si mariborski organizatorji petindvajsete Zlate lisice, ki se je s Pohorja preselila na Podkorenu, podali roke s smučarskimi delavci Pokala Vitranc in z vso svojo vneto dobro pripravili smučišče. Nekatere izmed 68 tekmovalk so sicer tarnale, da jih je med vožnjo motil sneg, toda motil je vse, pogoji so bili torej za vse enaki.

Daleč najbolje je šlo v prvi vožnji naši reprezentantki Mateji Svet, ki dobro pozna to težko smučišče. Vse svoje tekmičice je s štartno številko tri krepko prekosila. Zmaga se je že nasmihala, toda treba je bilo odpeljati še drugi tek. Mateja Svet se ni dala, spet se je pognala na progo tako, kot da ne bi vodila. Tudi v drugi odločilni vožnji je pokazala vse, kar daje draž tekmovalnemu smučanju. V ciljni areni je nastalo nepopisno veselje. Mateja Svet je tako dosegla svojo tretjo zmago, prvo na Zlati lisici, težko pričakovano stoto Elanovo zmago in skupno osemnajsto v tehničnih disciplinah jugoslovanskega alpskega smučanja. Tudi ostale naše smučarke niso bile slabe. Veronika Šarec si je prismočala sedemnajsto mesto, Katra Zajc pa triindvajseto.

Rezultati — 1. Svet (Jugoslavija) 2:25,75, 2. Schneider (Švica) 2:17,41, 3. Wachter (Avstrija) in Ochoa (Španija) obe 2:17,992, 5. Quittet (Francija) 2:19,14, 6. Meier (ZRN) 2:19,19, 7. Maier (Avstrija) 2:19,74, 8. Nilsson (Švedska) 2:19,76, 9. Kinshofer (ZRN)

2:20,17, 10. Guinard 2:20,26, 11. Merle (obe Francija) 2:20,53, 12. Salvenmoser (Avstrija) 2:20,93, 13. Gersch 2:20,98, 14. Hurler (obe ZRN) 2:21,17, 15. Kindle (Lichtenstein) 2:21,31.

Novo zmagoslavje Mateje Svet

Skoraj poledenelo smučišče, lepo in sončno vreme in nato novo zmagoslavje Mateje Svet. Tudi v slalomu se Mateja Svet ni dala presenetiti. Še kako ji bo ostala v spominu startna številka tri. Tudi v slalomskem obračunu si je s to številko že v prvem nastopu zagotovila lepo prednost. Nobena od tekmičic ji ni bila več kos. Od naših, v finalu jih je bilo kar pet, so dober izhodišni položaj imele vse. Še največ je dosegla Katjuša Pušnik, ki je bila po prvi vožnji šestnajsta.

Tudi drugi obračun je pokazal, da se Mateja Svet ne da, čeprav ima iz prvega nastopa, lepo prednost. Z dobro vožnjo jo je v finalu tudi obdržala in se kot prva, že drugič povzpela na zmagovalni oder. Od naših je nato največ pridobila Mojca Dežman, ki je bila štirinajsta in si tako zagotovila dve no-

Tako kot zmagovalka sobotnega veleslalomu, Mateja Svet, sta bila še kako zadovoljna Elanovca Boštjan Gaser in Silvo Poljanšek. Stoto zmago smuč Elana so zalili s šampanjcem.

vi točki v slalomski razvrstitvi ženskega svetovnega alpskega pokala.

Rezultati — 1. Svet (Jugoslavija) 1:25,45, 2. Schneider (Švica) in Steiner (Avstrija) obe 1:26,05, 4. Wachter (Avstrija) 1:26,64, 5. Ochoa (Španija) 1:26,70, 6. Kinshofer (ZRN) 1:27,00, 7. Maierhofer (Avstrija) 1:27,04, 8. Guignard (Francija) 1:27,29, 9. Schmidhauser (Švica) 1:27,62, 10. Maier (Avstrija) 1:27,87, 11. Mogore (Francija) 1:27,95, 12. Strobl (Avstrija) 1:28,20, 13. Kebrlova (ČSSR) 1:28,51, 14. Dežman (Jugoslavija) 1:28,62, 15. Buder (Avstrija) 1:28,64, 16. Pušnik 1:28,81, 18. Zajc 1:29,79, 23. Lesjak (vse Jugoslavija) 1:31,83.

Svetovni pokal — skupno — 1. Figini in Schneider obe 195, 3. Oertli 173, 4. Ochoa 154, 5. Wachter 147, 6. Walliser 143, 7. Svet 130, veleslalom — 1. Schneider 76, 2. Quittet 68, 3. Merle 52, 4. Svet 50, 5. Wachter 45, slalom — 1. Schneider 80, 2. Ochoa 73, 3. Kinshofer 67, 4. Schmidhauser 66, 5. Steiner 62, 6. Ladstaetter 60, 7. Svet 56, 19. Šarec 15, 26. Dežman 8, 30. Lesjak 7. D. Humer

Katja Lesjak je po poškodbi kolena dobro smučala v slalomu v Podkorenu. Zasedla je triindvajseto mesto.

Foto: F. Perdan

Prva zvezna hokejska liga

Jeseničani niso dovolili presenečenja

Jesenice, 31. januarja — Prva zvezna hokejska liga Jesenice : Gortan Medveščak 4 : 0 (2:0, 2:0, 0:0), dvorana Podmežakljo, gledalcev 7000, sodniki: glavni Džokić (Beograd), Dremelj in J. Vister (oba Jesenice).

Streli — 1:0 Ščap (5), 2:0 Klemenec (15), 3:0 Šuvak (25), 4:0 D. Horvat (31), kazenske minute — Jesenice 7, Gortan Medveščak 11.

Jeseničani, ki so že v lanski sezoni osvojili dvaindvajseti državni naslov, so skoraj do zadnjega derbija »cefrali živce« svojim zvestim navijačem. Šele v

sobotni temi končnice so »železarji« z zmago nad Gortanom Medveščakom »umirili« živce svoje gledalce. S pravo kombinatno in kvalitetno hokejsko igro so dali vedeti, kdo bo drugi finalist državnega prvenstva. Če so Jeseničani izgubili v Ljubljani s prvim finalistom Kompas Olimpija, se nato niso predali in premagali tekmece za drugo mesto.

Tekma je že v prvi tretjini pokazala, da bo to igra, ki bo pokazala, kdo je boljši. Hokejisti Gortana Medveščaka so jih z igro mož za moža in : vso svojo ostrino hoteli nadigrati, da bi jim Jeseničani vračali nazaj z grobimi provokacijami in pretepi. Toda niso se predali. Igro so prevzeli v svoje roke. Prvi gol je dosegel Ščap. Dobro so igrali vse do konca prve tretjine, ki so jo zaključili še z drugim golom Klemenca. Tudi v drugi tretjini so Jeseničani pokazali, kaj je prava kolektivna igra. Res je,

da so Zagrebčani imeli nekaj priložnosti za gol, a jeseniški vratar Pretnar je s svojimi obrambami dal vedeti, da v njegovih vratih tokrat ne bo plusčka. Tretji gol je dosegel Šuvak. Jeseničani so nadigrali Zagrebčane v vseh pogledih igre, izredno kombinatno igro so jih v njihovi obrambni tretjini spravili na kolena. Takšno igro pa so kronali z golom Šuvaka. Skoraj na enak način je padel tudi četrti gol. Zadnja tretjina se je končala brez golov. Zmaga je ostala na Jesenicah — čestitke vsem igralcem in celotnemu klubu!

Oba trenerja sta si bila enakega mnenja: zmagal je boljši. Trener Gortana Medveščaka je dejal, da bi Zagrebčani igrali boljše če bi v igri bil še poškodovani Tomaž Sekelj, Jakopič: »Jeseničanom želimo nov uspeh v finalu državnega prvenstva.«

D. Humer

Foto: F. Perdan

Dvainštrideseto člansko državno prvenstvo v namiznem tenisu

Zoran Primorac že tretjič članski prvak

Med člani je navdušil osemindvajsetletni igralec namiznega tenisa Polikem Olimpije Jože Urh. Šele v finalu za prvo mesto ga je premagal Zoran Primorac.

Jesenice, 1. februarja — V dvorani CSUI na Jesenicah je bilo dvainštrideseto člansko državno prvenstvo, ki ga je ob zla-

Sestri Ojsteršek sta dobro igrali v dvojicah

tem jubileju organiziral jeseniški namiznoteniški klub. S prvenstvom so namiznoteniški delavci Jesenic in njihovi igralci dostojno proslavili petdesetle-

tnico organiziranega namiznega tenisa na Jesenicah. Namiznoteniški klub Jesenic je prvi v Sloveniji, v katerem so pred petdesetimi leti začel vihteti namizno-

teniške loparje. Iskrene čestitke Jeseničanom za zlato jubilej!

V članski konkurenci so nastopili vsi naši najboljši namiznoteniški igralci. Zoran Primorac iz zagrebškega Vjestnika je v borbi za prvaka v finalu premagal deset let starejšega igralca Jožeta Urha iz Polikema Olimpije. Za Zorana Primorca je to že tretji naslov v članski konkurenci. Zoran Primorac in Ilija Lupulescu sta bila prvaka v moških dvojicah, Primorac — Perkučič pa sta bila najboljša v mešanih parih. Zoran Primorac je torej kar trikrat stal na zmagovalnih stopnicah.

V ženski članski konkurenci so nastopile tudi igralki Merkurja iz Kranja na čelu s Polono Freljih. Med posameznicami ni imela preveč športne sreče. V četrtfinalu jo je premagala Isonovičeva in je osvojila šesto mesto. V dvojicah je Freljihova skupaj z Gašperičevo izgubila v četrtfinalu s parom Perkučič — Gospič.

D. Humer

Foto: F. Perdan

KOMPAS HOTEL RIBNO

Vabimo vas na

KULINARIČNE PRIREDITVE:

Dnevi banatske kuhinje s kuharji iz Zrenjanina,
ob spremljavi ansambla PRIJO.

Vsak dan od 18. – 24. ure, od 5. – 15. II.

Dnevi bavarske kuhinje v izvedbi kuharjev iz Bad Tölza in ob prijetni
glasbi na citre.

Vsak dan od 18. – 24. ure, od 19. – 29. II.

Ob sobotah in nedeljah vam nudimo izdatno družinsko kosilo za samo
24.000 din.

SGP TEHNIK ŠKOFJA LOKA
STARA CESTA 2
SGP TEHNIK ŠKOFJA LOKA
TOZD Komunalne dejavnosti

objavlja proste delovne naloge

SALDAKONTA

Pogoji: srednja ekonomska šola in 2 leti delovnih izkušenj ter
znanje strojnega kniženja
dvomesečno poskusno deloInteresenti vložijo prošnje z dokazili o izobrazbi na naslov SGP
Tehnik Škofja Loka, Stara cesta 2, v roku 8 dni po objavi.OBČINSKA TURISTIČNA ZVEZA
KRANJ

Občinska turistična zveza Kranj objavlja prosta dela in naloge

ORGANIZATORJA ZABAVNIH IN OSTALIH PRIREDITEV
V OBČINI KRANJDelo je občasno in se zanj lahko prijavijo DO ali privatne osebe,
ki imajo veselje in izkušnje pri organizaciji prireditev.Pismene ponudbe pošljite na naslov: Občinska turistična zveza
Kranj, Koroška 27 do 10.2.1988.DOM UPOKOJENCEV
DR. FRANCETA BERGLJA
JESENICERazpisna komisija sveta Doma upokojencev dr. Franceta Berglja
Jesenice razpisuje prosta dela in naloge:

VODENJE RAČUNOVODSTVA

Poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, morajo kandidati
izpolnjevati še naslednje pogoje:– da ima višjo strokovno izobrazbo VI. stopnje ekonomske
smeri

– 3 leta delovnih izkušenj na področju finančnega poslovanja

Za opravljanje del in nalog bo izbrani kandidat imenovan za 4
leta.Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in
opisom dosedanjih izkušenj pošljejo v roku 15 dni na naslov:
Dom upokojencev dr. Franceta Berglja Jesenice, Staneta Bo-
kala 4, 64270 Jesenice, Za razpisno komisijo.O izidu razpisa bomo kandidate obvestili v 15 dneh po spreje-
mu sklepa samoupravnega organa.TUDI ČASOPISOV
VEČKRAT
ZMANJKAtoda **NIKDAR**
v kiosku DELO

na avtobusni postaji v KRANJU

DELO in vse edicije ČGP Delo
boste tu vedno našli!**NR, JANA, TELEKS, STOP, KIH,
DR. ROMAN, AVTO MAGAZIN,
ZDRAVJE, RADAR, MOJ MIKRO***murka*AKCIJSKA PRODAJA
BELE TEHNIKE IN DROBNIH
GOSPODINJSKIH
APARATOV– PRALNI STROJI
– ŠTEDILNIKI
– HLADILNIKI
– SKRINJE idr...V POSLOVALNICI ELGO V LESCAH
IN SUPERMARKETU UNION NA
JESENICAHOD 1. – 20. FEBRUARJA
1988UGODNI 6. MESEČNI POGOJI BREZ OBRESTI
OGLASITE SE PRI NAS.OSNOVNA ŠOLA
BLAŽ OSTROVRHAR ŠKOFJA LOKA
S PRILAGOJENIM PROGRAMOM

objavlja prosta dela in naloge

ČISTILKA

Delovna razmerja sklepamo za nedoločen čas s polnim delov-
nim časom. Pričetek dela takoj.Pogoji: zaželjene delovne izkušnje, enomesečno poskusno de-
lo, deljen delovni čas.Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogo-
jev v 8 dneh po objavi. O odločitvi bodo obveščeni v 8 dneh po
preteku objave, stanovanja ni.

Z IMA

ŠELE PRIHAJA

IZKORISTITE UGODNOST

ZA SEZONSKO OBUTEV

POPUST

od 1. 2.

do 27. 2. 1988

30%

Kdo lahko trdi za svoje delo:

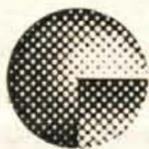

Književni kritik,
univerzitetni profesor . . . ?

Ne, pač pa **korektor** v Gorenjskem tisku, ki primerja rokopise s tekstom pripravljenim za tisk. Npr. revije, kot je »Ars Vivendi«, različne prospekte, knjige, letna poročila . . .

Vendar brez skrbi, od vas ne pričakujemo odličnega znanja slovnice in lektoriranja, pač pa:

V. stopnjo izobrazbe grafične ali družboslovne smeri in vsaj pasivno znanje dveh tujih jezikov ter nenazadnje pripravljenost na natančno delo v dveh izmenah.

Vse informacije dobite:

gorenjski tisk

Kadrovska služba
Moše Pijadeja 1
64000 Kranj
tel. (064) 25-981

Pa še to!

Rok prijave je 8 dni od dneva objave razpisa!

IZBRALI SO ZA VAS

Tudi v vaši domači delavnici je bolj prijetno, če je vse na svojem mestu. Pri tem vam pomagajo različni predalniki, pritrjeni na stenah ali samostojni. Čakajo vas v različnih velikostih in barvah v **MERKURJEVI** prodajalni **ELEKTROMOTO** v Radovljici, Kranjska cesta 2

IZBRALI SO ZA VAS

Motorne žage DOLMAR lahko kupite v blagovnici FUŽINAR na Jesenicah, po ugodni ceni 907.385 din, na šest mesečnih obrokov, pri tem pa naj vam povemo, da prvi obrok plačate takoj, za preostale pa vam zaračunamo 23% obresti.

ENOMESEČNI DEPOZITI

S 1. februarjem imajo varčevalci možnost vezati dinarska sredstva za dobo enega meseca (najmanjši znesek 100.000 din).

Bistvena posebnost te vezave je, da se že ob sklenitvi vezave lahko odločite, da sredstva vežete:

1. za dobo enega meseca
2. za dobo enega meseca s tem, da vam banka avtomatično podaljša vezavo še za en mesec
3. za dobo enega meseca z večkratnim podaljševanjem

Če boste sredstva vezali po pogojih iz točk 2 in 3, bo banka po poteku vsakega meseca vezala sredstva skupaj s pripadajočimi obrestmi.

V kolikor boste želeli pogodbo o depozitu z večkratnim podaljševanjem preklicati, morate to banki sporočiti najkasneje 10 dni pred potekom vezave.

Ljubljanska banka

Temeljna banka Gorenjske

ekonomske propagande tel. 23987

VZGOJNOIZOBRAŽEVALNI ZAVOD JESENICE
TOZD OSNOVNA ŠOLA TONE ČUFAR
JESENICE

Komisija za delovna razmerja TOZD Tone Čufar Jesenice objavlja prosta dela in naloge:

UČITELJA MATEMATIKE – FIZIKE za določen čas s polnim delovnim časom, do 30.6.1988, nadomeščanje delavke v času porodniškega dopusta

Pogoj: profesor ali predmetni učitelj ma – fi
Stanovanja ni!

Prijave sprejemamo 8 dni po objavi na naslov TOZD osnovna šola Tone Čufar Jesenice. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po preteku objave.

ISKRA – INDUSTRIJA ZA ELEKTRIČNA ORODJA KRANJ, p.o.
KRANJ, Savska loka 2

Na osnovi sklepa komisije za delovna razmerja in osebne dohodke delovne organizacije objavljamo prosta dela

1. VODENJE SERVISNE DEJAVNOSTI
2. MEHANSKEGA MERILCA
3. KVALIFICIRANEGA KOVINARJA ZA DELO V TEKOČI KONTROLI
4. VOZNIKA VILICARJA

od kandidatov za zaposlitev na zgoraj navedenih delih pričakujemo, da imajo, ob izpolnjevanju splošnih pogojev:

- pod tč. 1:— zaključeno VII. ali VI. stopnjo izobraževanja tehnične ali ekonomske usmeritve,
— 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
pod tč. 2:— zaključeno V. stopnjo srednjega usmerjenega izobraževanja strojniške ali elektrotehniške usmeritve,
— zaželjena je določena ročna spretnost
pod tč. 3:— zaključeno IV. stopnjo srednjega usmerjenega izobraževanja ustrezne usmeritve,
— 3 leta ustreznih delovnih izkušenj,
pod tč. 4: uspešno zaključeno osnovnošolsko izobraževanje
— opravljen tečaj za voznika vilicarja
— odslužen vojaški rok

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev bomo zbirali 8 dni po objavi v časopisu na naslov: Iskra Industrija za električna orodja Kranj, Splošno kadrovsko področje, Savska loka 2, 64000 Kranj.

ISKRA TELEMATIKA
Industrija za telekomunikacije
in računalništvo
KRANJ, p.o.

Odbor za kadrovske zadeve in osebne dohodke razpisuje prosta dela in naloge:

KADROVSKO PODROČJE

1. VODJA SPLOŠNE SLUŽBE

Kandidati morajo, poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visokošolska izobrazba
- 5 let delovnih izkušenj na ustreznih področjih dela
- aktivno znanje najmanj enega svetovnega jezika
- pogoji, določeni z družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v občini Kranj

2. VODJA CENTRA ZA IZOBRAŽEVANJE

Kandidati morajo, poleg z zakonom določenih pogojev, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visokošolska izobrazba
- 5 let ustreznih delovnih izkušenj na ustreznih področjih dela
- aktivno znanje najmanj enega svetovnega jezika
- pogoji, določeni z družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v občini Kranj

PODROČJE SKUPNIH DEJAVNOSTI

1. DVE PREVAJALKI (ena za določen, ena za nedoločen čas)

Pogoj: prof. ruskega – angleškega jezika

2. DVA DIPLOMIRANA INŽENIRJA KEMIJE (v tehnologiji) INŽENIRJA KEMIJE (v galvaniki) DVA KEMIJSKA TEHNIKA (mojster v galvaniki)

3. DIPLOMIRANI INŽENIR ALI INŽENIR STROJNIŠTVA (tehnologija) (lahko začetnik)

4. VODJA TEHNOLOŠKO ANALITSKEGA LABORATORIJA

Pogoji: dipl. inž. kemije
4 leta ustrezne prakse, zaželjena praksa s področja kemijske analitike
aktivno znanje nemščine ali angleščine

5. UPRAVLJALEC KLIMATSKIH NAPRAV

Pogoji: kvalificiran električar ali ključavničar nekaj let prakse

Delo poteka v treh izmenah, v zimskem času turnusno.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: ISKRA TELEMATIKA, Kadrovska služba, Ljubljanska c. 24/a, Kranj.

ISKRA KIBERNETIKA KRANJ
Industrija merilno regulacijske
in stikalne tehnike, Kranj n.sol. o.

Najsodobnejša računalniška oprema in dobri pogoji za delo čakajo na vas.

V svoji sredi želimo zaposliti strokovnjake z visoko ali višjo izobrazbo računalniške, matematične ali druge smeri, ki so pripravljeni za sodelovanje pri razvoju informacijskega sistema.

Za realizacijo načrtov potrebujemo:

- SISTEMSKE ANALITIKE
- SISTEMSKE INŽENIRJE
- NAČRTOVALCE PODATKOVNIH BAZ
- VODJO RAZVOJA SISTEMSKEGA INŽENIRINGA
- VODJO PROGRAMIRANJA
- VODJO OPERATIVE

K sodelovanju vabimo tudi diplomirane inženirje in inženirje elektrotehnike in strojništva, ki imajo znanja s področja razvoja, konstrukcije, tehnologije in želijo delati na področjih

- ROBOTIKE IN ROBOTIZACIJE
- PROGRAMSKIH IN ROBOTSKIH KRMILJ
- RAČUNALNIŠKIH SESTAVINAH IN RAČUNALNIŠKIH INŽENIRINGU S PODROČJA ENERGETIKE IN PROIZVODNJE
- TEAMSkih KOMUNIKACIJAH IN PROJEKTORJIH (Ljubljana)
- MERILNI TEHNIKI, INTELIGENTNI INSTRUMENTACIJI (Otoče)
- PRISTOPNIH IN ČASOVNIH SISTEMIH (Lišica)

Na osnovi sklepov komisije za delovna razmerja objavljamo dela in naloge

1. STROKOVNEGA SODELAVCA ZA KREIRANJE BAZ PODATKOV NA PODROČJU RAČUNALNIŠKO PODPRTH SISTEMOV v delovni skupnosti

(načrtovanje) in montaža tiskanih vezij, tipizacija programske opreme za uporabo CAD/CAM, standardizacija računalniških modulov za različne proizvode in sisteme)

Pogoji: visoka izobrazba elektrotehnične smeri - smer elektronika in ustrezne delovne izkušnje

2. VODJE TEHNOLOŠKO - ANALITSKEGA ODDELKA v delovni skupnosti

Pogoji: visoka izobrazba strojne smeri, znanje tujega jezika in izkušnje s področja projektiranja tehnoloških procesov in analitike dela.

3. STROKOVNEGA SODELAVCA ZA PODROČJE FUNKCIONALNEGA IZOBRAŽEVANJA v delovni skupnosti

Pogoji: visoka izobrazba tehnične ali družboslovne smeri s predhodno pridobljeno tehnično izobrazbo in izkušnje s področja organiziranja izobraževalne dejavnosti.

4. VIŠJEGA STROKOVNEGA SODELAVCA ZA PODROČJE VZDRŽEVANJA RAČUNALNIŠKE OPREME V TOZD Vzdrževanje

Pogoji: visoka ali višja izobrazba elektrotehniške smeri - smer elektronika, znanje angleškega jezika in želene izkušnje s področja vzdrževanja NC in CNC krmilij.

5. VODJE VZDRŽEVANJA, ELEKTRONSKE RAČUNALNIŠKE OPREME

Pogoji: visoka ali višja izobrazba elektrotehniške smeri, smer industrija elektronika, znanje angleškega jezika in želene izkušnje s področja vzdrževanja NC in CNC krmilij.

6. VODJE ODDELKA ZA ELEKTRONSKA KRMILJA v TOZD Stikala

Pogoji: visoka izobrazba elektrotehniške smeri, smer elektronika, znanje tujega jezika in primerne delovne izkušnje

7. METALURGA ZA TOPLOTNO OBDELAVO ORODJARSKIH JEKEL V TOZD Orodjarna

Pogoji: srednja strokovna izobrazba - metalurški tehnik in primerne delovne izkušnje

8. VODJE OBDELOVALNICE v TOZD Mehanizmi Lipnica

Pogoji: višja izobrazba strojne ali organizacijske smeri s predhodno pridobljeno tehnično izobrazbo in ustrezne delovne izkušnje.

9. STROKOVNEGA SODELAVCA ZA RAZVOJ PROGRAMSKE OPREME v TOZD Mehanizmi Lipnica

Pogoji: visoka ali višja izobrazba računalniške smeri ali druge ustrezne smeri, znanje programskega jezika assembler in jezika C ter primerne delovne izkušnje

10. VODJE PROJEKTOV ZA PODROČJE GRAFOSKOPIJE V TEHNIČNEM RAZVOJU v TOZD VEGA LJUBLJANA

Pogoji: visoka ali višja izobrazba strojne smeri in željena dodatna znanja s področja elektronike ali optike in ustrezne delovne izkušnje.

Na osnovi določil Zakona o združenem delu in Pravilnika o delovnih razmerjih rpišujemo dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

DELOVNA SKUPNOST:

- Direktor komerciale
- Direktor področja ekonomike in financ
- Vodja finančne službe
- Vodja računovodske službe

TOZD ORODJARNA

- Vodja tehnične kontrole
- Vodja ekonomskega oddelka

TOZD VZDRŽEVANJE

- Vodja vzdrževanja strojev

TOZD RTC

- Sekretar

TOZD SESTAVNI DELI

- Vodja tehnološke priprave proizvodnje

TOZD INŽENIRING

- Vodja kontrole sistemov

TOZD MEHANIZMI LIPNICA

- Sekretar

TOZD INSTRUMENTI OTOČE

- Vodja oddelka kontrole
- Vodja tehnološkega oddelka
- Sekretar

Imenovanje delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi velja za dobo 4 let.

kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih v Zakonu o združenem delu in družbenim dogovorom o oblikovanju kadrovske politike občine, izpolnjevati tudi naslednje pogoje:

- visoka ali višja izobrazba ustrezne smeri
- 5 let uspešnega dela na področju, na katerega se prijavljajo sposobnost in strokovna usposobljenost za vodenje in organiziranje dela

Vloge z dokazili o izobrazbi in opisom dosejanega dela pošljite v 8 dneh od dneva objave na naslov Iskra Kibernetika, Kadrovska služba, Kranj, Savska loka 4.

Podrobnejše informacije lahko dobite po telefonu 064/22-222.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v roku 30 dni od sklepa pristojnega samoupravnega organa.

CITROEN GS, letnik 1979, prodam. Škrjanc Mojca, Groharjevo naselje 8, Škofja Loka 1341

Prodajna zadnja leva VRATA za R 18. Tel.: 73-894 1345

Prodajna nove, prednje, plastične BLATNIKE za VW 1200. Tel.: 76-446, dopoldan 1346

Prodajna R 4 TL, registriran do novembra 1988. Mahmutović, Gradnikova 113, Radovljica. 1356

Prodajna APN 6 in APN 4. Mali Vojko, Gorice 49 b 1374

Prodajna Z 750. Cena 30 SM. Kranj, Hrastje 49 a 1375

Prodajna Z 101, neregistrirano, celo ali po delih. Križaj, Cegelnica 35, Naklo 1311

gradbeni mat.

Prodajna suhe SMREKOVE OBLOGE (opaž), zelo primerne za oblaganje stropov in sten, šir. 5, 7, 9 cm. Dolžina po želji, od 1 do 4 m. Tel.: 64-103 1310

Ugodno prodajna 2.000-litrsko plastično CISTERNO. Hrastje 135, tel.: 34-278 1335

Prodajna suhe smrekove DESKE, 25 mm. Visoko 66 1354

Prodajna CISTERNO za olje, 3.000-litrsko. Tel.: 36-568 1358

Prodajna 5 novih VRATNIH KRIL, leva, 81 cm, hrast, cena brez prometnega davka. Lesjak, tel.: 45-601 1373

stan.oprema

Ugodno prodajna sedežno GARNITURO. Tel.: 42-092 1329

SPALNICO lara, novo, še nesestavljeno, zelo ugodno prodajna. Tel.: 75-236 1350

Prodajna sedežno GARNITURO z mizo ali brez. Šenčur, Kuraltova 9, tel.: 41-082 1353

Poceni prodajna termoakumulacijsko PEČ 4,5 kW. Moravec, Savska c. 38, Kranj 1357

Poceni prodajna trodelni KAVČ in OMARE za dnevno sobo. Šefer, Podbrezje 147 1359

Ugodno prodajna SEDEŽNO GARNITURO, dva KAVČA s FOTELJAMA, HLA-DILNIK. Seljakovo naselje 12, Kranj, po 16. uri 1360

Prodajna 2 JOGIJA. Tel.: 51-816 1363

Prodajna nov JEDILNI KOT. Prezelj, Otoki 26, Železniki 1364

Ugodno prodajna 1 leto rabljeno DNEVNO SOBO, KUHINJO in SPALNICO. Tel.: 44-022 1372

Prodajna malo rabljeno POSTELJO z jogijem. Tel.: 60-291, int. 30, dopoldan 1378

Prodajna KAVČ, dva FOTELJA, zlato rumen žamet in OTROŠKO LEŽIŠČE - kavč. Tel.: 62-532 1379

razno prodam

Prodajna POMIVALNO KORITO z omario, smrekov OPAŽ in suha DRVA. Tel.: 75-201 1320

Prodajna MOTOR 15 SLC, star 3 leta in VARILNI APARAT gorenje 140. Okorn Matija, Pipanova 37, Šenčur 1348

Ugodno prodajna 2 OKNI termoton z roletom 80 x 140 (nova), mizarsko KOMBINIRKO, REZKAR z orodjem za dva profila opaža, mizarsko STRUŽNICO s kopirno napravo, manjšo TRAČNO ŽAGO, REZERVAR s črpalko za pralni stroj Gorenje in starejši plinski ŠTEDILNIK. Sokol Frani, Gabrč 23, Škofja Loka 1351

Prodajna Z 101, letnik 1974, v voznem stanju, za 50 SM in TENIŠKA LOPARJA "spalding" s kompletom žogic, za 15 SM. Tel.: 41-142, od 18. do 19. ure 1371

Ugodno prodajna rabljen MENJALNIK za Z 101 in PRALNI STROJ gorenje. Tel.: 28-576, popoldan 1382

posetil

Bife na Jesenicah oziroma Javorniku, poleg železarne ODDAM. Možno tudi za pisarniške prostore in skladišče. Vera Milavec, Maribor, Šubičeva 5, tel.: (062) 26-254 1347

Oddam več prostorov za mirno obrt na prometni točki, na relaciji Škofja Loka - Medvode. Naslov v oglašnem oddelku. 1385

Leto kline Alib - Anton Alib - Šk. Loka
VIDEO TRATA
Priljubno nak. 17b - Škofja Loka
v.a.m. pon. tor. srb. tel. pet.
16 - 19h
nova
videoteka!

vozila

Prodajna motor Honda CB 550, starejši letnik in VW po delih tel. 44-536

Prodajna ZASTAVO 750, letnik 80. Drakslar, Janeza Puharja 6, tel.: 34-793

Prodajna MOPED avtomatik A 3 MS, popolnoma nov, možnost plačila v dveh obrokih. Tel.: 44-660 1316

Prodajna Z 750, registrirano do junija 1988, letnik 1977. Živkovič, Pristava 51, Tržič 1317

Z 126, letnik 1978 in termoakumulacijsko PEČ, 4 kW, prodajna. Tel.: 77-077 1318

Z 750, letnik 1976, registrirano celo leto, prodajna. Voklo 70 1321

Prodajna Z 101, karambolirano, nevono, cena po dogovoru. Tel.: 75-957, popoldan 1324

Ugodno prodajna Z 101, letnik 1985. Kaloper Božidar, Deteljica 4, Tržič, tel.: 50-475 1327

Dobro ohranjeno Z 750, letnik 1977, ugodno prodajna. Tel.: 77-994 1331

Prodajna Z 750 LE, letnik maj 1982, T. lastnik, za 1,6 mio. Tel.: 37-250 1334

Prodajna 126 P v dobrem stanju, letnik 1979. Tel.: 34-662 1338

DOM OSKRBOVANCEV ALBINA DROLCA PREDDVOR

Svet Doma oskrbovancev Albina Drolca Preddvor objavlja prosta dela in naloge:

1. PRIPRAVLJANJE IN KUHANJE HRANE TER DIETNE PREHRANE

1 delavec za nedoločen čas

Pogoji: IV. stopnja izobrazbe kuharske usmeritve, 6 mesecev delovnih izkušenj, higijenski minimum, tečaj o pripravljanju dietne prehrane, trimesečno poskusno delo, delo v dveh izmenah

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Dom oskrbovancev Albina Drolca, Preddvor. O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri.

PLANIKA

Industrijski kombinat PLANIKA KRANJ

Komisija za delovna razmerja TOZD Trgovska mreža objavlja prosta dela in naloge

PRODAJANJE BLAGA za nedoločen čas - 2 delavca - v prodajalni PLANIKA Kranj III., Savska loka 21.

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje: - končana trgovska šola ali srednje usmerjeno izobraževanje trgovske usmeritve - IV. st. - smer prodajalec - 1 leto delovnih izkušenj - uspešno opravljeno dvomesečno poskusno delo - imeti morajo sposobnosti komuniciranja in veselje za delo z ljudmi

Pismene ponudbe sprejema kadrovski oddelek Industrijskega kombinata Planika Kranj v 8 dneh po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po preteku roka za vložitev prijav.

MALI OGLASI

tel.: 27-960
cesta JLA 16

aparati, stroji

Ugodno prodajna OJAČEVALEC in ZVOČNIKA PIONEER 2x110 W ter TERMOAKUMULACIJSKO PEČ 2,5 KW. Telefon: 70-441

Ugodno prodajna črno-belo TV gorenje 108 ET, staro 2 leti, daljinsko upravljanje in barvno TV gorenje elektroničnik, staro 7 let. Cena po dogovoru. Krize 18, tel.: 57-260 1313

Prodajna GRAMOFON maranz. Tel.: 51-569 1314

Prodajna dvokasetni RADIO TEC s hitropresnemalnikom. Okroglo 1, tel.: 47-707 1319

Prodajna motorno ŽAGO Stihl 50. Tel.: 45-623 1322

Prodajna rabljeno PEČ kiperbusch, original. Britof 201, tel.: 39-476, popoldan 1333

Prodajna črno-belo TV. Tel.: 26-876 1336

Prodajna zamrzovalno SKRINJO, 380-litrsko, cena 20 SM. Podgoršek, Polje 9, Vodice 1339

Prodajna PEČ za etažno ogrevanje Emo central, nova. Tel.: 26-114 1340

Prodajna novo trajnožarečo PEČ tip feroterm, 35.000 kalorij in KOMPRESOR. Tel.: 75-880, int. 46, popoldan 1343

Dolžinski STRUŽNI AVTOMAT, znamke gauthier AH, fi 7 (fi 10), prodajna. Tel.: 45-357 1352

VIDEOREKORDER VHS fisher 905 z daljinskim vodenjem, star eno leto, ugodno prodajna. Tel.: 64-041 1366

Ugodno prodajna ŠTEDILNIK na trda goriva, bele barve. Tel.: 74-654, po 16. uri 1367

Mizarski SKOBEJNI STROJ (abrhitarico), železne konstrukcije, prodajna. Tel.: 45-291 1370

živali

KOKER-ŠPANJELE, čistokrvne, prodajna. Tel.: 24-738

Prodajna dva črno-bela TELIČKA, stara 14 dni. Zapltnik Marjan, Letence 6, Golnik, tel.: 46-398 1328

Prodajna pol mladega GOVEDA. Voglje 49 1330

Prodajna rjave JARKICE in manjše in večje PRAŠIČKE. Stanovnik Jurij, Log 9, Škofja Loka 1337

Prodajna TELICO. Potoče 9, Preddvor 1349

Prodajna 6 PRAŠIČEV, težkih 35 kg. Tina, Mošnje 6, Radovljica 1369

2 meseca stare JARKICE prodajna. Zgoša 47 a, Begunje 1376

Prodajna od 35 do 130 kg težke PRAŠIČE. Posavec 123, Podnart, tel.: 70-379 1383

stanovanja

Tuji študent išče GARSONJERO v Kranju. Tel.: 33-729, popoldan 1315

Zamenjam 40 kv. m. veliko STANOVA-NJE za večje. Vukelič, Staneta Rozmana 4, Kranj 1342

Zakonca pri 40., brez otrok, začasno iščeta SOBO ali garsonjero v Radovljici ali bližini. Tel.: 75-250, po 10. uri 1380

zaposlitve

HS Mlakarjeva 20, Kranj išče ČISTILKO za čiščenje stopnišča. Tel.: 26-236, Ribnikar 1312

Na dom sprejem šivanje ali sestavljanje. Tel.: 36-142 1325

kupim

Kupim 0,50 kub. m. suhih hrastovih PLOHOV. Tel.: 50-082 1362

OBVESTILA

IZOLIRAM CEVI centralne kurjave z volno, pločevino. Tel.: (061) 216-673 112

ROLETE: lesene, plastične in aluminijaste polnjene s polivretanom, žaluzije vseh vrst, večja popravila rolet in žaluzij, zapiranje balkonov z roletami naročite ŠPILERJEVIM, Gradnikova 9, Radovljica, tel.: (064) 75-610 573

Cenjene stranke obveščam, da spet sprejemam naročila za žaluzije vseh barv in dimenzij ter rolete. Roletarstvo Nograšek, Milje 13, 64208 Šenčur, tel.: (061) 50-720 1156

Naprosam udeleženca prometne nesreče, katere se je pripetila 25. 1. 1988 ob 12.45 pri Športni hali Poden v Škofji Loki, naj se javi po tel.: 61-134 ali 60-122 1326

Opravljam vrtnanje, "štemanje" za centralno, vodovod in elektro. Tel.: 73-894 1344

Cenjene stranke obveščam, da bo gostinja Marišek Marija, Naklo, od 3. do vključno 7. februarja ZAPRTA. Hvala za razumevanje! Se priporočamo! 1377

Opravljam vsa vodovodna instalaterska dela, z našim ali vašim materialom ter obnovitve kopalnic. Tel.: 38-657 ali 42-240, v popoldanskem času 1384

OSTALO

Prodajna večjo količino SENA. Sitar, Mišače 5, Kamna gorica, tel.: 79-446 1323

Nov močnejši STROJ za razkol drv prodajna. Špenko, Bukovica 2, Vodice 1332

Prodajna semenski in drobni KROMPIR igor in desire ali zamenjam za debelejša. Podreča 10, Mavčiče 1355

Prodajna 80-basno HARMONIKO melodija. Rozman, Stružnikova 10 a, Šenčur 1361

GARAŽNI NADSTREŠEK, montažni, dim. 2,40 x 4,50 ali po meri, prodajna. Tel.: (061) 721-228 1368

Maškeradne obleke za otroke, prodajna. Tel.: (061)

Kaj pravijo delavci, ki jim grozi prisilna uprava?

V »malem Špiku« se bodo uprli prisilni upravi

Gozd Martuljek, 1. februarja — 25 delavcev penziona in kampa Špik ne ve, zakaj jim grozi prisilna uprava. Penzion Špik je zgled uspešnega poslovanja, utemeljitve o prisilni upravi niso posebno prepričljive, zato je res uganka, zakaj se je izvršni svet kljub deljenemu mnenju svojih članov odločil za predlog ukrepa družbenega varstva.

Jeseniški izvršni svet se je odločil, da predlaga zborom občinske skupščine, da se uvede ukrep družbenega varstva v TOZD Hoteli Špik v Gozd Martuljku. Da ne bo nespornost: v Martuljku sta dve temeljni organizaciji Petrola. Eno tvorijo delavci penziona in kampa, drugo pa delavci novega hotela. Prisilna uprava naj bi doletela »mali Špik«, penzion s kampom, stari TOZD torej, ki se ni želel in se tudi danes ne želi priključiti novemu hotelu.

Delavci penziona Špik se čutijo prizadete in užaljene, odločno zanikajo vse obtožbe in trdijo, da prisilne uprave na noben način ne bodo sprejeli. Še posebej zato ne, pravijo, ker njihovi medsebojni odnosi nikakor niso moteni, še manj samoupravni, zato ne, ker trdno delajo in so eden redkih tozdogov gostinstva, ki uspešno posluje. Prisilno upravo so že občutili in ničesar ni rešila — zato se bodo morebitni sedanjci, ki prihaja povsem nepričakovano in po njihovem prepričanju tudi povsem neutemeljeno, glasno in odločno uprli.

Delavci naštevajo, kako grenke izkušnje so imeli, ko so prestopili iz Golfurista v Petrol. Prestopili so kajpak zato, da bi razvojno napredovali in bili dohodkovno uspešni. Petrol je marsikaj obljubil in ničesar storil: do danes v penzion ni vložil niti dinarja, še manj v kamp, kjer bi bila zaradi sanitarne zahteve potrebna čistilna naprava. Petrolu so morali hotel, z zemljiščem vred, po knjižni ceni 59 milijonov dinarjev, izplačani šele novembra lani! Petrol je gradil veliki hotel, vreden 450 milijard dinarjev, ni pa imel denarja za to, da bi kamp še naprej ostal vsaj med oglasi v mednarodnih publikacijah, kaj šele za obnovo penziona... Mladinski dom naj bi obnovil Petrol skupaj z Atlasom, a je dogovor padel v vodo...

»Stari Špikovci« so ob gradnji hotela morali zadržati vse delavce, čeprav je bil odprt le penzion in tudi zato je nastala precejšnja izguba. Ko pa se je novi hotel odprl, je šla polovica zaposlenih v novi hotel, zato so si morali poiskati druge delavce, na novo ustanoviti samoupravne organe. Delavci tr-

dijo in dokazujejo, da njihovi samoupravni akti niso nič slabši in nič boljši kot marsikaj drugega in da so očitki o motenih samoupravnih odnosih docela neutemeljeni.

In še kamp, pravijo, je bilo ekonomsko upravičeno zapreti. V podjetjih ni več denarja za zimovanje prikolic, visoki stroški ne dovolijo, da bi lahko obdržali tistih nekaj deset zimskih prikolic, ki so v kampu še ostale.

Kakorkoli že, prisilne uprave v Špiku ne bodo sprejeli in — v marsičem imajo še kako prav. Danes odlično poslujejo in žaljivo se jim zdi, da bi bili na osnovi tako mlahavih utemeljitev kaznovani. In — če imajo v čem res prav, ga imajo v ukinitvi zimskega kampa, naj dobe sto bodočih než. Pokažite danes še koga, ki bi sebi v škodo vzdrževal kamp, napolnjen, le zato, da bi se drugi trkali po prsih, kako pestra je naša ponudba? V sosednji Avstriji pri priči pozapro vse, kar se v določenem obdobju izkaže za nerentabilno. Zakaj le bi morali biti v Martuljku izjema?

D. Sedej

Nov prospekt kampa Šobec

Lesce, januarja — Novo turistično sezono bodo v kampu Šobec pričakali tudi z novim prospektom, ki ga je izdalo Turistično društvo Lesce. Publikacija, prospekt v obliki zloženke, je tiskan v dveh inačicah: v slovensko-francoski in italijanski ter nemško-nizozemsko-angleški. Opremljen je z barvnimi fotografijami, ki predstavljajo neomejene možnosti kampa z njegovo razgibano okolico. Prospekt so natiskali v nakladi 90.000 tisoč izvodov, fotografije so prispevali: Hribar, Šiška, Šraj in Čufer, oblikoval ga je Janez Ravnik, tiskal pa Gorenjski tisk.

Turistično društvo Lesce, ki je za svoje uspešno delo, predvsem pa vzorno urejanje in vodenje kampa Šobec, v preteklih letih in tudi lani dobilo številna priznanja, tako nadaljuje tradicijo uspešne propagande, hkrati pa tudi skrbi za informiranje svojih gostov.

V. S.

Kranj, 29. januarja — V prvem tednu šolskih počitnic sta Društvo prijateljev mladine in Modrina iz Kranja priredila brezplačen plesni tečaj. V Delavskem domu se je vsak dan srečevalo okoli 150 šolarjev. Učili so se plesov, ki jih plešejo ob nedeljah v oddaji Zdravo. Ko se je tečaj končal, so priredili plesno tekmovanje. Med 30 učenci kranjskih osnovnih in srednjih šol so bili najboljši: Barbara Matoh in Tanja Gregorač iz osnovne šole Bratstvo in enotnost, Darja in Damjana Martinjak iz osnovne šole v Senčurju ter srednješolca Andreja Kopic in Roman Kuhar iz Senčurja (na sliki).

Foto: F. Perdan

Iz dela OK ZSMS Radovljica

Osnutek kandidatne liste

Na zadnji seji predsedstva občinske mladinske organizacije so mladi med ostalim razpravljali tudi o možnih kandidatih za njihovo novo vodstvo.

Bistvena točka dnevnega reda zadnje seje predsedstva radovljiške občinske mladinske organizacije je bila določitev osnutka kandidatne liste za volitve v organe OK ZSMS v mandatnem obdobju 1988-90.

Gre za listo kandidatov, ki je očitno že ob svojem nastanku izvala določene polemike. Najprej na članstvo v predsedstvu nista pristali Bojana Azman in Eva Štravs, zataknilo pa se je tudi pri mnenju koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri OK SZDL, kjer je omenjena Bojana Azman in pa Drago Čikič nista dobila podpore. Vendar to najodgovornejših radovljiških mladincev ni prav dosti zmotilo, saj so se odločili, da posredovanega sklepa odbora SZDL zaradi neobrazložitve ne bodo upoštevali.

Tako je do petega marca 1988 v javni obravnavi osnutek kandidatne liste za volitve v organe OK ZSMS na kateri so mladi zapisali osem kandidatov za člane predsedstva, tri za nadzorni odbor in pet za komisijo za statutarna in pritožbeniška vprašanja. Pri kandidatih za individualne funkcije za predsednika kandidira Viktor Oblak, podpredsednika Štefan Paul, za profesionalno sekretarsko mesto pa se potegujeta dosedanja sekretar Rafael Podlogar in sedanji predsednik centra za mladinsko prostovoljno delo Drago Čikič.

Vine Bešter

Stanarine višje marca

Kranj Predlagani in v glavnem povsod v Sloveniji tudi že sprejet družbeni dogovor o skupnih izhodiščih za oblikovanje in izvajanje politike stanarin v Sloveniji za letošnje uveljavljanje novost, da naj se stanarine letos povišajo štirikrat. Poviševale naj bi se tako, da bi ob koncu leta dosegle 80 odstotkov načrtovanih ekonomskih stanarin ali 2,82 odstotka vrednosti revalo-

riziranega stanovanjskega fonda. Prvo povišanje je bilo predvideno s 1. februarjem, naslednja pa na začetku vsakega tromesečja. Zaradi usklajevanja pri uveljavitvi družbenega dogovora pa je, kot kaže, zmanjkalo časa za februarjsko povišanje. Zato bo marčevsko povišanje za okrog 10 odstotkov višje od načrtovanega za februar.

A. Ž.

ljubljska banka
Temeljna banka Gorenjske

INFLACIJA RES 46 %?

Tudi v banki so presenečeni nad objavljeno višino porasta maloprodajnih cen. Od včeraj (1.2.1988) veljajo nove obrestne mere, ki so oblikovane na osnovi Odloka ZIS, ki jih je sporočilo Združenje bank Jugoslavije. Torej velja letna obrestna mera za enomesečne vezave 46 %, za trimesečne 48 %, za šestmesečne 49 %, nad leto 51 %, nad dve leti 53 % ter nad tri leta 55 %. V temeljni banki Gorenjske so začudeni nad objavljeno višino in komentirajo, da bodo te obrestne mere še bolj distimulirale varčevalce v banki ter da taka nerealna politika obrestovanja ne more zadržati dolgo časa.

Kranj, dne 1.2.1988

Končno tečaj joga tudi v Kranju — Vsi, ki so se zanimali za jogo, vzhodnjaški način življenja, zanimivega za nas predvsem zaradi svojega poudarka telesne razgibanosti in utrjenosti ter kar najbolj zdravega načina prehrane, so lovili tečaje po Ljubljani ali kjerkoli drugje, kjer so se pač našli ljudje, ki so jih organizirali. Najbolj vnetim pa je te počitnice uspelo organizirati tečaj tudi v Kranju. Gimnazija jim je priskočila na pomoč s telovadnico, razne okoliške šole in telovadnice društva so posodila blazine in na desetdnevnem tečaju joga v času zimskih počitnic se je znašla skupina petdesetih tečajnic in tečajnikov. Vodi ga priznana učiteljica joga Silvana Svava z Reke, ki je vodila tečaje tudi po Ljubljani. Tečajniki so na tem začetnem tečaju uče osnov joga, obvladovanje telesa, telovadbe, ki daje poudarek predvsem hrbtenici, poslušali pa so tudi predavanje o zdravi prehrani, ki daje prednost vegetarijanstvu. Zanimanje za jogo je tolikšno, da v Kranju razmišljajo o ponovitvi tečaja, vendar bo tega moč organizirati le ob koncu tedna.

Foto: D. Dolenc

STREŠNA OKNA

mira RADOVLJICA
Tel.: 75-036

Z 62. na 10. mesto

Bo odstotek pozdravil zdravstvo?

Kranj, 1. februarja — Izvršni svet občinske skupščine je na seji minuli teden sprejel stališča, da se nekatere prispevne stopnje v občini za samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti s 1. marcem letos spremenijo.

Republiško priporočilo je sicer bilo, da letos bruto osebni dohodki po seštevu občinskih in republiških davkov ter prispevkov ter solidarnostnih prispevkov ne bi bili obremenjeni za več kot 40 odstotkov. Vendar je Kranj ob že veljavni spremembi z novim letom pristal na dobrih 41 odstotkih, po prvem marcu pa se bo ta obremenitev še nekoliko povečala in sicer na 43,48 odstotka. Na ta način se bo kranjska občina z 62. mesta pomaknila na 10. mesto po obremenitvah v Sloveniji.

Precejšen delež ob tej prerazporeditvi na lestvici gre predvsem na račun za en odstotek povečane prispevne stopnje za zdravstvo. Položaj zdravstva v občini je namreč več kot kritičen, saj je ocena, da bo minulo leto zabeleženo 2,2 milijarde izgube. S povečanjem prispevne stopnje od 8,46 na 9,46 od bruto osebnih dohodkov bi zdravstvu olajšali težave, da bi v desetih mesecih s to razliko zbralo 1,28 milijarde. Ob morebitnih pomislekih za tolikšno povečanje pa je še toliko večji pomislek, ali bo ta odstotek zdravstvo letos tudi

pozdravil. Nedvomno velja še naprej tudi znotraj samega zdravstva iskati rezerve, vseeno pa izgledi, da bo letos ta bolnik lahko okreval, niso najbolj ugodni.

Zaradi izgradnje novega bazena se bo 1. marca povečala tudi prispevna stopnja za telesno kulturno skupnost od sedanjih 0,42 na 1,72 odstotka. Vendar pa je pri tem povečanju pogoj, da se do uveljavitve reši zagotavljanje de-

narja za obratovanje drsališča in delež za sofinanciranje izgradnje telovadnice pri Srednji šoli elektrotehniške in kovinske predelovalne usmeritve v prihodnjem letu.

Za šest stotink se bo po prvem marcu zmanjšal tudi prispevek za občinsko kulturno skupnost in za osem stotink za skupnost socialnega skrbstva. Večji pa bo za občinsko skupnost otroškega varstva za zaposlovanje; za prvo za 15 stotink odstotka, za zaposlovanje pa za 22 stotink.

A. Ž.

Precej manjša industrijska proizvodnja

Kranj — Industrijska proizvodnja je bila lani na Gorenjskem v primerjavi z letom 1986 za 6,7 odstotka manjša. Po posameznih gorenjskih občinah je bila nižja za slabih pet odstotkov, v kranjski pa skoraj za deset. Tako se je industrijska proizvodnja lani na Gorenjskem razvrstila precej pod republiško povprečje. V Sloveniji je bila namreč manjša za 1,2 odstotka.

Najslabši so bili proizvodni rezultati v proizvodnji električnih strojev in končnih lesnih izdelkov in deloma tudi v proizvodnji usnjene obutve in galanterije. V primerjavi s slabimi rezultati bi lahko ugotovili, da so podatki še nekoliko zadovoljivi za proizvodnjo živilskih proizvodov, precej pa izstopa proizvodnja tekstilnih izdelkov, kjer se je proizvodnja povečala za skoraj 12 odstotkov v primerjavi z letom 1986. Skoraj enaka proizvodnja leta 1986 pa je bila lani v prede-

lavi kavčuka oziroma gumarski industriji.

Precej večjo proizvodnjo so lani zabeležili v jeseniški občini v proizvodnji gotovih tekstilnih izdelkov (57,9) in usnjene obutve in galanterije (23,2), najslabše (64,5 odstotka) pa v proizvodnji električnih strojev in aparatov. Poleg tekstilne in kranjski občini izstopata z nekaj boljšimi rezultati še strojna industrija in predelava kavčuka, najslabši pa so rezultati v proizvodnji električnih strojev in aparatov. V škofje-loški občini pa boljše rezultate beležijo v kovinsko predelovalni dejavnosti, v proizvodnji električnih strojev in aparatov, žaganega lesa, v proizvodnji tekstilne preje in tkanin, v tržiški pa v kovinsko predelovalni dejavnosti in gotovih tekstilnih izdelkih.

Kako je z gradnjo blagovne hiše v Žireh

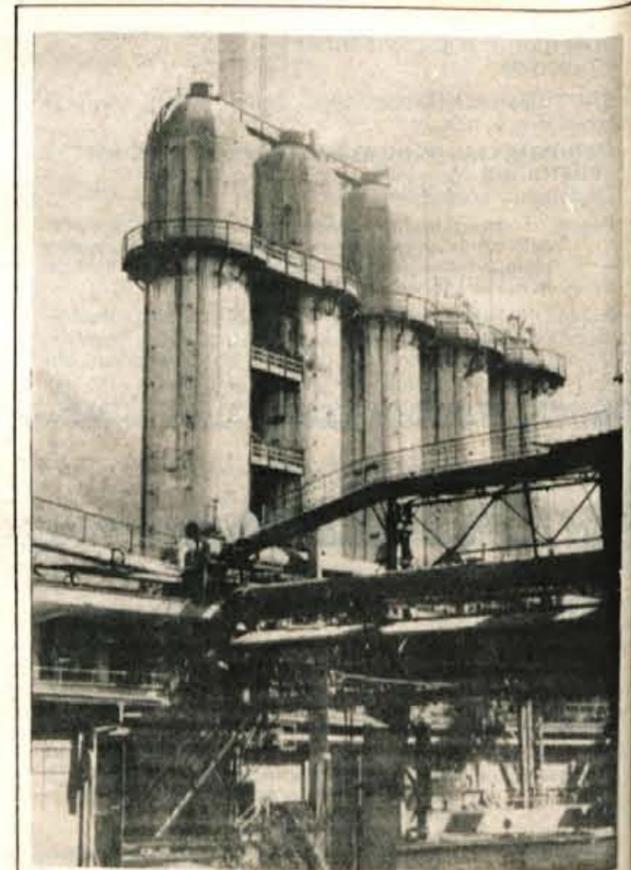
Četrnič se blagovnici ne bodo odrekli

Žiri, 1. februarja — V poldrugem desetletju so Žirovcem načrti za tako zelo zeleno blagovno hišo kar trikrat spodleteli. Septembra lani je Ivan Capuder iz Alpine, »koordinator« priprav za gradnjo dejal, da bodo četrnič vztrajali do konca in z gradnjo začeli to pomlad, predvidoma že marca. Ali to drži?

Na zadnjem sestanku konzorcija, ki je bil v Alpini, je bilo rečeno, da priprave dobro kažejo, čeprav se nekoliko zatika z denarjem za gradnjo. Zlasti v škripcih so poštarji in trgovci Kokre. Od pogovora, ki bo v naslednjih dneh v Kranju, bo precej odvisno, kako se bodo stvari zasukale. Vsekakor naj bi gradbeni stroji zabrnili še to pomlad.

Projekt za blagovnico je izdelan. V bistvu gre za veliko gorenjsko hišo s številnimi strešinami in možnostmi dograjevanja. Stala bo ob žirovskem zadržnem domu, prostor v njej pa so si sogovorniki tako razdelili: ABC Loka bo za samopostrežno prodajalno in kava bar dobila skupaj 656 kvadratnih metrov (po cenah ob koncu preteklega leta jo bo to stalo do bro milijardo dinarjev), Ljubljanska banka 138 kvadratov (210 milijonov), PTT 417 kvadratov (640 milijonov), Kokra 300 kvadratov (465 milijonov) in domača Alpina 200 kvadratov (310 milijonov dinarjev).

H. J.

Siemens — Martinove peči so ugasnile — V petek, 29. januarja, so jeseniški železarji popoldne ustavili proizvodnjo v zadnji martinovski. Ko je začela obratovati nova jeklarna 2 na Belsi, so postopoma prenehali s proizvodnjo v obeh plavžih in ugasnili Siemens — Martinove peči. Stoletna tradicija plavžarstva, težkega in napornega dela, se je umaknila novi in sodobni tehnologiji pridobivanja jekla.

Foto: D. Sedej